

IMENSKO I PREDMETNO KAZALO

- Aachen (Njemačka) 203, 237, 350
 dvor Karla Velikoga 203
 dvorska knjižnica 203-205, 237
 dvorski skriptorij 204
- Abasidi (dinastija) 258-259, 262
- Abbeville (Francuska) 549
- Abckiria* (prvi tiskopis na finskom jeziku) 442
- Abélard, Pierre (francuski filozof) 215-216, 226
- Aberdeen (Škotska) 638
- Abo (Turku, Finska)
 Sveučilište 442
- Abu Haiyān at Tawhīdī (arapski književnik)
 privatna knjižnica 260
- Accursius, Franciscus (talijanski pravnik) 219
- »Acta eruditorum« (periodička publikacija) 478
- Adae, Guillelmus (francuski putopisac) 447
- Adolf iz Nassaua (njemački knez) 356, 358, 360
- Adžmir (Indija) 297
- Afrika 62, 127, 152, 155, 167, 196, 223, 253, 429, 678, 702, 709, 712
 prepisivačka proizvodnja 166-167
- Agapet (papa)
 knjižnica 185
- Agricola, Mikael (finski reformator) 442
- Ahetaton (Tell el Amarn, Egipat) 47
- Ahmet III. (turski sultan) 268
- Akacije (biskup) 107
- Akadani 9
- Al-Mamūn (bagdadski kalif) 260
- Al-Mustansir (bagdadski kalif) 260
- Al-Aziz (egipatski kalif) 262-263
- Albanija, Albanci 154, 444, 447, 676
- Albert iz Sv. Emerana (njemački opat, knjižničar) 242
- Al-Bīrūnī (perzijski putopisac) 296
- Albrecht iz Memmingena (njemački knjižar) 396
- Albrecht Pruski (vojvoda) 537
- Albrecht V. Bavarski (vojvoda) 537
- Albrecht, Maister (njemački pisac)
 Diess puchleyn saget wie man pferdt ertzneyen und ein yegklich pferdt erkennen sol 387
- aldina, vidi *pismo*
- Aleandar (papinski nuncij) 454
- Aleksandar Jeruzalemski (biskup) 158
- Aleksandar Veliki (makedonski kralj) 77, 116, 132, 137-138, 140, 147
- Aleksandar VI. (papa) 491, 507
 Inter multiplices 379
- Aleksandar VII. (papa) 544

- Aleksandrija 37, 77, 84, 87, 113, 130, 132, 138, 142, 144-145, 148, 152, 155, 156, 203
 Bruhij (grčka četvrt) 138, 140, 142
 knjižarsko središte 116
 knjižarsko tržište 116
 kršćanske knjižnice 86
 mala knjižnica (»Kći«) 140, 142
 Muzej (Mouseion) 138, 140, 185
 knjižna proizvodnja 116
 Rakotida (Rhakotis, egipatska četvrt) 140
 Serapej (Serapeion, hram) 140, 142
 trgovina papirusom 101
 velika knjižnica (»Majka«), vidi *Aleksandrijska knjižnica*
- Aleksandrijska knjižnica 26, 77, 81, 109, 116, 128, 132-133, 137-138, 140-144, 203, 259, 262, 718
 izrada kritičkih izdanja 140-141
 javna čitanja 110
 katalog 133
 korisnici fonda 49, 139
 nabava i veličina knjižničnoga fonda 140
 osnutak i smještaj 137-138
 stručni raspored knjiga 141
 uništenje 128, 130, 142-143, 262
 ustroj i rad 139-141
 značenje 142-143
- Alembert, Jean-Baptiste Le Rond d' (francuski enciklopedist)
Enciklopedija 514, 615
- Alep (Sirija) 17, 261
- alfabet
 fenički (semitski) 32-33, 70
 grčki 70, 78
 jonski 137
 nabatejski 255
- Alfonso X. Mudri (kralj Kastilje) 266
- Al-Hakam II. (kalif iz dinastije Omejida) 264
- Al-Hākīm, vidi *Hākīm, bi-Amr Allāh Al-*
- Ali ibn Gabir (egipatski imam)
 privatna knjižnica 264
- Alighieri, Dante (talijanski književnik) 663
Božanstvena komedija 218, 362, 545, 596, 668, 718
De Monarchia 496
- Alkuin (Albinus Flaccus, engleski redovnik i teolog) 170, 198, 203-205, 233
- Allacci, Leone (talijanski knjižničar) 538
- »Allgemeine deutsche Biographie« (biografski leksikon) 614
- »Allgemeine Zeitung« (periodička publikacija) 571
- »Almanach de France« (periodička publikacija) 592
- »Almanach des propriétaires de Bâtiments« (periodička publikacija) 593
- »Almanach prophéties de Nostradamus« (periodička publikacija) 593
- »Almanach-manuel des jeux de cartes« (periodička publikacija) 593
- »Almanah ilirski« (periodička publikacija) 594
- almanasi
 u 19. st. 592-594
 cijena 471
 u Francuskoj 592-593
 funkcija časopisa 472
 u južnoslavenskim zemljama 472, 594
 knjige za puk 465, 468, 471-472, 592
 naklada 471, 592
 za almanaha pojedinačno vidi *Almanach de France; Almanach des propriétaires de Bâtiments; Almanach prophéties de Nostra-*

- damus; Almanach-manuel des jeux de cartes; Almanah ilirski; Danica; Kranjska čbelica*
- Al-Maqrīzī (egipatski povjesničar) 258
- Alost (Belgija) 371
- Al-Tabarije (egipatski povjesničar) 258
- »Alte und neue Welt« (periodička publikacija) 610
- Al-Wāqidi (arapski povjesničar) 261
- Ambrosiana, vidi *Biblioteca Ambrosiana*
- Ambrozije, sveti (crkveni otac) 545
- Amenofis III. (egipatski faraon)
privatna knjižnica 47
- Američko bibliotekarsko društvo (American Library Association) 649
programska deklaracija (*Library Bill of Rights*) 693
- Amerika 301, 414, 429-430, 570, 582, 587-588, 615-616, 627-628, 641, 712
vidi i *Latinska Amerika; Sjedinjene Američke Države; Srednja Amerika*
- Amerikanci 595, 615, 639, 645
- Amijan Marcellin (rimski povjesničar) 140, 151
- Amorejci 15
- Amsterdam (Nizozemska) 414, 482, 488, 512
tiskarsko središte 437-438
- Ana Bretanjska (Anne de Bretagne; francuski bibliofil, žena Luja XII.) 332
- Ana Komnena (bizantska princeza)
Aleksijada 247
- anagnost* (korektor) 113
- Anaksimandar (grčki filozof) 71
- Anaksimn (grčki filozof) 71
- anateme, vidi *knjižne kletve*
- Anchise, Giovanni (talijanski dominikanac) 311
- Ancona (Italija) 223, 447
- Andersen, Hans Christian (danski književnik) 673
- Anegray (samostan, Francuska) 194
- Anglosaksonci 198
- Ankara (Turska) 24
- Antico, Andrea da Montona (hrvatski glazbenik i tiskar) 368
- antički (grčko-rimski, poganski) pisci
arapski prijevodi 248, 265
glavni izvori znanstvenih informacija 461
oduševljavaju humaniste 309-317
perzijski prijevodi 253
potraga za njihovim djelima 201-202, 250, 310-317
prijevodi s arapskoga na latinski jezik 266
sirijski prijevodi 248, 259
važni izvori informacija 228, 309
o srednjovjekovnom odnosu prema antičkim piscima vidi *knjižnice, samostanske; knjižnice, srednjovjekovne; prepisivanje knjiga; prijepisi*
- antifonari, vidi *vjerske knjige*
- Antigon Gonata (makedonski kralj) 76
- antika, antički (grčko-rimski) svijet
nestajanje 165
počeci pismenosti i knjižne kulture, vidi *Grci; Rimljani*
o razvoju knjižne kulture i proizvodnje, o razvoju pismenosti i knjižničarstva, te razvoju knjižnica i knjižarstva u antici vidi *bibliografije; bibliotekari; enciklopedije; humanizam i renesansa; izdavači; izdavaštvo; knjiga; knjige, cijena; knjige, nepočudne; knjige, raspačavanje; knjižari; knjižarska*

- mreža; knjižarsko tržište; knjižarstvo; književnost; knjižna kultura; knjižna proizvodnja; knjižnice; uništavanje; kultura; literatura; naklada knjiga; oblik knjige; pisaci materijal; pisaci pribor; pismo; potražnja knjiga; prepisivanje knjiga; prodaja knjiga; uništavanje knjiga*
- Antiohija 77, 128, 130, 132, 145, 156
 knjižnice 116, 145
- Anton Ulrich (vojvoda) 539
- Antonije, Marko (rimski vojskovođa) 142, 144
- Antwerpen (Belgija) 371, 396, 435-436, 483, 488, 495
 »Muzej Plantin-Moretus« 436
 »Officina Plantiniana« (tiskara) 436
 središte nizozemske knjižne proizvodnje 435
 tiskarsko središte 435
- aperturna kartica 659-660, 715
- Apolodor iz Damaska (grčki arhitekt) 151
- Apolon (bog) 188
- Arapci 57, 94, 143, 166-167, 257, 259-260, 262, 266-268, 295, 356
 gube monopol u proizvodnji i trgovini papira 257
 kaligrafi 258
 knjižna proizvodnja 257-258
 knjižnice 259-266
 ljubav prema pismu 254-255
 monopolisti u proizvodnji papira 223
 most između antičke i srednjovjekovne kulture 253-254
 odnos prema tiskarstvu 267-268
 pisaci materijal 255, 257
 pismo 254-255, 266, 268
 počeci pismenosti i knjižne kulture 253-255, 257-268
 prepisivačka djelatnost 255
 prevode i proučavaju antičke pisce 248, 253, 259, 265
 zlatno doba pismenosti 258
 o arapskoj referativnoj djelatnosti i knjižnoj kulturi vidi *bibliografije; biobibliografija; knjige, cijena; kultura; papir; referativne publikacije; snobovi;*
- Areta (cezarejski nadbiskup)
 privatna knjižnica 248
- Aretino, Pietro (talijanski književnik) 426
- arheološka iskopavanja
 u Bogazköyu 24
 u Mezopotamiji 25
 u Pergamu 144
 u Pompejima i Herakulaneju 522
 u Ras Shamri 21
 u Tebi 48
 u Tell Mardikhu 17
- Arhimed (grčki matematičar i izumitelj) 461
- arhiv 20, 31, 33, 254, 646, 705,
 državni 24, 55, 69, 281
 papinski 158, 235
 podzemni (mitološki) 79
- arhivist 14, 55, 660, vidi i *knjižničar-arhivist*
- Arije (aleksandrijski svećenik) 225
- Ariosto, Ludovico (talijanski književnik) 468
- Aristarh iz Samotrake (aleksandrijski gramatičar) 141
- Aristofan (grčki komediograf)
Ptice 75
- Aristotel (grčki filozof) 71, 234, 248, 311, 317, 319, 365, 382, 461
 privatna knjižnica 80, 137, 140
armarius (knjižničar) 236, 239

- Ars moriendi* (*Umijeće umiranja*; ksilografska knjiga) 347
- Arsinoë (El-Fayyūm, Egipat) 268
- Artemon iz Kasandrije (grčki gramatičar) 133
- artes liberales* 187
- Asirci, Asirija, Asirsko Carstvo 9, 13, 26-27, 98
- Asola (Italija) 362
- Assisi (franjevački samostan, Italija)
katalog knjižnice 200, 241
knjižnica 200
- Associated Press* (izvještajna agencija) 609
- Asuan (Egipat) 34
- Ašoka (indijski kralj) 62
- Ašurbanipal (asirski kralj) 25-28, 72
knjižnica, vidi *Ašurbanipalova knjižnica*
bibliofil 25
- Ašurbanipalova knjižnica 28
rad i organizacija 25-27, 72
- Atal I. Soter (pergamski kralj) 143
- Atalidi (pergamska dinastija)
osnaju Pergamsku knjižnicu 143-144
- Atena (Grčka, starovjekovna) 77, 84, 87, 93, 113, 130, 132, 138, 140, 145, 152, 189, 253, 318
- Akademija 156, 189
- cenzura knjiga 121
- cirkulacija knjiga 76
- dvorske knjižnice 136
- javne knjižnice 145, 152
- knjižare i knjižari 75-76
- knjižarstvo 116-117
- pismenost 72
- privatne knjižnice 137
- raspačavanje knjiga 76
- spaljivanje knjiga 120-121
- središte knjižne kulture 72, 74-76
- uništavanje knjiga 120-121
- Atena (božica) 144
- Atenjani 75, 93, 121
- »Athenian Mercury, The« (periodička publikacija) 478
- Atlas major*, vidi *Blaeu, Joan*
- Atos (Sveta Gora, Grčka) 247, 318
- atramentarium*, vidi *tintarnica*
- atramentum*, vidi *tinta*
- Atrium Libertatis (javna knjižnica, Rim) 81
osnutak 149
- Augereau, Michel (francuski tiskar-izdavač) 430
- Augsburg (Njemačka) 359, 387-388, 422, 475, 524, 538, 541, 571
isusovačka knjižnica 386
renesansne knjižnice 331
- August (saski knez) 524, 537
- August mlađi (vojvoda) 539
- August, Gaj Julije Cezar Oktavijan (rimski car) 82-83, 110, 117, 142, 274
borac protiv lascivne literature 123-124
podize javne knjižnice 149-150
proganja autore i knjige 122-124
- Augustin, sveti 173, 230, 311
privatna knjižnica 158
- aukcije knjiga 266
- Aurispa, Giovanni (talijanski humanist i kolekcionar) 315, 318
- Australija 664
- Austrija 633-634, 697
vidi i *Austrijska nacionalna knjižnica*; *Austro-Ugarska*; *knjižnice*
- Austrijska nacionalna knjižnica (Österreichische Nationalbibliothek, Beč)

- kao knjižnica Hasburgovaca (Dvorska knjižnica, Hofbibliothek) 538, 540-541, 566-567
 današnji naziv 541
 povijesni razvoj 540-541
 Zbirka nadvojvode Reintera 268
- Austro-Ugarska 603, 608
 vidi i *Austrija*
 autocenzura 690
 autografi 140
 autorsko pravo (copyright) 622
 zakoni i zakonsko reguliranje 623
 vidi i *Bernska konvencija*
- Avicenna (Ibn Sina; arapski filozof) 261
 Avignon (Francuska) 235, 311, 357, 482
Avisamentum salubre quantum ad exercitium artis impressorie literarum (Korisna uputa o obavljanju tiskarskog umijeća) 377
 »Avisa-relation oder Zeitung« (periodička publikacija) 475
- Azija 62-63, 130, 137, 140, 145, 152, 254-255, 295, 318, 428-429, 702, 712
 vidi i *Mala Azija*
- Azinije Polion, Gaj (rimski političar i mecena) 81, 110
 podiže javnu knjižnicu u Rimu 149
- Azteki (indijanski narod) 301-302
 uništeno knjižno blago 304-305
- Babeuf, Francois Noël (Gracchus; francuski utopist) 606
- Babić, Ljubo (hrvatski slikar) 603
- Babilon, Babilonsko Carstvo 13, 26
 knjižnice 28
- Babilonci 9, 15, 21
 pismenost i grafomanija 16
- Babukić, Vjekoslav (hrvatski jezikoslovac) 642
- Bach, Alexander (austrijski političar) 642
- Bach, Johann Sebastian (njemački skladatelj) 633
- Bacon, Roger (engleski filozof i teolog) 317
- Badalić, Josip (hrvatski slavist) 415
- Bagdad 255, 257, 260, 262-264, 266
 središte knjižne proizvodnje i trgovine 258
 političko i kulturno središte islamskog svijeta 259
 knjižna proizvodnja 259
 javne knjižnice 259-261
 Kuća mudrosti (Bait al-hikmah, akademija) 260, 263
 vidi i *bibliofili*; *mecene*
- Baio, Antonio, vidi *Charlewood, John*
- Bait al-hikmah, vidi *Bagdad*; *Kairo*
- bakar, bakrene pločice (pisači materijal) 37, 62, 297
- bakrorez
 tehnika izrade knjižnih ilustracija 409, 426, 527-528, 581
 tehnika dubokoga tiska 581
- bakrotisak, bakropis 528
- Balbi, Giovanni (Johannes Balbius; talijanski književnik)
Catholicon 354-355
- Baldung, Hans (njemački slikar) 407
- Balzac, Honoré de (francuski književnik) 588, 664
- Bamberg (Njemačka) 354, 359, 405
- bambus (bambusove trake; pisači materijal) 53, 55-56, 59
- Bandur, Anselm (hrvatski bizantolog i numizmatičar) 316, 546
Bibliotheca nummaria (bibliografija) 512

- Bangor (samostan, Irska) 194
- Baranczak, Stanislav (poljski pjesnik) 699
- Barberini, Francesco (talijanski kardinal i orientalist, brat Urbana VIII.) 547
- Barbusse, Henri (francuski književnik) 697
- Barcelona (Španjolska) 389
- bareljef 40
- Barleti, Marin (Marinus Barletius, albanski humanist) 334
De obsidione Scodrensis 447
Historia de vita et gestis Scanderbegi Epirotarum principis 447
- Barneo, Nikola (Barneus; hrvatski bibliofil) 335
- Baromić, Blaž (hrvatski tiskar) 362
 tiskarski rad 374
- Basel (Švicarska) 318, 378, 384-385, 390-391, 393, 422, 440, 482, 514, 569
 Sveučilišna knjižnica 459
 knjižnica kardinala Ivana Stojkovića 459
- Baskerville, John (engleski tiskar i slovoljevač) 439, 516
- Basra (Irak) 261
- Bassiano (Italija) 365
- Baudelaire, Charles (francuski pjesnik)
Cvjetovi zla 619
- Bauer, Andreas Friedrich (njemački tiskar) 570
- Baum, Vicki (austrijska književnica) 697
Grand Hotel 687
- Bavarska (Njemačka) 337, 359
- Bavarska državna knjižnica (Bayerische Staatsbibliothek; München) 386, 567
 kao dvorska knjižnica 537
 najbogatija njemačka knjižnica 537
- Bayle, Pierre (francuski filozof i esejist)
Dictionnaire historique et critique (enciklopedija) 514
- »Bazaar, Der« (periodička publikacija) 610
- Bazilije, sveti (»Veliki«; cezarejski biskup) 173
- Beaumarchais, Pierre Augustin Caron (francuski književnik i kazališni pisac)
 izdavač Voltaireovih sabranih djela 439
Figarov pir 501
Memoari 500
Seviljski brijac 500
- Beck, C. H. (njemačka izdavačka kuća) 588
- Beč (Austrija) 456, 541, 603
 Dvorska knjižnica, vidi *Austrijska nacionalna knjižnica*
- Bečki mirovni ugovor 567
- Bedričić, Silvestar (hrvatski tiskar) 374
- Beethoven, Ludwig van (njemački skladatelj) 633
- Begna-Kozičić, Šimun (hrvatski pisac i tiskar) 374, 443
Knjižica od žitija rimskih arhierejev i cesarova 374
- Bejrut (Libanon) 156
- Belgija 242, 371, 500, 566
 vidi i *tiskarstvo, belgijsko*
- Belizar (bizantski vojskovođa) 185
- Bell, John (engleski izdavač) 586
- Bembo, Pietro (talijanski književnik) 426
- Benedikt, sveti 188-189, 235
 osnivač benediktinskoga reda 188
 osnivač samostana u Monte Cassinu 188-189
Pravila (Regula monachorum) 169, 188, 235
- benediktinci, benediktinski red
 kriza 192
 nositelji pismenosti i učenosti 189
 vidi i *samostani*

- beneventana (pismo) 192
 dalmatinska 192
- Beograd (Srbija i Crna Gora) 444, 686
Čitalište beogradsko 643
- Berberi 264
- Berengar iz Toursa (francuski skolastički teolog) 226
- Berlin (Njemačka) 541, 613, 624, 633, 691, 697, 706-707
 Njemačka državna knjižnica, vidi *Državna knjižnica u Berlinu*
 Pruska državna knjižnica, vidi *Državna knjižnica u Berlinu*
 pučke knjižnice 641
- Bern (Švicarska) 482, 623
- Bernard, sveti (talijanski franjevački propovjednik i teolog) 216
- Bernska konvencija 623
- Bertarije (opat) 191
- Bessarion, Ivan (bizantski humanist) 318, 324, 536-537
- Bessemer, Henry (engleski inženjer) 581-582
- bestseleri, popisi i naklade 687-689
- Bethesda, vidi *Nacionalna medicinska knjižnica*
- Betlehem (Jordan) 158
- Beughem, Cornelius van (nizozemski bibliograf)
Bibliographia medica et physica 512
Incunabula typographiae 414
- Bewick, Thomas (engleski drvorezbar) 596
 drvorezi (*History of British birds*) 532
- Bibl (Byblos; danas Džebeil, Libanon) 32-33, 133
- Byblos, vidi *Bibl*
Biblia pauperum (*Biblija za siromahe*) 347
 Pfisterova 359
- Bibliander, Theodor (švicarski telolog) 376
- Biblija, rukopisna 103, 158, 177, 199, 204, 219, 237
 ilustrirana 171
 rijetka i vrijedna izdanja 219
 sakralni objekt 177
 zabrane prijevoda na narodne jezike 226
 vidi i *Biblija, tiskana; Novi zavjet; Sveto pismo*
- Biblija, tiskana 360, 407, 454, 463, 482, 496, 500, 516, 596, 655, 671, 697
 u 36 redaka 354
 u 42 retka, vidi *Gutenbergova Biblija*
 »nepoćudna« izdanja 495
 Gustava Vase 441
 izdana bez odobrenja crkvenih vlasti 495
 Lutherov prijevod 388, 391, 399, 425, 454
 Mentelinova 358, 388, 399
 na narodnim jezicima 388, 463
 Plantinova višejezična (*Biblia polyglotta/Biblia regia*) 435
 prva na njemačkom jeziku 359
 prva na poljskom jeziku 442
 »za siromahe«, vidi *Biblia pauperum*
 Trubarov prijevod 459
 vidi i *Biblija, rukopisna*
- bibliobus
 putujuća knjižnica 711
 uloga i razvoj 709-711
- bibliofili 25, 83-84, 136, 212-213, 229, 245, 250
 bagdadski kalifi 259
 u helenističko doba 132-133
 kineski carevi 280
 knjižnice 217, 522, 527, 543

- lovci na rukopise antičkih pisaca 201-202, 250, 310-317
- osnivaju knjižnice 544
- i raskošni uvezi 409, 522-524, 536, 595, 684
- i ručno ilustrirane knjige 527
- i rukopisna knjiga 336, 343, 381-382
- snobovi 265, 336, 381
- stari Rimljani 83-84, 117, 146-147
- upute za stvaranje privatnih knjižnica 133
- vidi i *Ana Bretanjska*; *Ašurbanipal*; *August (saski knez)*; *Barneo, Nikola*; *Bury, Richard de*; *Colbert, Jean-Baptiste*; *Focije*; *Franjo I.*; *Fridrik III. Mudri*; *Grolier, Jean*; *Harun al-Rašid*; *Konstantin VII. Porfirogenet*; *Korvin, Matijaš*; *Magliabechi, Antonio*; *Maksimilijan I.*; *Mazarin, Jules*; *Montefeltro, Federico de*; *Morris, William*; *Niccoli, Niccolò*; *Nikola V.*; *Pirckheimer, Willibald*; *Plannedes, Maksimos*; *Rotta, Angelo*
- bibliofilija 231, 547
- »elzevieri« 437
- bibliografije 141, 144
- od 16. do kraja 18. st. 512
- u 19. st. 612-614
- antičke 132-134, 227
- arapske 266-267
- francuske 612
- izostavljanje (prešućivanje) knjiga 503-504
- izrada pomoću računala 614
- međunarodne 681
- međunarodne stručne 613
- međunarodne, »najboljih knjiga« 614
- nacionalne 612-613, 681, 702
- naziv, prvi put upotrijebljen 512
- njemačke 612-613
- retrospektivna, najstarija 142
- retrospektivne 612
- srednjovjekovne 231
- tekuće 612, 681
- zasebna kategorija referativnih publikacija 512
- o pojedinačnim bibliografijama vidi *Bandur, Anselm*; *Bibliographie de la France*; *Bibliotheca historico-geographica*; *Bibliotheca philologica*; *biobibliografija*; *Bibliotheca chimica*; *Crijević, Serafin Marija*; *Filon Herenije*; *Gesner, Konrad*; *inkunabule*; *Hain, Ludwig*; *Lipen, Martin*; *Nacionalna medicinska knjižnica*; *Pharmazeutisches Zentralblatt*; referativne publikacije; *Reperitorium dertechnischen Journal-Literatur*; *stručni raspored knjiga*
- bibliografski opis knjiga 133
- jedinstveni 676
- Bibliographie de la France* (francuska nacionalna bibliografija) 612
- pod nazivom *Bibliographie de l'Empire français* 612
- bibliomani 83-84
- rimski 146
- bibliopeges*, vidi *knjigoveže*
- bibliopolae*, vidi *knjižari*
- Biblioteca Ambrosiana (Milano) 566
- povijesni razvoj 545
- Biblioteca Medicea-Laurenziana (Firenca) 241, 316
- fond 322
- kao Privatna medičejska knjižnica (Biblioteca Medicea privata) 320
- razvoj 319-322
- renesansna knjižnica 319-322
- uništavanje 320

- Biblioteca Nazionale Centrale (Firenca), vidi
Središnja nacionalna knjižnica
- bibliotekar
- u 19. st. 649-650
 - antički 132
 - i ideja dječje knjižnice 645
 - i ideja pučke knjižnice 637-638
 - »miš među pljesnjivim knjigama« 628
 - i načelo slobodnoga pristupa knjigama 648-649
 - »odgajatelj« 628
 - i problem organizacije knjižnice 646-647
 - problem stručnosti i profesionalizacije 649
 - srednjoistočni 24, 26
 - samostanski 199
 - srednjovjekovni (*armarius, librarius*) 236, 239
 - udruženja 649
 - o velikim bibliotekarima i njihovu bibliotekarstvu vidi *bibliotekarstvo*; *Carnegie, Andrew*; *Leibniz, Gottfried Wilhelm*; *Magliabechi, Antonio*; *Naude, Gabriel*; *Panizzi, Antonio*
- bibliotekarstvo
- u 16. st. 536
 - u 17. i 18. st. 546
 - u 19. st. 649-650
 - asirsko-babilonsko (srednjoistočno) 71-72
 - francusko 546-549
 - moderno, prva sustavna teorija 549
 - narodno (pučko) 637, 639-640, 648-649, 712
 - njemačko 536
 - starogrčko 71-72
 - teorija, u 19. st. 649-650
 - teorija, vidi *Leibniz, Gottfried Wilhelm*; *Naude, Gabriel*; *Panizzi, Antonio*
 - vidi i *bibliotekari*; *Carnegie, Andrew*; *Magliabechi, Antonio*
- Bibliotheca Corviniana (Corvina; privatna knjižnica Matijaša Korvina; Budimpešta) 213
- osnutak i fond 328-329
 - pljačka 329
- Bibliotheca historico-geographica* (bibliografija) 613
- Bibliotheca Palatina, vidi *Palatinska knjižnica*
- Bibliotheca philologica* (bibliografija) 613
- Bibliotheca Ulpia (javna knjižnica, Rim) 83
- smještaj 150
- bibliothecarius* 235
- »Bibliothèque Bleue«, vidi »*Plava biblioteka*«
 - »Bibliothèque de la jeunesse chrétienne« (knjižna serija) 588
 - »Bibliothèque des enfants pieux« (knjižna serija) 588
- Bibliothèque du Roi, vidi *Francuska nacionalna knjižnica*
- Bibliothèque nationale, vidi *Francuska nacionalna knjižnica*
- Bill, John (engleski knjižar) 551
- biobibliografija, biobibliografsko djelo 144
- od 16. do kraja 18. st. 510
 - antička 134-135
 - arapska 266
 - bizantska 229
 - najstarija poznata 142
 - srednjovjekovna 230
 - vidi i *Crijević, Serafin Marija*
- biografski leksikoni
- u 19. st. 614-615
 - antički 132, 134, 227

- bizantski 229
srednjovjekovni 230
vidi i *Allgemeine deutsche Biographie*; *Biographie universelle ancienne et moderne*; *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*; *Jöcher, Christian Gottlieb*; *Nicéron, Jean-Pierre*; *Suda*; *Who's who*
Biographie universelle ancienne et moderne (biografski leksikon) 614
Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich 614
- Birmingham (Velika Britanija) 516
- Bismarck, Otto von (njemački kancelar)
i cenzura 620
- Bisticci, Lorenzo da (talijanski liječnik, nećak Vespasijana da Bisticcija) 316
- Bisticci, Vespasiano da (talijanski izdavač i knjižar) 316, 322, 328, 333
izdavačko-knjižarski rad 212-213
»knez svih knjižara« 212
Vite di uomini illustri del secolo XV (Životopisi znamenitih ljudi 15. st.) 212
prepisivačka radionica 212-213
rad na kritičkim izdanjima 213
- Bitinija (antička pokrajina u Maloj Aziji) 133
- Bizant, Bizantsko Carstvo 229, 237, 245, 253, 258, 317, 319
prevođenje, skupljanje i čuvanje djela antičkih pisaca 247-248, 250
vidi i *biobibliografija*; *biografski leksikoni*; *enciklopedije*; *knjiga*; *knjižna proizvodnja*; *knjižnice*; *prepisivanje knjiga*
- Blaeu (nizozemska obitelj tiskara-izdavača i kartografa)
tiskarsko-izdavački i kartografski rad 438
Willem Janszoon 438
vidi i *Blaeu, Joan*
- Blaeu, Joan (nizozemski tiskar-izdavač i kartograf)
Atlas major 438
- Bliski istok 253
- Blois (Francuska)
dvorska knjižnica 332
- Blondel, Pierre-Jacques (francuski pisac)
Mémoire sur les vexations qu'exercent les Libraires et Imprimeurs de Paris (Rasprava o neprilikama što ih prouzrokuju pariški knjižari i tiskari) 432
- Blotius, Hugo (njemački knjižničar i pravnik) 540-541
- Bobbio (samostan i opatija, Italija) 176, 187, 194, 196, 236, 314, 545
knjižnica 196, 236
prepisivačka radionica 196
vidi i *katalog, knjižnički*
- Bobrowski, Mihajlo K. (poljski svećenik) 373
- Boccaccio, Giovanni (talijanski književnik) 201-202, 230, 310, 313, 317, 388, 426, 499
Philocolo 362
Dekameron 388-389, 496
Trattatello in laude di Dante 218
- Bodensko jezero 194
- Bodleiana (Bodleian Library; Oxford, Velika Britanija) 704, 706
ime i razvoj 549, 551
fond 706
- Bodley, Thomas (engleski diplomat i knjižničar) 551
- Bodoni, Giambattista (talijanski tiskar i slovorezbar) 429, 516
»artista della semplicità« (umjetnik jednostavnosti) 429
tiskarski i slovorezbarski rad 429-430

- Manuale Tipografico (Tipografski priručnik)* 430
- Boetije, Anicije Manlije Torkvat Severin (rimski filozof)
- De consolatione philosophiae (Utjeha filozofije)* 311
- Boğazköy (Boğazkale, Turska) 24
- Bogenšperk kod Litije (Slovenija) 530
- Bologna (Italija) 198, 216, 223, 360, 365, 528, 566
- knjižnica Archiginnasija 503
- Sveučilišna knjižnica 545
- Sveučilište 206, 208, 234
- Boner, Ulrich (njemački književnik)
- Edelstein (Dragi kamen)* 405
- Bonhomme, Pasquier (francuski izdavač)
- Les Grandes Chroniques de France* 369
- Bonifacije VIII. (papa) 235
- Bonifacije, sveti (anglosaksonski benediktinski misionar) 197
- Bonn (Njemačka) 705
- Book of Kells (Knjiga iz Kellsa; evanđelistar)* 194
- »Bookman, The« (periodička publikacija) 687
- borba protiv nepoćudnih knjiga, vidi *progoni knjiga*
- Borel, Pierre (francuski pisac)
- Bibliotheca chimica* (bibliografija) 512
- Boromejsko društvo (Borromäusverein)
- osnova župne (katoličke) knjižnice 641
- Borromeo, Federico (milanski nadbiskup) 545
- Börsenverein der deutschen Buchhändler, vidi *knjižarska udruženja*
- Borsippa (asirski grad) 26
- knjižnica u hramu boga Bela 28
- Bosna i Hercegovina 444, 456, 557, 643
- Boston (SAD) 639
- Bošković, Ruder (hrvatski fizičar, matematičar, astronom i filozof) 447
- Bracciolini, Poggio (talijanski kolekcionar rukopisa) 202, 310, 315, 338
- Brahe, Tycho (danski astronom) 438
- Astronomiae Instauratae Mechanica* 442
- brabmi* (indijsko pismo) 62
- Braille, Louis (francuski učitelj slijepih) 714
- bralna društva* (Slovenija) 643
- Brasciello (Italija) 629
- Braunschweig, Heinrich Julius (njemački vojvoda) 538, 540
- Bray, Thomas (svećenik i misionar) 635
- Brecht, Bertolt (njemački književnik) 692
- Brescia (Italija) 362, 384
- Brest-Litovsk (Poljska) 442
- Breviarium Grimani* 219
- Breydenbach, Bernhard von (njemački književnik)
- Peregrinationes in Terram Sanctam (Hodočašće u Svetu zemlju)* 407
- brezova kora (pisači materijal) 63, 296-297
- brisanje teksta (izbrisani tekst) 102, 105, 176, 196
- na povoštenim pločicama 93
- na pergamentu 176
- Bristol (Velika Britanija) 634
- Britanska knjižnica (British Library, London) 275, 284
- fond 706
- Britanski muzej (British Museum), vidi *London*
- British Museum Library, vidi *Knjižnica Britanskog muzeja*
- »British poets« (knjižna serija) 586

- Brlić Mažuranić, Ivana (hrvatska književnica)
Priče iz davnine (audio knjiga) 661
- Brockhaus (njemački izdavač) 615
- bronca (pisači materijal) 97
- »Brother Jonathan« (knjižna serija) 588
- Brown, James Duff (knjižničar)
 klasifikacija knjiga (Brownova klasifikacija) 648
 uvodi slobodan pristup knjigama 649
- Brown, Samuel (engleski knjižničar) 637
- Brugge (Belgija) 371
- Bruhij, vidi *Aleksandrija*
- Bruno, Giordano (talijanski filozof)
De gli eroici furori 506
De la causa, principio e uno 506
- Bruxelles (Belgija) 371, 482, 614
 Kraljevska knjižnica 347
 Međunarodni bibliografski institut 614
- Budé, Guillaume (francuski humanist) 382
- Budim (Mađarska) 412, vidi i *Budimpešta*
 privatna knjižnica Matijaša Korvina, vidi *Bibliotheca Corviniana*
- Budimpešta (Mađarska) 603
- budizam, budisti, budistička knjiga 57, 61-62, 273-276, 279, 284-286, 290, 292-296, 298, 449-450
- Buffon, Georges-Louis Leclerc (francuski prirodoslovac)
Histoire naturelle 530
- Buhara (Uzbekistan)
 knjižnica dinastije Samanida 261-262
- »Bureau d'Adresses« (periodička publikacija) 477
- Burgos (Španjolska) 368
- būrja* (brezova kora, pisači materijal) 296
- Bury, Richard de (engleski bibliofil i biskup) 311
 privatna knjižnica 202
Philobiblon 231
- Busch, Wilhelm (njemački crtač, slikar i pjesnik)
Max und Moritz (strip) 671
- Buzet (Hrvatska) 369
- Buzuku, Gjon (albanski svećenik i pisac)
Misal (Meshar) 447
- Cadiz (Španjolska) 482
calamarium (*theca calamaria*, kalamoteka), vidi *pisači pribor*
- »Calendarium Zagradiense« (periodička publikacija) 472, 479
- »Calendrier compost des bergers, Le« (periodička publikacija) 471
- Callot, Jacques (francuski umjetnik) 528
- Calvin, Jean (francuski vjerski reformator) 501
- Cambridge (Massachusetts, SAD) 447
- Cambridge (Velika Britanija) 336, 438-439, 447
 Sveučilišna knjižnica 704
- Campbell, John (engleski političar, lord-kancelar)
 Zakon lorda Campbella (Lord Campbell's Act) 619
- Canterbury (Velika Britanija)
 kaptolska knjižnica 233
- Canticum Canticorum*, vidi *Pjesma nad pjesmama*
- Caorsinus, Guilhelmus
De opsitione et bello Rhodiano 441
- Capocoda, Giulio vidi *Leti, Gregorio*
- Carafa (kardinal), vidi *Pavao IV.*

- Caravaggio, Michelangelo Merisi (talijanski slikar) 528
- Carcano, Michael de (talijanski književnik)
Confessionale generale (Spovid općena) 374
- »Caricature, La« (periodička publikacija) 598
- Carigrad (Turska, vidi i *Konstantinopol*) 87, 130, 155-156, 158, 223, 226, 229, 245, 247-248, 250, 260, 265-266, 268, 292, 314-315, 317-318, 356, 485
- carsko sveučilište 248
- kraljevska knjižnica, vidi *Carska knjižnica*
- »Novi Rim« 155
- patrijarska knjižnica samostana Studion 156, 245
- osnutak samostana Studion 247
- Carlyle, Thomas (engleski književnik i povjesničar) 628
- Carnegie, Andrew (američki industrijalac i ekonomist)
 podiže pučke knjižnice 640
- Carolus, Johann (njemački tiskar) 475
- Carroll, Lewis (Charles Lutwidge Dodgson; engleski književnik i matematičar)
The Hunting of the Snark 603
- Carska knjižnica (Carigrad) 60, 87, 94, 245, 247
- prepisivački rad 155-156, 245-246
- uništenje 130
- Carter, Thomas Francis (američki povjesničar) 267
- Casanate, Girolamo (talijanski kardinal) 543
- Caslon, William (engleski slovoljevač) 439
- Castaldi, Pamfilo (talijanski liječnik i tiskar) 358
- Catania (Italija) 546
- Caxton, William (engleski tiskar)
 tiskarski rad 371-372
- Recuyell of the Histories of Troye* 371
- Dictes or Sayengs of the Philosophers* 371
- CD-rom
 i elektronička knjiga 661
 prva knjiga na CD-u u Hrvatskoj 661
- Ceh tiskara (»Stationers' Company«) 438
- Celzo, vidi *Julije Celzo Polemean*
- Celzova knjižnica (Efez, Mala Azija)
 arhitektonske osobitosti i organizacija 152-154
- cenzori 379
 komisije 491
 strogost 492
- cenzura i zabrana izdavanja knjiga 60, 122, 549
 u 19. st. 616-617, 619-620
 u 20. st. 690-694, 696-699
 u Ateni 121
- edikti i bule o uvođenju 378-380
 u Francuskoj 617, 619
- ideja o potrebi 121
- i kolporteri 626
- lascivnoga (erotskog) sadržaja 123-124
- lokalna 493
- u novom vijeku 501-503, 505, 508
- onemogućava razvoj tiskarstva u Engleskoj 438-439
- u srednjemu vijeku 225-226
- ukidanje u Njemačkoj 619
- zakoni 619-620
- o pojavama i osobama usko povezanim s cenzurom vidi *autocenzura; Bismarck, Otto von; cenzura, državna; cenzura, preventivna; Index librorum prohibitorum; isusovci; knjige, nepoćudne; knjige, zabranjene; novine; papinske bule; progoni knjiga; reformacija; uništavanje knjiga; sloboda*

- tiska; tiskanje knjiga izvan domovine; tiskari*
- cenzura, državna 121
 borba za ukinuće 507-508
 ideja 121-122
 u Francuskoj 606-607, 617, 619
 u SSSR-u 690-691
 ukidanje 607
- cenzura, preventivna
 od 15. do kraja 18. st. 491
 u 19. st. 619
 najdjelotvorniji oblik cenzure 491
 počeci 378, 491
 uloga cenzorskih komisija 491-492
 zadatak 493
 vidi i *progoni knjiga*
- Cerdonis, Matija (slovenski tiskar) 365
- Cervantes Saavedra, Miguel de (španjolski književnik)
El Ingenioso Hidalgo Don Quixote de la Mancha 441
- Cesena (Italija) 324
 knjižnica, vidi *Malatesta (obitelj)*
- Cetinje (Srbija i Crna Gora)
 tiskara 374-375
- Cezar, Gaj Julije (rimski vojskovođa) 81, 109, 124, 130, 142, 144,
 ideja o javnoj knjižnici 148-149
- Cezareja Palestinska 156
 kršćanska knjižnica, vidi *Kršćanska knjižnica Origena i Pamfila*
- Ch'angan (Kina)
 knjižnica 274
- Ch'eng-tu (Kina) 279
- Ch'ing-li (razdoblje) 281
- Chandler, Raymond (američki književnik) 669
- Charlewood, John (engleski tiskar-izdavač; pseud. Antonio Baio) 506
- charta* (χάρτης, papirus) 100
charta damascena (damaški papir) 255
- Chatterton (engleski pukovnik, parlamentarni zastupnik) 638
- Chaucer, Geoffrey (engleski književnik) 218
The Canterbury tales 373
- Chemnitz (samostan, Njemačka) 459
- Chichester (Engleska)
 Chichester Mechanics' Institute (knjižnica za trgovce) 637
- Chiphyonjon (istraživački zavod, Koreja) 290
- Chilam Balam* (rukopis Maya) 305
- »Chokuhan« (»Carska izdanja«, japanska knjižna serija) 449
- Chonen (kineski svećenik) 293
- Christie, Agatha (engleska književnica) 669, 688
- Chrysoloras, vidi *Hrisolora, Manuel*
- Church, William (američki inženjer) 581
- Ciceron, Marko Tulije (rimski govornik i književnik) 81-82, 84, 106, 113, 187, 202-203, 311, 313, 357, 382, 389
 bibliofil 146
De natura deorum 191
De oratore 360
De re publica 176
Epistolae ad Brutum 362
Epistolae ad familiares 360
 privatna knjižnica 146
- Cigani 468
- cinkografija (tehnika reprodukcije slike) 581
- cinnabaris*, vidi *tinta*
- Cipar 553
- Cipiko (hrvatska obitelj) 314

- cirkulacija knjiga
 u 16. i 17. st. 483, 487
 u 18. st. 503
 u srednjemu vijeku 215-217
 u starovjekovnoj Ateni 76
- Clemente di Padova (talijanski tiskar) 362
- Clerkenwell (Engleska) 648
- Cluny (samostan i opatija, Francuska) 313, 459
- Codex Amiatinus* 236
- Codex Boturini* 302
- Codex Dresdensis* 302
- Codex Mendoza* 305
- Codex Peresianus* 302
- Codex Tro-Cortesianus* 302
- codex*, vidi *povoštene pločice*
- Colbert, Jean-Baptiste (francuski političar) 477, 546-547
- Colines, Simon de (francuski tiskar-izdavač) 430
- »Collana degli storici greci e latini« (knjižna serija), vidi *Gioliti de' Ferrari*
- »Collection of British (and American) Authors« (knjižna serija) 587
- Collodi, Carlo (talijanski književnik) 673
- Collona, Guido della (talijanski književnik)
Kronika Trojanska 373
- Colonna, Francesco (talijanski književnik)
Hypnerotomachia Poliphili (Polifilov san) 409
- Comstock Act, vidi *zakoni protiv izdavanja opscenih knjiga*
- Comum (Como, Italija)
 javna knjižnica 154
- Constable, Archibald (engleski izdavač)
 izdavački rad 621-622
- »Constable's Miscellany« (knjižna serija) 622
- Conversations-Lexikon* 615
- copyright, vidi *autorsko pravo*
- Corbie (samostan, Francuska) 201, 204-205
- Cordes, Jean des (Jean Descordes, Cordesius; francuski učenjak-kolekcionar)
 privatna knjižnica 547
- Córdoba 265, 412
 knjižnica dinastije Omejida 264
 knjižarsko središte 264
 kulturno središte 265
 prepisivačka djelatnost 265
- »Cornhill« (periodička publikacija) 621
- Corpus juris Canonici* (zbirka pravnih dokumenata iz 12. st.) 219
- Corvey (samostan, Njemačka)
 knjižnica 314
- Corvina, vidi *Bibliotheca Corviniana*
- Coster, Laurens Janszoon (nizozemski tiskar) 357
- Cotton, John (engleski političar) 551
- Cotton, Robert Bruce (engleski antikvar i političar) 551
- »Courante uyt Italien, Duysslandt etc.« (periodička publikacija) 477
- Courteau, Thomas (francuski reformator) 440
- Coventry (Engleska) 634
- Coverdale, Miles (engleski biskup i prevoditelj) 501
- Cramer, Gabriel (francuski izdavač) 482
- Cranach, Lucas, Stariji (njemački slikar) 425, 537
- Cremona (samostan, Italija)
 knjižnica 236
- Crijević (Cerva), Serafin Marija (hrvatski crkveni povjesničar i propovjednik)
Bibliotheca Ragusina (biobibliografija) 510

- Crivelli, Taddeo (talijanski bakrorezac) 528
- crkva
- koncili, vidi *Konstanz*; Lateranski koncil; *Pariz*; Tridentinski koncil
 - monopolist u proizvodnji knjiga 226
 - odnos prema otkriću tiska 375-380
 - odnos prema narodnim knjižnicama 641
 - uvodi cenzuru, vidi *Index librorum prohibitorum*
 - vidi i *Biblija, tiskana; knjiga, crkvena; knjižnice, crkvene; pisarska radionica; popisi zabranjenih knjiga; spaljivanje knjiga*
- Crna Gora, Crnogorci 415
- vidi i *knjiga, tiskana; tiskarstvo, crnogorsko*
- Crni popis (*Schwarze Liste I*) 691
- Crnojevića tiskara, vidi *Crnojevići*
- Crnojevići (crnogorska feudalna obitelj) 374
- tiskara »Crnojevića tiskara« 374-375
 - Đurađ (osnivač tiskare) 375
- Cromberger, Juan (španjolski tiskar) 440
- Čakovec (Hrvatska) 443
- časopisi, znanstveni i stručni
- u 17. st. 477-479
 - u 18. st. 478
 - u 19. st. 611
 - u 20. st. 680-681
 - glavni izvori primarnih znanstvenih i tehnoloških informacija 680
 - u Hrvatskoj, povijesni razvoj 479
 - prvi uopće 477
 - uloga i značenje 479, 481
- časoslovi (*livres d'heures*) 370, 409
- Čehoslovačka 700, vidi i *Češka*
- Česmički, Ivan (*Janus Pannonius*, hrvatski latinist) 328, 447
- Češka 442
- vidi i *Čehoslovačka; Nacionalna knjižnica Češke Republike; knjiga, tiskana; knjižnice; tiskarstvo, češko*
- Č'in (kineska dinastija) 60-61
- Č'in Ši-huang-ti (kineski car) 55, 60
- čitanje, javno 110, 113
- čitaonice, Narodne (čitaonička društva)
- »ilirske«, u Hrvatskoj 642-643
 - knjižnice 642-643
 - u Sloveniji, Srbiji i BiH 643
 - Statut Čitaonice ilirske zagrebske* 642
- čitaonice, posudbene
- u Francuskoj (*cabinets de lecture*) 635-637
- čitatelji 109, 112
- bijesni na greške prepisivača 113
 - i bibliotečno osoblje 648
 - i dostupnost knjige u svakodnevnome životu 150-151, 239
 - i knjižnice 231, 711
 - i nepoželjne knjige 692-694
 - i novine 678-679
 - obrazovani 609
 - podliježu negativnim knjižnim sadržajima 671
 - potrošači informacija 479
 - slobodni pristup knjigama 648
 - i šund literatura 669-670
 - ukus 669, 687-688
- ćirilica 374, 429, 456
- »građanska« 443
- Daguerre, Louis (francuski fotograf) 596
- »Daily Courant, The« (periodička publikacija) 477

- »Daily Telegraph« (periodička publikacija) 607
- »Daily Universal Register«, vidi »*Times, The*«
- Daleki istok 137, 267, 273, 276, 291, 294, 356, 448, 450, 532, 671, 709
vidi i *isusovci; Japan; kaligrafija; Kina; knjiga; Koreja; kultura; misionari; tiskarstvo*
- Dalmacija (regija, Hrvatska) 149, 192, 556, 644
- Dalmatin, Antun (hrvatski književnik i prevoditelj) 456
- Damas I. (papa) 158, 235
- Damask (Sirija) 151, 223, 261, 264
proizvodnja papira 255
- Damofil iz Bitinije (grčki povjesničar)
Ljubitelj knjiga (Φιλόβιβλος) 133
- »Danica« (almanah) 594
- Danska 438, 441, 508, 585, 641, 693, 709
- Darwin, Charles (engleski prirodoslovac) 587, 694
- Daumier, Honoré (francuski slikar, grafičar i karikaturist)
majstor ilustracije i litografije 598
- Decimalna klasifikacija 628, 648
- Decretum Gelasianum* (popis nepočudnih knjiga) 225
- Defauconpret, Auguste Jean Baptiste (francuski književnik) 635
- Defoe, Daniel (engleski književnik) 496
- Deklaracija o nezavisnosti (1776) 508
- Deklaracija o pravima čovjeka (1789) 508
i sloboda tiska 604, 606, 616
- Della Santa, Leopoldo (talijanski arhitekt) 649
Della costruzione e del regolamento di una pubblica universale biblioteca 649
- Demetrije Faleronski (grčki povjesničar i političar) 138, 141
- Demosten (grčki govornik) 137
- dépôts littéraires* (skladišta konfisciranih knjiga) 564
- Descartes, René (francuski filozof) 437, 496
- Descordes, Jean, vidi *Cordes, Jean des*
- Desmoulins, Camille (francuski revolucionar) 606, 617
- Deutsche Staatsbibliothek, vidi *Državna knjižnica u Berlinu*
- »Deutsche Volks- und Jugendschriften« (knjižna serija) 588
- Deutscher Taschenbuch Verlag (DTV, njemački nakladnik) 667
- Dewey, Melvil (američki bibliotekar)
klasifikacija knjiga (Decimalna klasifikacija) 628, 648
- Deziderije (opat), vidi *Viktor III.*
- Dharani Sūtra* (*Vimala Mirbhāsa Sūtra*, budistički spis) 275, 285
- Dialogus super libertate ecclesiae* 378
- Dickens, Charles (engleski književnik) 587
- Diderot, Denis (francuski filozof i enciklopedist) 496, 514, 554
Enciklopedija 432, 503, 530, 546, 615
- Didot (francuska tiskarsko-izdavačka obitelj) 432
François-Ambroise 432, 584, 603
Pierre 432
- Diemund iz Wessobrunna (kaligrafkinja) 219
- digitalizacija knjižne građe 661
- dijafilm 660, 715
- Dijamantska Sūtra* (sveti budistički spis; prvi svjetski poznati tiskopis) 275-276
- dijapozitiv 660, 715
- Dijon (Francuska) 482

- Dilbaum, Samuel (njemački knjižar i pisac) 475
- Diodor Sicilski (grčki povjesničar) 48, 107
- Diogen Laertije (grčki doksograf) 71, 75, 93
- Dioklecijan, Gaj Aurelije Valerije (rimski car) 151, 155
 edikt protiv kršćana 125-126
 edikt protiv manihejaca 126
 privatna knjižnica 155
- Dioklecijanova palača, vidi *Split*
- Dioklecijanove terme, vidi *Rim*
- diplomata militaria, vidi *vojnička diploma*
- diptih (*duplices*, *δίπτυχα*, oblik knjige), vidi *povoštene pločice*
- Disney, Walt (američki animator, redatelj i producent)
Mickey Mouse (strip) 671, 694
Tom i Jerry (strip) 671
- Diversis, Filip de (talijanski književnik i humanist) 335
- Divković, Matija (bosanski pisac) 444
- Djeвица i četiri apostola* (ksilografski tiskopis) 347
- dnevni tisak, vidi *novine, dnevne*
- Dobričević, Dobrić (Boninus de Boninus, hrvatski tiskar)
 tiskarski rad 362
- Domicijan (rimski car) 124, 142
- Dominik, sveti (Domingo de Guzmán, utemeljitelj dominikanskoga reda)
 učenje 198
 vidi i *dominikanci, dominikanski red*
- dominikanci, dominikanski red
 knjižnice 199
 koriste knjigu kao vjersko oružje 198
 odnos prema knjizi 198-199
 organizacija i rad 198-199
 osnutak i učenje, vidi *Dominik, sveti*
 uvode obvezatno obrazovanje i čitanje 199
 samostani 199
- Dominis, Markantun de (hrvatski nadbiskup i učenjak) 447, 501
- Donat, Elije (Aelius Donatus, rimski gramatičar) 348, 360
- Doré, Gustave (francuski grafičar i ilustrator)
 majstor ilustracije 596
- Dos Passos, John (američki književnik) 697
- Doubleday and Company (američka nakladnička kuća) 666
- Doyle, Conan 669
- Dresden (Njemačka)
 dvorska knjižnica kneza Augusta 537-538
- Dritzehn, Andreas (njemački tiskar) 351
- drvo (drvene pločice)
 knjigoveški materijal 104, 296
 pisci materijal 40-41, 302
- drvorez (ksilografija, ksilografska tehnika)
 Bewickov postupak 596, 598
 postupak 596
 postupak izrade 528
 preporod u 19. st. 532
 tehnika izrade knjižnih ilustracija 172, 275, 407, 409, 528, 683
 tehnika visokog tiska 581
 tiskarski postupak za umnažanje knjiga, vidi *tisak, drvorezni*
 u boji 532-533
 o primjeni drvoreza u knjižnoj umjetnosti vidi *drvorezna umjetnost; gramatike; ilustracija, knjižna; ilustrirana knjiga; Koreja; tisak, drvorezni; tiskarstvo, japansko*
- drvorezna umjetnost 407, 409
 vidi i *drvorez; drvorezne knjige*
- drvorezne knjige 347
 dominacija slike 347-348

- u Egiptu 268-269
 u Europi 347-348
 europske, najpopularnije 347
 europske, najstarije datirane 347
 manifestacija pučke kulture 347-348
 namjena 347
 vidi i *drvorez*; *drvorezna umjetnost*; *gramatika*; *ilustracija*, *knjižna*; *ilustrirana knjiga*; *Koreja*; *tisak*, *drvorezni*; *tiskarstvo*, *japansko*
- Državna knjižnica u Berlinu (Staatsbibliothek zu Berlin — Preussischer Kulturbesitz)
 fond 633, 706-707
 kao Njemačka državna knjižnica 633
 kao Pruska državna knjižnica 414
- DTV, vidi *Deutscher Taschenbuch Verlag*
- Dubrovčani 502, 510
- Dubrovnik (Dubrovačka Republika) 384, 396, 447, 502, 506, 510, 556
 renesansne knjižnice 335
- Dujam, sveti (Duje, solinski biskup) 177
- Dumas, Alexandre, otac (francuski književnik) 592, 635
Grof Monte Cristo 591
Tri mušketira 591
- Dunfermline (Škotska)
 javna pučka knjižnica 640
- Dünne, Hans (njemački zlatar) 351
- Durant, Willy (američki filozof)
Story of philosophy 666
- Dürer, Albrecht (njemački slikar) 331, 516, 528, 536-537
Apokalipsa 407
- Durham (Velika Britanija)
 samostanska knjižnica 236
- Dyrrachion (Drač, Albanija)
 javna knjižnica 154
- Džingis-kan (mongolski vojskovođa) 295
- Ebert, Friedrich Adolf (njemački knjižničar)
Ueber öffentliche Bibliotheken 649
- Ebla (Tell Mardikh, Sirija)
 državna (kraljevska) knjižnica-arhiv 17-20
- Echternach (samostan, Njemačka) 194, 566
- Edessa (Urfa, Turska) 254
- Edfu (Egipat) 34
 knjižnica u hramu boga Horusa 49
- Edinburgh (Engleska) 637
Edit du Roy pour le Règlement des Imprimeurs et des Libraries de Paris (Kraljevska naredba o poslovanju tiskara i knjižara u Parizu) 432
- Edo (Tokio, Japan) 450, 532
- Eduard III. (engleski kralj) 202, 231
- Edwards, Edward (engleski knjižničar) 638
- Efez 152
 školska knjižnica 145
 javna knjižnica, vidi *Celzova knjižnica*
- Efremov, Mihail (ruski slovorezbar) 443
- Eggestein, Heinrich (njemački tiskar) 394
- Egibi (babilonska obitelj)
 privatna knjižnica 28
- Egipat (Egipatska država) 32, 36, 68, 84, 94, 98, 100, 107, 123, 128, 130, 137-138, 143, 152, 156, 171, 214, 221, 223, 253, 255, 262, 264, 268-269, 545
 knjige mrtvih 43, 46, 48, 171
 knjižarstvo 48
 knjižna proizvodnja 42, 48
 knjižna umjetnost, vidi *drvorezne knjige*; *ilustracija*, *knjižna*; *knjiga*; *knjiga*, *tiskana*
 knjižnice i knjižničarstvo, vidi *Edfu*; *Kairo*; *katalog*, *knjižnički*; *knjižnice*, *privatne*
 počeci pismenosti, vidi *Egipćani*
 proizvođač i izvoznik papirusa 101
 vidi i *Egipćani*

- Egipćani 38, 138, 171, 177, 376
 knjižna kultura, vidi *Egipat*
 pisari materijal 40-42
 pisari pribor 43
 pisari 38, 43
 počeci pismenosti i knjižne kulture 38, 40-43, 46-49
- Einhard (franački povjesničar i graditelj)
Vita Caroli Magni 203
- Einstein, Albert (američko-njemački fizičar)
 694, 697
- El-Edris (El Idrisi; arapski geograf) 255
- Elefantina (Egipat) 34
- elektronsko izdavaštvo 660-662
 u Hrvatskoj 661
- El-Fayyûm, vidi *Arsinoë*
- Elizabeta (engleska kraljica) 493
- Elzevier (nizozemska tiskarsko-izdavačka obitelj) 586
 Abraham 437
 Abraham II. 437
 Bonaventura 437
 Isaak 437
 izdavačko-tiskarski i knjižarski rad 436-437
 Joost 437
 Lodewijek 437
 Lodewijek II. 437
 Mathijs 437
 najznačajniji europski tiskari-izdavači 17. st. 437
 »Republike« (knjižna serija) 437
 tiskaju knjige u malom formatu 515-516
 »elzevieri«, vidi *bibliofilija*
- Emeran, sveti (irski misionar) 146, 182, 196
 enciklopedije 197, 530, 546
 od 16. do kraja 18. st. 512, 514
 u 19. st. 615
 antičke 227
 bizantske 229
 nacionalne 615
 naziv, prva uporaba 514
 posljednja antička 167, 227
 prva kršćanska (srednjovjekovna) 167, 227
 prva na narodnom jeziku 228
 srednjovjekovne 227-229
 stručne 615
 o pojedinim enciklopedijama vidi *Bayle, Pierre; Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers par une société des gens des lettres; Encyclopaedia Britannica; Encyclopedia Americana; Larousse; referativne publikacije; Vlačić (Flacius) Ilirik, Matija; Wielka encyklopedia powszechna ilustrowana*
Encyclopaedia Britannica 514, 615
Encyclopedia Americana 615
Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers par une société des gens des lettres 432, 503, 530, 514, 615
 vidi i *Alembert, Jean Le Rond d'; Diderot, Denis*
- Engels, Friedrich (njemački političar i socijalist) 694
- Engleska (Velika Britanija) 194, 198, 211, 218, 226, 233-234, 240, 312, 314, 371, 391, 438-439, 447, 459, 475, 477-478, 483, 493, 500-501, 514, 527, 552, 569-571, 581, 584-585, 587-589, 595-596, 603, 607, 610, 619, 621-623, 631, 634-635, 637-638, 640-641, 643, 645, 648-649, 697, 704, 706, 714
 cenzura knjiga, vidi *cenzura i zabrana izdavanja knjiga*

- izdavaštvo, vidi *izdavaštvo, englesko; knjiga, džepna; knjiga, tiskana; novine*
 knjižnice, vidi *Britanska knjižnica; Knjižnica Britanskog muzeja; knjižnice; knjižnice, narodne; knjižnice, posudbene; knjižnice, župske*
 tiskarstvo, vidi *tiskarska preša, drvena; tiskare; tiskarstvo, englesko*
- Englezi 413, 615, 645, vidi i *Engleska*
- Enije, Kvint (rimski književnik) 81
- ep
 o Gilgamešu 24, 28
 o Gisdhubaru 28
- Epafrodit iz Heroneje (grčki gramatičar)
 privatna knjižnica 147
- Epikur (grčki filozof)
O prirodi 147
- Epistule i evanđelja* 390
- Eratosten iz Kirene (grčki gramatičar i bibliotekar) 141
- Erazmo Rotterdamski (nizozemski humanist)
 82, 440, 482, 496, 501
Adagia 390
Pohvala ludosti 390
- Erfurt (Njemačka), 566
 Sveučilište 379
- Eriugena, Ivan Skot (skolastički filozof i teolog) 226
- Escarpit, Robert (francuski sociolog književnosti) 653
- Escorial (Španjolska)
 Dvorska knjižnica (Real Biblioteca) 553
- Eseni (židovska sekta, Kumran)
 samostanska knjižnica 35-36, 104
- Espinosa, Antonio de (španjolski slovoljevač) 441
- Essonnes (Francuska) 584
- Este (ferrarski kneževi) 336
- Estienne (francuska tiskarsko-izdavačka obitelj) 430, 435
 Antoine 430
 Henri (Henricus Stephanus) 430, 440
 Henri II., vidi *Estienne, Henri II.*
 Robert, vidi *Estienne, Robert*
- Estienne, Henri II. (francuski tiskar-izdavač)
Thesaurus linguae graecae 430
- Estienne, Robert (francuski tiskar-izdavač)
 tiskarski i leksikografski rad 430
Thesaurus linguae latinae 430
- Etrurija, Etruščani 80, 89, 97
 počeci pismenosti i knjižne kulture 78-79
- Eufkrat (rijeka) 9, 30
- Eugen Savojski (austrijski vojskovođa) 541
- Euklid (atenski arhont)
 privatna knjižnica 136
- Euklid (grčki matematičar) 248, 461
- Eumen II. (pergamski kralj) 102, 143
- Euripid (grčki tragičar) 94, 137
- Europa 62, 84, 87, 100, 123, 132, 169-170, 176, 180, 185, 188-189, 191-192, 194, 196-200, 202-203, 205-206, 208-209, 211-216, 221, 223, 227, 231-237, 250, 253, 257, 265-269, 282, 291-292, 294, 296, 309-315, 317-319, 335, 337, 341, 343, 345, 347-348, 356-359, 362, 367-371, 373, 375-376, 381, 383-385, 393, 409, 414, 419, 425-426, 429-430, 434-435, 437, 442-443, 446-448, 450, 453-454, 461-463, 474-475, 477, 479, 483, 487-488, 492-493, 503, 506, 510, 616, 622, 627-628, 632, 637, 645, 656-657, 664, 667-668, 678, 702, 712
 o razvoju europske knjižne kulture, izdavaštva i tiskarstva vidi *drvorezne knjige; isusovci; izdavači; knjiga, tiskana; knjižar-*

- sko tržište; kultura; misionari; nepismeni, nepismenost; papir; papirus; periodičke publikacije; pisati materijal; pismenost; rukopisi; samostanska (knjižna) kultura; tisak, drvorezni; tiskarstvo; Zapadna Europa
- Euroljani 57, 410, 448, 450
- Euzebije Cezarejski (biskup i filozof) 106, 126
Crkvena povijest (Historia ecclesiastica) 158
- Euзоје (biskup) 107
- »Evening Post« (periodička publikacija) 477
- Ewart, William (engleski političar i državnik) 638
- exemplar* (predložak) 206, 208
- explicit* (nadomjestak za naslovnu stranicu) 404
- Eyn manung der cristenheit widder den durken* (pamflet) 385
- Fabri, Felix (talijanski književnik)
Povijest Sveva (Historia Suevorum) 376
- Fabiano (Italija)
 tvornica papira 223-224
- Fabricije Vejanin, Aulo Didije Gal (Aulus Didius Gallus Fabricius Veiento; rimski političar) 124, 497
- faktori (*factores*), vidi *trgovački agenti*
- »Family Herald, The« (periodička publikacija) 582
- Fan Yeh (kineski povjesničar) 56-57
- Fano (Italija) 268
- Farsal (Grčka) 142
- Fatimidi (arapska dinastija) 262
 mecene 264
- Faucher, Léon (francuski političar) 626
- Febvre, Lucien (francuski povjesničar) 460
- Feliks (numidijski biskup) 125
- Fêng Tao (kineski filolog) 276, 278
- Fenicija 42, 98
- Feničani 70, 102
 tvorci alfabeta 32-33
 trgovci papirusom 33
- Ferchault de Réamur, René Antoine (francuski prirodoslovac) 583
- Ferdinand (vojvoda u Parmi) 429
- Ferdinand I. (austrijski car) 540, 556
- Ferrara (Italija) 365
 knjižnica kneževa Este 336
- Fest, Sekst Pompej (rimski književnik) 362
- Ficino, Marsilio (talijanski humanist) 319, 382
- File (egipatski otok)
 knjižnica u hramu božice Izide 48
- filigrani, vidi *vodeni znakovi*
- filigranologija 345
- Filip II. (španjolski kralj) 440, 553
 knjižnica, vidi *Escorial*
- Filipović, Ivan (hrvatski pedagog) 593
- film (audiovizualna građa u knjižnicama) 715
- Filodem iz Gadare (grčki filozof) 147
- Filon Herenije (fenički gramatičar i povjesničar)
 bibliografski vodič (*O stjecanju i izboru knjiga*) 133
- Finska 442
- Firenca, Firentinci (Italija) 211-212, 216, 313, 315-316, 318-319, 338, 367, 384, 389, 426, 493, 499
 Biblioteca Nazionale Centrale, vidi *Središnja nacionalna knjižnica*
 franjevačka knjižnica samostana Santa Croce 200
 Javna medicinska knjižnica (Biblioteca Medicea pubblica) 320

- Nacionalna knjižnica Viktora Emanuela II. (Biblioteca Nazionale Vittorio Emanuele II.) 632
- Privatna knjižnica Medicejaca, vidi *Biblioteca Medicea-Laurenziana*
- renesansna knjižnica obitelji Strozzi, vidi *Strozzi (obitelj)*
- središte knjižne proizvodnje i trgovine 212
- Fischer von Erlach, Johann Bernhard (austrijski arhitekt) 541
- Flahaut, Madames de Souza (francuska književnica) 635
- Flaubert, Gustave (francuski književnik)
Madame Bovary 619
- Fleming, Ian (engleski književnik) 688
- Fleury (samostan, Francuska) 204, 459
- Focije (carigradski patrijarh)
Myriobiblion (biobibliografski leksikon) 229, 248
- Foligno (Italija) 360, 389
- folio, vidi *format knjiga*
- Fontaine (samostan, Francuska) 194
- Fontainebleau (Francuska)
kraljevska knjižnica 332
- format knjiga
kvart 622
mali 91, 388, 471, 663
mali oktav 471
osminski, Manunzija 367, 515
prvih tiskanih 40
za puk 388
šesnaestinski 471
šesnaestinski, obitelji Elzevier 515-516
veliki (folio) 352, 367, 403, 516
- fotolitografija (tehnika reprodukcije slike) 581
- fotoslog 655
- Fouché, Joseph (francuski državnik) 607
- Franačko Carstvo 198, 204-205
- Francuska 154, 167, 194, 198, 211, 215, 221, 224, 226, 228, 233, 312-314, 357, 369-371, 382, 388, 391-392, 409, 430, 432, 434, 440, 459, 475, 477-479, 482-483, 488, 500, 503, 508, 515, 523-524, 528, 546, 549, 563-565, 571, 583-585, 592-593, 596, 598, 603-604, 606-608, 610, 616, 619, 622-624, 626, 635, 667, 674, 682-684
- Kraljevska akademija 583
- o povijesti knjižne kulture, knjižnica i tiska vidi *almanasi; bibliografije; bibliotekarstvo; cenzura i zabrana izdavanja knjiga; cenzura, državna; čitaonice, posudbene; Francuska nacionalna knjižnica; Francuska revolucija; kalendar; knjiga za puk; knjiga, tiskana; knjižarstvo; knjižna proizvodnja; knjižnice; kolporter; novine; sloboda tiska; tiskare; tiskarstvo, francusko*
- Francuska nacionalna knjižnica (Bibliothèque nationale de France)
kao dvorska knjižnica francuskih kraljeva, vidi *Blois*
kao Kraljevska knjižnica (Bibliothèque du Roi) 234, 332, 539, 546-547, 564
kao Nacionalna (Državna) knjižnica (Bibliothèque nationale) 234, 302, 564, 566, 632, 647, 707
nacionalizacija 547, 564
oblikovanje i izgradnja fonda 566, 632
povijesni razvoj 332, 546-547, 564
promjene naziva 332, 547
- Francuska revolucija 234
i nacionalizacija knjiga i knjižnica 564-565

- i osnivanje čitaonica i pučkih knjižnica 635
 i sloboda tiska 604, 616-617
- Francuzi 429, 500, 530, 567, 612, 615
- Frankfurt (Njemačka) 79, 393, 426, 437, 459, 483, 510, 512, 528, 541, 686
- Njemačka knjižnica (Deutsche Bibliothek) 705
- Sajam knjiga 391, 487-488
- Franklin, Benjamin (američki državnik, fizičar i filozof) 430, 639
- franjevci
knjižnice, vidi Assisi; Firenca; Franjo Asiški; katalog, knjižnički; knjižnice, franjevačke samostanske; Padova; Siena
 odnos prema knjizi i obrazovanju 200
 vidi i *pisarska radionica; samostani*
- Franjo Asiški, sveti (talijanski vjerski reformator)
 odnos prema knjizi 199-200
 osnivač franjevačkoga reda 200
- Franjo I. (francuski kralj) 370, 430, 523
 mecena i bibliofil 332-333
- free public library, vidi *knjižnice, narodne*
- Friburger, Michael (njemački tiskar) 369
- Fridrik III. Mudri (saski knez) 537
- Friedrich (opat u Bambergu) 202
- Friedrik II. (rimsko-njemački kralj) 223
 prototip renesansnih vladara 234
 vladarska knjižnica 234
- Friedrik II. Veliki (pruski kralj) 500
- Froben, Johann (švicarski izdavač) 390-391, 440
- Frogmore (Engleska) 585
- frontespacij, vidi *naslovni list*
- Froschauer, Christoph (švicarski tiskar-izdavač) 440
- Fugger (njemačka trgovačko-bankarska obitelj) 359, 524
 privatna renesansna knjižnica 331
- Fugger, Jacob J. (njemački carski savjetnik) 537
- Fukien (Kina) 276
- Fulda (samostan i opatija, Njemačka) 181, 202, 204, 228, 566
 intelektualno i kršćansko središte Njemačke 197
 knjižnica 197
- Fundan (numidijski biskup) 125
- Fushimi (Japan) 449
- Fust, Johannes (Gutenbergov financijer) 355, 358, 392, 403
 i Gutenberg, odnos 351-352
- Gal, Gaj Kornelije (rimski pjesnik) 123
- Gal, sveti (Sanctus Gallus) 194
- Galen (grčki liječnik) 461
- Galija, Gali 97, 117, 154, 192
- Galilei, Galileo (talijanski fizičar, astronom i matematičar) 437, 534, 566
- Gambard (vlasnik čitaonice u Parizu) 635
- Ganghwa (otok, Koreja) 287, 289
- Garanjin-Fanfogna (trogirska aristokratska obitelj)
 Ivan Luka (pjesnik) 556
 Ivan Luka (polihistor) 556
 razvoj privatne knjižnice 556
- Garnier (informativna agencija) 609
- »Gartenlaube, Die« (periodička publikacija) 610
- Gaudiozo (rimski prepisivač) 168
- Gaza (Izrael) 156, 173
- »Gedenckwürdige Zeitung« (periodička publikacija) 477

- Gelije, Aulo (rimski antikvar) 136, 140
 Gembo (japanski svećenik) 292
 Genadije iz Marseillesa (kršćanski pisac)
 De viris illustribus (O znamenitim ljudima) 230
 Genova (Italija) 68, 482
 Gensfleisch, Johannes vidi *Guttenberg, Johannes*
 »Gentleman's Journal« (periodička publikacija) 478
 »Gentleman's Magazine« (periodička publikacija) 609
 Georgia (savezna država, SAD) 694
 Gering, Ulrich (njemački tiskar) 369
 Germani 163
Gesamtkatalog der Wiegendrucke (katalog inkunabula), vidi *Komisija za izradbu općeg kataloga inkunabula*
 Gesner, Konrad (švicarski prirodoslovac i liječnik) 440, 504
 Appendix Bibliothecae (bibliografija) 512
 Bibliotheca Universalis (bibliografija) 503, 512
 Gilgameš 15-16, vidi i *ep*
 Ginammi, Marco (talijanski tiskar-izdavač) 444
 Gioliti de' Ferrari (talijanska tiskarsko-knjižarska obitelj)
 »Collana degli storici greci e latini« (knjižna serija) 426
 »Giornale de' Letterati« (periodička publikacija) 478
 Giunta (talijanska tiskarska obitelj) 367, 426, 523
 Filippo 367
 Giacomo 367
 Lucantonio 367
 tiskarski rad 367-368
 glagoljaši 182, 213, 382, 456
 glagoljica 213, 374, 429, 456
 glinene pločice (glina) 13, 30
 asirske 25
 babilonske 16
 čuvanje i katalogiziranje 14, 16-18, 26-27, 30, 69-70
 eblaitske 17-18
 hetitske 24
 kretsko-mikenske 69-70
 oblik i izrada 30
 pečene 35
 pismo 9
 postupak izrade 30
 sadržaj tekstova 13, 17, 21, 30
 starih naroda Srednjeg istoka 28
 sumerske 9-10, 12-14
 ugarićanske 21-22
 Goa (Indija) 448
 Goethe, Johann Wolfgang (njemački književnik) 540
 Dichtung und Wahrheit 591
 Faust 587
 Goražde (Bosna i Hercegovina) 444
 Gorki, Maksim (ruski književnik) 697
 Göschen, Georg Joachim (njemački izdavač) 571
 Gotha (Njemačka) 541
 Goti 185
 gotica (»littera moderna«) 337-338, 403, 415, 598
 Göttingen (Njemačka) 613, 650
 Sveučilišna knjižnica 541-542, 554
 Goyōzein (japanski car) 449
 Gračanica (manastir, Srbija i Crna Gora) 444
 Gradić, Stjepan (hrvatski diplomat i polihistor) 544

- graduali (iluminirani) 201
 gramatike (slovnice) 27-28, 170
 školske, tiskane drvorezom 348
 gramofonska ploča (kao govorna knjiga) 658-659
 Granada (grad; Španjolska)
 javna knjižnica 265
Grandes Chroniques de France, Les (inkunabula) 369
 Grci 32, 70, 78, 80, 121, 131, 140, 171, 180, 250, 309, 376, 522
 maloazijski, vidi *Jonjani*
 odnos prema knjizi 103, vidi i *antički svijet; antički pisci*
 pisači materijal 88, 93-95, 97-98, 100
 pismo, vidi *alfabet*
 počeci pismenosti i knjižne kulture 72, 74-76
 Grčka (klasična, starovjekovna) 42, 57, 68, 71-72, 74, 78, 80, 84, 94-95, 103, 109-110, 113, 116, 136-137, 146, 152, 247
 knjižnice 136-137
 javna čitanja i recitiranja 76, 110
 knjižarstvo 116
 nepoćudne knjige 120-122
 uništavanje knjiga 120-122
 o povijesti knjižne kulture, pismenosti i knjižnica klasične (starovjekovne) Grčke, te o recepciji starogrčke knjižne tradicije vidi *antika, antički svijet; antički pisci*
 vidi i *Velika Grčka*
 Grgur Veliki (papa) 169-171, 235
 Grgur XV. (papa) 538
 Griffio, Francesco (talijanski slovorezač) 365
 Grimani, Domenico (talijanski humanist i kardinal) 219
 vidi i *Breviarium Grimani*
 Grolier, Jean (francuski bibliofil) 523
 Grossenheim (Njemačka)
 gradska knjižnica 641
 Grosseto (Italija) 95
 Grotius, Hugo (nizozemski pjesnik, pravnik, povjesničar i diplomat) 434
 Mare liberum 437
 Guercino (Giovanni Barbieri, talijanski slikar) 528
 Guercino, Giovanni (talijanski slikar) 528
 Gundulić, Ivan (hrvatski pjesnik i dramatičar) 446
 Arijadna 447
 Gundulić, Trojan (hrvatski tiskar) 444
 Gustav I. (švedski kralj) 441
 Gustav II. Adolf (švedski kralj)
 sustavna pljačka knjižnice 538
 Gutenberg, Johannes (Gensfleisch, njemački tiskar) 84, 132, 211, 213, 220, 278, 282, 291-292, 336, 341, 356-360, 375-376, 382-388, 392-394, 412, 419, 448, 461, 527, 563, 568-569, 653, 668, 718
 i dalekoistočno tiskarstvo 356-357
 i Johannes Fust, odnos 351-352
 tiskar Balbijeve djela *Catholicon* 354-355
 tiskar *Biblije*, vidi *Gutenbergova Biblija*
 tiskare 351-352, 354-356, 385
 tiskarska preša, drvena 351, 357
 život i rad 350-352, 354-356
 vidi i *Gutenbergova Biblija; Gutenbergova era; Gutenbergova galaksija; Gutenbergova revolucija*
 Gutenbergova Biblija (u 42 retka) 348, 354-355, 357, 377, 381, 385, 389, 399, 403, 655
 na pergamentu 343
 postanak 352
 tiskarsko remek-djelo 352
 Gutenbergova era (vrijeme) 132, 385, 718

- Gutenbergova galaksija
 »sumrak« 653
- Gutenbergova revolucija 668
- Guzmán, vidi *Dominik, sveti*
- Haag, vidi *Hag*
- Haarlem (Nizozemska) 357, 371
- Haas, Wilhelm (švicarski tiskar) 569
- Habsburgovci (carska dinastija)
 knjižnica (Hofbibliothek), vidi *Austrijska nacionalna knjižnica*
- Hadrijan (rimski car) 152
- Haebler, Konrad (njemački pisac) 414
Typenrepertorium der Wiegendrucke 415
- Haeinsa (budistički samostan, Koreja) 289
- Hag (Den Haag; Nizozemska) 437
- Hagenau (Njemačka) 211
- Hain, Ludwig (njemački bibliograf)
Repertorium bibliographicum 414
- Hākīm, bi-Amr Allāh Al- (fatimidski kalif) 263
- Haldeman-Julius, Emanuel (američki izdavač)
 izdavački rad 664, 666
- Halle (Njemačka) 386, 415
- Hamburg (Njemačka) 442, 459, 482
- Hammersmith (Oxfordshire, Velika Britanija) 598
- Hamurabi (babilonski kralj) 16
- Han (kineska dinastija) 58, 61
- Han, Ulrich (njemački tiskar) 407
- Hangchow (Kina) 279, 281
 Carska knjižnica 280-281
 tiskarstvo 279
- Han'gul (korejsko pismo) 290
- Hannover (Njemačka) 705
 Dvorska knjižnica 539
- Harappa (Indija) 62
- Harley, Edward (engleski kolekcionar) 552
- Harley, Robert (engleski političar) 552
- Hārūn al-Rašīd (bagdadski kalif-bibliofil)
 dvorska knjižnica 260
- Harunobu, Suzuki (japanski slikar i drvorezbar) 532
- Harvard (SAD)
 Sveučilišna knjižnica 704, 706
- Hattersley, Robert (engleski inženjer) 582
- Hattušaš (hetitski glavni grad; danas Boğazköy, Turska)
 državna knjižnica-arhiv 24
- Havel, Václav (češki pisac i državnik) 700
- Haves (informativna agencija) 609
- Hearst, William Randolph (američki političar i izdavač) 678
- Heath, Charles (grafičar)
Keepsake 603
- Heidelberg (Njemačka) 393, 538, 567-568
 knjižnice, vidi *Palatinska knjižnica*
- Heilmann, Andreas (njemački tiskar) 343
- Heine, Heinrich (njemački književnik i publicist) 697
- Hekatej (grčki geograf) 71
- Hektorović, Petar (hrvatski književnik) 444
- helenizam
 knjižna kultura 77
 o razvoju knjige i knjižarstva u helenističko doba vidi *bibliofili; knjižarska mreža; knjižarsko tržište; knjižna proizvodnja; knjižnice; knjižnice, javne; referativne publikacije*
- Helikon (Grčka) 94
- heliogravira (tehnika reprodukcije slike) 581
- Helmstedt (Njemačka) 539

- Hemingway, Ernest (američki književnik) 697
- Henneberg, Berthold von (nadbiskup u Mainz) 377-379, 491
- Henrik IV. (engleski kralj) 551
- Henrik iz Ganda (Henricus de Gandavo, teolog i filozof)
De scriptoribus ecclesiasticis (O crkvenim piscima) 230
- Henrik VIII. (engleski kralj) 501
izdaje popise zabranjenih knjiga 492-493
uništava knjige 493
- Heraklit (grčki filozof)
O privodi 71
- Herenije Filon, vidi *Filon Herenije*
- Herenije Senecije (rimski pisac) 124
- heretici 198
i knjiga 125, 225
progoni 126, vidi i *kršćani*
- Herkulanej (antički grad, Italija) 101, 522
knjižnica, vidi *Villa dei Pisoni*
- Hermip iz Smirne (grčki filozof i biograf)
Životopisi (Bíoi) 142
- Herod (židovski kralj) 506
- Herodot (grčki povjesničar) 32, 102, 144, 247, 365
Povijest 74
- Herrad (redovnica iz Landsberga)
Hortus deliciarum 228
- Herrera, Juan de (španjolski graditelj) 553
- Hersfeld (samostan, Njemačka)
knjižnica 314
- Herzog August Bibliothek (Wolfenbüttel, Njemačka) 649
osnutak 538-539
organizacija i katalog 539
zgrada i fond knjižnice 540
- Hesiod (grčki pjesnik) 94
Poslovi i dani 94-95
kritičko izdanje djela 141
- Hetiti 104
- Heyne (njemačka nakladnička kuća) 667
- Hideyoshi, Toyotomi (japanski vojskovođa) 291
»Invazija Hideyoshi« 449
- Hilandar (samostan, Grčka) 247
- Hilderik (učenik Pavla Đakona)
Ars grammatica 191
- Hildesheim (Njemačka) 566
- Hilkija (svećenik) 34
- Hinrichs, Johann-Conrad (njemački knjižar i izdavač) 613
- Hipon (Hippo Regius; danas Bona, Alžir) 158
- Hitler, Adolf (njemački državnik) 691, 698
Mein Kampf 692
- Hizen (Japan) 449
- Ho Ši Min (nekad Saigon; Vijetnam) 694, 696
- Hofbibliothek, vidi *Austrijska nacionalna knjižnica*
- Hoffhalter, Rudolf (putujući tiskar iz Mađarske) 443
- Hokusai (japanski slikar) 533
- Holbein, Hans Mlađi (njemački slikar) 407, 516
- Homeini, Ruholah (iranski vjerski vođa i političar) 697
- Homer (grčki pjesnik) 67, 106, 144, 317, 663
epovi (*Ilijada* i *Odiseja*) 69, 74, 122, 545
kritičko izdanje 141
- Hondong (korejski kralj) 286

- Horacije Flak, Kvint (rimski pjesnik) 82, 117, 176, 310-311, 365
- Hraban, Maur (Magnentius Maurus Hrabanus; franački teolog i biskup) 228
De rerum naturis (De universo) 197, 228
Veni Creator Spiritus (crkvena himna) 197
- hram 9, 13-14, 16, 26, 40, 78, 89, 122, 127, 140, 150, 188, 285, 293-294, 296
 kao prostor za knjižnice 14, 16, 33-34, 42, 48, 71, 150, vidi i *Borsippa; Edfu; File; Jeruzalem; Pergam; Ramasej; Rim*
- Hrisolor, Manuel (grčki humanist) 313
- Hrvatska 97, 213, 234, 236, 375, 382, 443-444, 456, 472, 479, 557, 593, 642-643, 661, 676, 713
 o razvoju tradicionalnih i novih oblika knjiga i časopisa, knjižnicama, knjižnoj kulturi i tiskarstvu vidi *CD-rom; časopisi, znanstveni i stručni; čitaonice, Narodne; elektronsko izdavaštvo; knjiga, elektronička; knjiga, govorna; knjiga, tiskana; knjižnice; knjižnice, franjevačke samostanske; knjižnice, narodne; knjižnice, privatne; knjižnice, renesansne; knjižnice, samostanske; kompjuterizacija; secesija; tiskare; tiskarstvo, hrvatsko*
- Hrvojev misal (iluminirani hrvatski glagoljski rukopis) 329
- Hsien-t'ung (kineski car) 276
- Hsien-yang (Kina) 60
- Hsi-tsung (kineski car) 276
- Hua Sui (kineski tiskar) 291
- Hugo Blotius (nizozemski knjižničar) 540
- Hugo, Victor (francuski književnik) 588, 664
Jadnici 668
- humanisti
 oduševljenje antikom 309-317
- humanistika (pismo), vidi *pismo*
- humanizam i renesansa (doba)
 odnos prema antičkoj knjižnoj baštini 309-317
 i lovci na rukopise antičkih pisaca 201-202, 250, 310-317
- Humbert iz Romansa (Humbert de Romanis, francuski dominikanac)
Expositio super constitutiones 198
Institutiones de officis ordinis 199
 upute za rad knjižnica i knjižničara 199
- Humery, Konrad (sindik u Mainzu) 355
- Humphrey od Glouceстера (vojvoda) 551
- Hunerih (vandalski kralj) 127
- Hus, Jan (češki reformator) 451
- Husrev-beg (turski carski namjesnik) 557
- Huygens, Christiaan (nizozemski prirodoslovac) 434
- Hvar (Hrvatska) 335
- Hveen (Danska) 442
- Ibarra Y Marín, Joaquin (španjolski tiskar-izdavač) 441
- Ibn al-Bawwāb (arapski kaligraf) 258
- Ibn Khayr al-Ishbili (arapski bibliograf)
Fihrist al-katub wa al-Taleef 267
- Ibn Muqla (arapski kaligraf) 258
- Ibn Nadim (arapski knjižar)
Al-Fihrist 266
- Ibn Sina, vidi *Avicenna*
- Ibsen, Henrik (norveški književnik)
Peer Gynt 587
- Ickelsamer, Valentin (njemački pisac) 388
- ideogrami
 kineski 53, 58-59, 290
 Maya 302
- »idioti« (nepismeni ljudi) 171, 218

- Ieyasu Tokugawa (japanski vladar i ratnik) 449
- Ilirik 117, 149
- ilirske čitaonice, vidi *Narodne (ilirske) čitaonice*
- »Illustrated London News« (periodička publikacija) 610
- »Illustration« (periodička publikacija) 610
- »Illustrazione popolare« (periodička publikacija) 610
- »Illustrazione universale« (periodička publikacija) 610
- iluminatori (sitnoslikari) 105, 180, 219, 264
na dvoru Karla Velikoga 203
sveučilišni 206
vidi i *minijaturisti, samostanski*
- ilustracija, knjižna 118, 302
u 19. i početkom 20. st. 596, 598, 603
u 20. st. 682-683
dominira u drvoreznoj knjizi 347-348
i otkriće fotografije 596
podjednako važna kao i tekst 530, 532
tehnike izrade, vidi *bakrorez; drvorez; litografija*
tiskana pomoću bakroreza 528
tiskana pomoću drvoreza 407, 409, 528
tiskana zajedno sa slogom 405, 407
u starom Egiptu 40
u svicima 171-172
i umjetnički stilovi 596
utjecaj »Stila 1900« (Jugendstila, secesije) 598, 603
utjecaj barokne umjetnosti 528, 530
o povijesnom razvoju knjižne ilustracije vidi *Biblija; bibliofili; knjiga, tiskana; knjižna umjetnost; magazini; naslovna stranica; naslovni list; periodičke publikacije; Pfister, Albrecht; pisari; reprodukcija slika; svitak*
- ilustratori 105, 211, 304-305
- ilustrirana knjiga 171-172, 219
drvorezna 347-348
prirodno-znanstvena 530
- Imbert, Auguste (Jean-Baptiste, francuski pisac) 624
- Imprimatur (neka se tiska!)* 491
- Imray, John (građevinski inženjer iz Aberdeena) 638
- incipit* (nadomjestak za naslovnu stranicu) 404
- Ind (rijeka) 62
- Index librorum prohibitorum* (*Popis zabranjenih knjiga*, tzv. *Rimski indeks*) 496-497, 503, 619, 691
u 19. st. 619
autor i izdavač 495
prvo izdanje 495
Tridentski indeks 495
vidi i *cenzura i zabrana izdavanja knjiga; crkva; knjige, nepoćudne; knjige, zabranjene; papinske bule; popisi zabranjenih knjiga*
- Index medicus*, vidi *Nacionalna medicinska knjižnica*
- Indiana University Press (nakladnik) 667
- Indija, Indijci 141, 253, 258, 260, 284
uništavanje knjiga i knjižnica 295-296
prepisivačka djelatnost 296
pisaci materijal 296-298
srednjovjekovna knjižna kultura i proizvodnja 295-298
- Indijanci 440
- industrijska revolucija 563
i razvoj tiskarske tehnologije 568

- informacije 170, 309-310, 329, 407, 453, 606, 608-609, 698, 701, 717, 719
 bibliografske 134, 231, 503, 510
 brze 318, 396, 474, 479, 509, 514, 582, 611, 685, 705
 enciklopedijske 514
 glad (potreba) za 132, 134, 230, 232, 474, 612
 izvor 135, 167, 177, 204, 227-232, 461, 472, 504, 510, 512, 514, 539, 614-615, 634, 681, 708, 716
 korisne 593
 nositelji 653-654, 658, 660, 680, 702, 718
 nove 612
 obrada i skupljanje 609, 701-702
 pisane 232, 474, 479
 pohranjivanje 660-662
 pomanjkanje 241
 prienos (širenje) 72, 74, 77, 84, 110, 135, 144, 166, 216, 232, 237, 258, 266, 312, 383-384, 396, 472, 474, 478, 608, 653, 676, 690, 714, 718
 pristup 638
 protok 674
 pružanje 242
 tehničke 419, 653, 680-681, 704, 718
 transfer 704, 718
 usmene 134
 vizualne 610, 658
 znanstvene 166, 208, 358, 419, 461, 463, 478, 509, 537, 539, 611, 653, 677, 680-681, 704-705, 718
 zvučne 658
- Inke (indijanski narod) 301
- inkunabule
 definicija i etimologija pojma 412-413
 popisi i bibliografije 414
 problemi identifikacije 415
- inkunabulistika
 definicija, zadaci i razvoj 414-416
- inkvizicija
 i popisi zabranjenih knjiga 495
 i spaljivanje knjiga 501
- Inocent III. (papa) 507
Compendium breve 370
Inter multiplices 379
- Inocent VIII. (papa) 379
- internet
 i raspačavanje knjižne građe 661
 mogućnost permanentnog obrazovanja 708
- inzularno pismo, vidi *pismo*
- Iran 697
- Irci 194, 198
 primaju kršćanstvo 192
- Irenej, sveti (lionski biskup) 113
- Irig (Srbija i Crna Gora) 643
- Irska 182, 192, 194, 198, 215, 697
- irski samostani
 prepisivačka i knjižna proizvodnja 194, 196
- Isokrat (grčki govornik) 76
- Istanbul 266, vidi *Carigrad*
- Istočno Rimsko Carstvo 87, 128, 155-156, 163, 245
- Istra (Hrvatska) 368
- isusovci (crkveni red)
 šire europsko tiskarstvo na Dalekom istoku 448-449
 i cenzura knjiga 487

- Italija 78, 80, 124, 152, 163, 165-166, 172, 185, 187, 192, 194, 198, 211, 215-216, 218, 221, 233-236, 239, 247, 268, 310, 312-314, 317, 319, 335, 337-338, 343, 359-360, 365, 368-370, 376, 384, 388, 392, 403, 407, 409-410, 412, 426, 428-429, 443-444, 464, 477-478, 483, 488-489, 493, 516, 522-523, 528, 543, 545-546, 551, 553, 566, 610, 629, 632, 634, 667, 672, 706
- srednjovjekovno izdavaštvo i knjižna trgovina 212
- najznačajniji srednjovjekovni proizvođač papira 223
- o talijanskim knjižnicama, tiskarstvu i izdavaštvu vidi *humanizam i renesansa; knjižarsko tržište; književnost; knjižna proizvodnja; knjižnice; knjižnice, renesansne; Središnja nacionalna knjižnica; tiskare; tiskarska preša, drvena; tiskarstvo, talijansko*
- Itzcoatl (azteški car) 305
- Ivan XXII. (papa) 235
- Ivan XXIII. (protupapa) 313
- Ixtlilxochitl (aztečki princ i povjesničar) 305
- izdanja, tiskana
- antičkih pisaca 439
 - bibliofilska, Williama Morrisa 571, 598
 - bibliofilska, u 20. st. 683
 - Voltaireovih sabranih djela (Kehlsko izdanje) 439
- izdavači
- u antičkom svijetu 112-119
 - autor 112
 - »divlji« 82, 114-115
 - džepnih knjiga 663-664, 666-668
 - izmišljeni 505-507
 - i knjige na latinskome jeziku 464
 - i knjižari i tiskari ujedno, vidi *tiskari-izdavači*
 - i knjižari ujedno 116, 208, 211
 - nepoćudnih knjiga 490
 - i problem malih naklada 667-668
 - profesionalni 115
 - i proizvodni troškovi 621
 - prvi europski pravi 422, 425
 - u Rimskome Carstvu 112-114
 - i šund literatura 669-670
 - na sajmovima knjiga 487-488
 - o razvoju pojedinih izdavača nakon Gutenbergova otkrića vidi *tiskari-izdavači*; vidi i *izdavaštvo; tiskarstvo; tiskarstvo, pojedinih naroda*
- izdavaštvo
- u antičkom svijetu 112-119
 - elektroničko 660-661, vidi i *knjiga, elektronička*
 - procvat, u doba reformacije 453-454, 456
 - i rasprostranjenost domaćeg jezika 668
 - srednjovjekovno sveučilišno 208-209
 - o povijesnom razvoju izdavaštva, posebice prvih stoljeća nakon Gutenbergova otkrića vidi *tiskarstvo, albansko; tiskarstvo, belgijsko; tiskarstvo, češko; tiskarstvo, francusko; tiskarstvo, hrvatsko; tiskarstvo, japansko; tiskarstvo, kinesko; tiskarstvo, korejsko; tiskarstvo, nizozemsko; tiskarstvo, njemačko; tiskarstvo, poljsko; tiskarstvo, španjolsko; tiskarstvo, talijansko*
- izdavaštvo, američko (SAD)
- počeci, vidi *tiskarstvo, američko (SAD)*
 - u 20. st. 664, 666-667
- izdavaštvo, englesko
- od 15. do 19. st., vidi *tiskarstvo, englesko*
 - u 20. st. 663-664
- izdavaštvo, sovjetsko
- u 20. st. 668
 - opozicijsko, vidi *samizdat*

- Izidor Seviljski (španjolski enciklopedist i pjesnikar) 158, 215, 230
Etymologiae 167, 215, 227-228,
 najautoritativniji srednjovjekovni izvor
 informacija 227-229
 izostavljanje knjiga iz bibliografija, vidi *prešućivanje knjiga*
 »izrađivači otisaka« 274
- Jadran 201
- Jagić, Vatroslav (hrvatski jezikoslovac) 415
- Jamometić, Andrija (hrvatski dominikanac i diplomat) 378, 491
- Jangce-kiang (rijeka) 53
- Japan 267, 274, 286-287, 345, 448, 450, 532, 679
 o počecima i vrhuncima japanske pismenosti, knjižne i drvorezne umjetnosti te razvoju tiskarstva vidi *kaligrafija; knjiga; knjižna proizvodnja; knjižna umjetnost; kultura; pismo; tiskare; tiskari-izdavači; tiskarstvo, japansko*
 vidi i *Daleki istok*
- Japanci 57, 291-294, 449-450
- Jardinier français, Le* (pučka knjiga) 471
- Játiva vidi *Xátiva*
- Jefferson, Thomas (američki državnik)
 privatna knjižnica 631
- Jena (Njemačka) 541
 Sveučilište 463
- Jenson, Nicolas (francuski tiskar) 392
 tiskarski rad 360, 362,
- Jeronim, sveti (pisac i filolog) 118, 127, 129, 134, 169, 173, 230
De viris illustribus (*O znamenitim ljudima*) 230
 prijevod Svetog pisma 158
 privatne knjižnice 158
- Jeruzalem 158, 506, 626
 hram 34
 kršćanska knjižnica 86, 158
- Jeruzalem (Izrael) 506, 626
- Jöcher, Christian Gottlieb (njemački polihistor i leksikograf)
Allgemeines Gelehrten Lexicon (biografski leksikon) 510
- Johannisberg (opatiya, Njemačka) 219
- Jones, James (američki književnik)
Odavde do vječnosti (*From here to eternity*) 688
- Jonjani (maloazijski Grci) 102
 počeci pismenosti i knjižne kulture 70-72
- Jordan 255
- Josip Flavije (hebrejski povjesničar)
Bellum Judaicum (*Židovski rat*) 191-192
- Josip II. (austrijski car) 556
 »Journal de Paris« (periodička publikacija) 477
 »Journal des Sçavans, Le« (periodička publikacija) 477
- Jovijan Flavije (rimski car) 127
- Joyce, James (irski književnik)
Uliks 697
- Juda Makabejac (judejski vojskovođa) 34
 »Jugend« (periodička publikacija) 603
- Jugendstil, vidi »*Stil 1900*«
- Jugoslavija (Država SHS) 673, 694, 713
- Julijan Apostata, Flavije Klaudije (rimski car) 128
- Julije Celzo Polemean (rimski političar) 152-154
- Julius, Heinrich (češki knez i izdavač) 475
- Junije Arulen Rustik, Kvint (rimski filozof) 124

- Junius, Adrianus (nizozemski pisac)
Batavia 357
- Jupiter (bog) 188
- Jurić, Šime (hrvatski bibliograf) 415
- Justinijan (rimski car) 189, 253
 zatvara atensku Akademiju 245, 253-254
- Juvenal, Decim Junije (rimski pjesnik) 203, 365
- Južna Amerika, vidi *Latinska Amerika*
- Južni Slaveni 373, 429, 456
- Južnoafrička Republika 692, 694
- Kacusa (Japan) 449
- Kadmo (Feničanin, osnivač Tebe) 70
- Kaifeng (Kina) 279
- Kairo (Egipat)
 svjetsko kulturno središte 262
 velike knjižnice 262-264
 Akademija (Kuća mudrosti) 263
- Kalabrija (regija, Italija) 185, 187
- Kalah (danas Nimrud, Irak)
 privatna knjižnica 26
- kalamoteka, vidi *pisaci pribor*
- kalem, vidi *pisaci pribor*
- kalendari
 u 19. st. 592-594
 cijena 471, 592
 u Francuskoj 592-593
 u južnoslavenskim zemljama 472, 479, 593
 knjige za puk 465, 468, 471-472, 592
 naklada 471
 vidi i *Calendrier compost des bergers, Le; Calendarium Zagrabense; Narodna knjiga; Varasdinense Calendarium*
- kalifi
 mecene i bibliofili 259
- kaligrafi (krasopisci) 58, 176, 210, 247
 arapski 258
 grčki 113
- kaligrafija
 kao umjetnost 59
 dalekoistočnih naroda 291-292
 japanska 449
- kaligrafska (krasopisna) kultura 210
- Kaligula (rimski car) 124
- Kalimah (aleksandrijski filolog i pjesnik) 132, 141-142, 144
Popisi (Πίνακες) 133, 141-142, 144
- kamen, kamene ploče (pisaci materijal) 40, 58-59, 62, 297
- Kanada 447, 697
- Kant, Immanuel (njemački filozof) 496, 587
- Karadžić, Vuk Stefanović (srpski jezikoslovac) 594
- Karlo II. Čelavi (francuski kralj) 234
- Karlo IV. Burbonski (francuski kralj) 147
- Karlo V. Habburški (španjolski kralj) 493
- Karlo Veliki (franački kralj) 170, 198, 234, 237, 468
 kulturna politika 203-205
- Karlo VI. (austrijski car) 541
- Karlo VII. (francuski kralj) 360
- Karlovac (Hrvatska) 594
 narodna (ilirska) čitaonica 642
- karolinška minuskula, vidi *pismo*
- karolinška renesansa 175, 198, 337
 doprinosi knjižnoj povijesti 170
 tekovine 203-205
- Kartaga 33
 javna knjižnica 154
- kartografija, nizozemska 438
- karton (knjigoveški materijal) 522-523

- kartuzijanci (vjerski red) 201
 Kasandrija (Grčka) 133
 kasete, zvučna (kao govorna knjiga) 659, 661
 Kasije Sever (rimski govornik) 123
 Kasiodor (rimski povjesničar) 167, 173, 185, 187-188, 239, 317
 ideja kršćanske akademije 185, 187, 239
 Institutiones 187-188, 191
 osnivač samostana Vivarium 185, 187-188
 Variae 187
 Kaspijsko more 9
 Kassel (Njemačka) 541
 Kastenbein, Charles (njemački tiskar) 582
 Kästner, Erich (njemački književnik) 673
 Kastriotić Skenderbeg, Juraj (albanski državnik) 447
 katalog, knjižnički (bibliotekarski) 139
 abecedni 539
 Aleksandrijske knjižnice 133
 Ašurbanipalove knjižnice 27, 72
 Cezarejske knjižnice 158
 franjevačkih knjižnica 200
 iz Nippura 14-15
 knjižnice dinastije Omejida (Córdoba) 264
 najstariji egipatski (iz Edfa) 49
 Pergamske knjižnice 144
 rukopisni, pojedinih knjižnica 231
 samostanske knjižnice Bobbio 196
 skupni (središnji) 231-232, 241-242
 srednjovjekovnih knjižnica 236-237
 katalogizacija, vidi *Brownova klasifikacija*; *Decimalna klasifikacija*; *knjižični fond*
 katalozi
 inkunabula 414
 knjiga, izdavački 396
 knjiga, prodajni 211, 394, 396
 knjižarski 483, 489
 knjižnički, vidi *katalog*, *knjižnički*
 proglasa i letaka 386
 sajmova knjiga 487-488, 510, 512
 skupni izdavački 396
 kataložni opis knjiga 133
 Katarina II. (ruska carica) 553-554
 katedralne knjižnice, vidi *kaptolske knjižnice*
 Katul, Gaj Valerije (rimski pjesnik) 367
 Keffer, Heinrich (njemački tiskar) 354
 Kehl (dvorac na Rajni, Njemačka) 439
 Kells (samostan, Irska) 194
 Kelmscott Press (tiskara i izdavačko poduzeće) 571, 598, vidi *Morris*, *William*
 keramika, keramički ulomci (pisači materijal) 34, 37, 62, 93-94
kharoṣṭhi (indijsko pismo) 62
 Kiel (Njemačka) 705
 Kijaksar (medijski kralj) 27
 Kina 214, 267, 284, 286, 290-294, 345, 409, 448, 697
 uništavanje i progoni knjiga 60-61
 o razvoju pismenosti, tiskarstva i knjižne kulture u Kini vidi *ideogrami*; *kaligrafija*; *knjiga*; *misionari*; *tiskarstvo*; *tiskarstvo, kinesko*
 vidi i *Daleki istok*
 Kinezi 235, 253, 255, 274-275, 281-282, 284-286, 293-294, 448
 carevi bibliofili 280
 knjižna proizvodnja 57-59
 pisači materijal 53, 55
 pisači pribor 59
 počeci pismenosti i knjižne kulture 53, 55
 proizvodnja papira 56-57
 »King Penguin« (knjižna serija) 663

- Kinsky (češki grofovi) 556
- Kirkwood, James (škotski svećenik)
An Overture for Founding and Maintaining of Bibliotheks in every Paroch throughout this Kingdom 634
- kist (pisaljka) 59
- Kiš (babilonski grad) 16
- klasifikacijski sustav
 Ašurbanipalove knjižnice 27, 72
 embrionalni, u sumerskim knjižnicama 14
 po strukama, vidi *stručni raspored knjiga*
- Klaudije I. (rimski car) 78
- Klaudije II. Gotik (rimski car) 130
- Kleant (grčki filozof) 93
- Kleist, Heinrich von (njemački dramatičar) 587
- Klement Aleksandrijski, Tit Flavije (grčki filozof i teolog) 156
- Klement VII. (papa) 453
- Kleopatra (egipatska kraljica) 142, 144
- Klič, Karl (Karl Kleitsch, češki slikar i grafičar) 581
- Klović, Julije (Giulio Clovio, hrvatski minijaturist)
 »Michelangelo minijature« 527
- klubovi prijatelja knjige (book clubs) 685
- Knos (Knossos, Grčka) 67, 70
- knjiga
 antička 165-166
 antikvarna 118, 217
 u Azteka 304
 bibliofilski predmet 199
 u Bizantskom Carstvu 245, 247-248, 250
 kao *corpus delicti* 60, 121
 čimbenik napretka 534
 na Dalekom istoku 273-276, 278-282, 284-287, 289-298
 u doba humanizma i renesanse 310-322, 324, 326-329, 331-337
 u Egiptu 38, 40-43, 46-49, 268-269
 etimologija imena 33, 88-89
 u Feničana 32-33
 grčka 80-81
 heretička 125, 225
 u Indiji 295-298
 instrument za učenje 208
 u islamskom svijetu 253-254, 257-269
 izvor (znanstvenih) informacija 177, 204, 537
 izvor učenosti 166
 izvor umjetničkih poruka 537
 u Japanu 292-294
 u Kini 274-276, 278-282, 284
 u klasičnoj Grčkoj 136-137
 komunikacijsko sredstvo 169
 u Koreji 284-287, 289-292
 u Kostantinopolu 155-156
 kršćanska 125-126
 kulturni objekt 166, 177, 179, 208
 liturgijska 213
 magijski objekt 166, 177
 u Maya 302, 304
 muzejski predmet 199
 na nacionalnim jezicima 218
 nacistička 692
 najbolje prodavana, vidi *bestseleri*
 objekt prestiža 522, 534
 oružje protiv neprijatelja 453
 osuđivana 129
 pornografska 664, 669-670, 692

- poveznica između antičke i srednjovjekovne kulture 163
- protucrkvena 620, 626
- protudržavna 620, 626
- ranokršćanska 165
- kao ratni plijen 538, 553
- reprezentativni (dekorativni, luksuzni) predmet 106, 166, 204, 208, 534
- rijetka i vrijedna 219
- u Rimskom Carstvu 83-84, 152-156, 158-159
- u starome Rimu 145-152
- roba (uporabni predmet) 86, 199, 205
- skupocjena 204, 213, 216, 224
- spaljena 129-130
- spremanje i čuvanje (Egipat) 46-47
- u srednjem vijeku 166-168, 173, 175-177, 179, 194, 196-206, 208-220, 225-232, 239-242
- sredstvo prijenosa informacija 72, 166, 208, 237
- starih civilizacija Srednje i Južne Amerike 301-302, 304
- sumerska 15
- sveta, vidi *Sveto pismo*
- svučilišna 208
- svjetovna 236
- od tkanine (*lintei voluminibus*) 89
- ujgurska 294-295
- ukras 81, 106, 147, 199, 413, 522, 537
- uspon 87
- vjersko oružje 198, 453
- vidi i *knjiga, crkvena; knjiga, dječja; knjiga, džepna; knjiga, elektronička; knjiga, govorna; knjiga, jeftina; knjiga, novi oblici; knjiga, tiskana; knjiga za puk; knjige mrtvih; knjige s izmišljenim podacima; knjige, cijena; knjige, nepoćudne; knjige, pretiskivanje; knjige, raspačavanje; knjige, zabranjene; oblik knjige; oblikovanje knjige; prodaja knjige; profana knjiga; proizvodnja knjige; raspačavanje knjige; uvez knjige*
- knjiga, crkvena 86, 173, 176
- knjiga, dječja 645
- čitanost i naklada u 20. st. 673
- knjiga, džepna
- u 19. st. 586-588
- u 20. st. 663-664, 666-668
- u Engleskoj 663-664
- s mekim uvezom, vidi *paperback izdanja*
- u SAD-u u 20. st. 664, 666
- vidi i *knjiga, jeftina*
- knjiga, elektronička 660-661
- u Hrvatskoj 661
- knjiga, govorna 659, 661
- prva u Hrvatskoj 661
- knjiga, jeftina 118, 216, 220, 241, 359, 367, 381-382, 387, 399, 403, 434-435, 437, 450, 465, 471, 568, 589, 621-622, 626, 661, 663-664, 666-668, 671, 689
- u 19. stoljeću 586-588
- s mekim uvezom, vidi *paperback izdanja*
- i štednja papira 515-516
- vidi i *knjiga, džepna*
- knjiga, novi oblici 658-662
- vidi i *gramofonska ploča; kaseta, zvučna; knjiga, elektronička; knjiga, govorna; magnetofonska vrpca; mikroforme*
- knjiga, papirnata, vidi *knjiga, tiskana*
- knjiga, tiskana (tiskopis)
- broj knjiga u 15. st. 383
- egipatske srednjovjekovne 269
- europska ksilografska, vidi *drvorezne knjige*

- ilustrirana drvorezima 407, 409
 kineske, najstarije sačuvane 275-276
 konkurencija prepisivačkim radionicama 211
 na narodnim jezicima 462-464
 namijenjena puku (pučka knjiga) 387-389
 odražava suprotnost između pučke i elitne kulture 348
 oponaša rukopisnu 403-405
 posljedice pojave 383-385
 prva na engleskom tlu 371
 prva na finskom jeziku 442
 prva na francuskom jeziku 369
 prva na hrvatskom jeziku 373
 prva na njemačkom jeziku 405
 prva u Crnoj Gori 375
 prva u Češkoj 373
 prva u Poljskoj 373
 prve albanske 447
 sredstvo širenja informacija 384-385
 struktura, u 16. st. 460-462
 knjiga, tradicionalna, vidi *knjiga, tiskana*
 knjiga za puk
 u 15. i 16. st. 387-389
 od 16. do kraja 18. stoljeća 465, 467-468, 471-472
 u 19. stoljeću 589, 591-594
 francuska, tzv. »Bibliothèque bleue«, vidi »*Plava biblioteka*«
 naklada 471-472
 sredstvo jeftine i lagane razonode 592
 trivijalna literatura 592
 umjetnička vrijednost i značenje 589, 591
 vidi i *almanasi; kalendari*
 knjige mrtvih, vidi *Egipat*
 knjige s izmišljenim podacima
 od 16. do kraja 18. st. 505-507
- knjige, cijena
 u 19. st. 621-623
 u 20. st. 689
 u antičkom svijetu 118-119
 u arapskom svijetu 258
 čimbenici pada 622
 formiranje 622-623
 nakon otkrića tiska 399, 403
 u srednjem vijeku 219-220
 sveučilišne srednjovjekovne 208
 knjige, nepoćudne (nepoželjne)
 u 15. i 16. st. 377-380
 u antičkom svijetu 120-131
 borba protiv njih, vidi *progoni knjiga*
 i cenzura 503
 popisi zabranjenih knjiga
 u Rimskome Carstvu 129
 u srednjem vijeku 225-226
 u starovjekovnoj Kini 60-61
 knjige, pretiskivanje 661
 knjige, raspačavanje
 u Ateni 76
 u islamskom svijetu 257-258
 u antičkom svijetu 109, 115-118
 u Rimskome Carstvu 81-82, 112
 uloga srednjovjekovnih samostana 201
 pri srednjovjekovnim svećilištima 206
 u 15. st. 392-394, 396
 u 16. st. 422
 u 17. st. 482-483
 u 19. st. 624, 626-627
 u 20. st. 685
 ilegalnim načinom 626
 zabrane 378, 380, 492, 495, 502
 Lutherovih izdanja 391
 nepoželjnih 490, 492, 495, 502, 504, 507, 620

- pomoću interneta 661
 jeftinih serija 668
 novina 679
 pomoću Interneta 661
 preko kolportera 626, 679
 preko novinskih kioska 627
 uloga međunarodnih sajmova knjiga 483
 vidi i *knjižare; prodaja knjiga; trgovina knjigom*
- knjige, zabranjene 121, 225-226, 376, 378, 606
 vidi i *knjige, nepoćudne; popisi zabranjenih knjiga*
- knjigoveški materijal
 vidi *drvo; karton; koža; maroken koža; metal; pergament; srebro; zlato*
- knjigoveže 219, 264
 kriza profesije 683
 samostanski (*bibliopeges*) 181, 247
 sveučilišni 206
 i ukrašavanje korica 410
 vidi i *ukrašavanje knjiga; uvezi*
- knjižare
 u 19. st. 624
 atenske 75-76
 rimske (*taberna libraria, libraria*) 82, 116-117
 kulturne institucije 624
 ekonomski čimbenik 624
 sveučilišne 206, 208
 vidi i *knjižari; knjižarska mreža; knjižarsko tržište; knjižarstvo*
- knjižari 82, 109
 u 17. st. 483, 487-489
 u antičkom svijetu 115-118
 atenski 75
 izdaju komercijalne kataloge 483, 624
 i popisi najprodavanijih knjiga 687-689
 posrednici između izdavača i kupaca 116
 profesionalni 483
 putujući 77, 116, 216-217
 rimski (*bibliopola, librarij*) 116, 167
 sveučilišni, vidi *stationarius*
 vidi i *knjižare; knjižarska mreža; knjižarsko tržište; knjižarstvo*
- knjižarska mreža 40, 76-77, 81
 od 16. do kraja 18. st. 482, 536
 u 19. st. 624
 u antičkom svijetu 115-118, 129
 u helenističko doba 145
 u srednjem vijeku 215-217
 važnost 482
 vidi i *knjižare; knjižari; knjižarsko tržište; knjižarstvo*
- knjižarska udruženja 627
 Börsenverein der deutschen Buchhändler 627
- knjižarsko (knjižno) tržište 75, 115, 214
 u antičkom svijetu 116-117, 145
 europsko srednjovjekovno 209
 u helenističko doba 132-135
 nakon otkrića tiska 392
 talijansko 212
 vidi i *knjižare; knjižari; knjižarska mreža; knjižarstvo*
- knjižarstvo
 u 16 i 17. st. 482-483
 u 19. st. 624, 626-627
 u 20. st. 685-687
 u antičkom svijetu 116-118
 kinesko 280
 međunarodno 392
 nakon otkrića tiska 392

- »najznačajnija trgovina u Francuskoj« 624
 nizozemsko 436-437
 posebna profesija 392
 u Rimskome Carstvu 117
 staroegipatsko 48
 vrhunac razvoja u Nizozemskoj 435-436
 vidi i *knjižare; knjižari; knjižarska mreža; knjižarsko tržište*
- književnost 9, 267, 324, 677
 antička 80, 87, 121-122, 135-136, 147, 155-156, 250
 babilonska 16
 finska 442
 indijska 62-63, 295
 kineska 60-61, 278
 lagana 592
 nakon Gutenbergova otkrića 419
 narodna, na narodnim jezicima 40, 218, 384
 perzijska 253
 pisana 387
 potrošačka 668
 pučka 218, 468, 532, 669
 slovenska 456
 sumerska 13
 svjetska 668
 talijanska 546
 umjetnička, lijepa 259, 461, 468, 536
 vidi i *literaura*
- knjižna kultura 28, 72, 77, 87, 201, 205, 242, 273, 294, 301, 370, 536, 559
 antička 165, 167
 laicizacija 205
 uloga vjerskih redova 201
 vizigotske Španjolske 167
 o knjižnoj kulturi pojedinih naroda i razdoblja vidi *Arapi; Atena; Egipat; Egipćani; Etrurija, Etruščani; Grci; helenizam; Indija, Indijci; Jonjani; Kinezi; Maye; pretkolumbovske civilizacije Amerike; Rimljani; Rimsko Carstvo*
- knjižna (likovna) oprema
 od 16. do kraja 18. st. 515-516, 522-524, 527-528, 530, 532-533
 u 19. i početkom 20. st. 595-596, 598, 603
 u 20. st. 682-684
 prvih tiskanih knjiga 403-405, 407, 409-410, 412-415
 srednovjekovnih rukopisa 181
 utjecaji »Stila 1900« (secesije, Jugendstila) 603
 o pojedinačnim elementima knjižne opreme vidi *format knjige; ilustracija, knjižna; korice, rukopisnih knjiga; korice, tiskanih knjiga; oblik knjige; ovitak; secesija; »Stil 1900«; tipografsko pismo; ukras, knjižni; ukrašavanje knjiga; uvezi*
- knjižna potražnja 112, 165, 210
 knjižna proizvodnja 109, 144, 166
 u 20. st. 655-657
 u Aleksandriji 116
 u antičkom svijetu 71-72, 106, 142
 u arapskom svijetu 257-258, 266
 u Bagdadu 259
 bizantska 245, 247-248, 250
 u doba reformacije 454, 456
 u Egiptu 42, 48
 u Francuskoj 370
 u helenističko doba 132-135, 145
 u Indiji 295-298
 u irskim samostanima 194, 196
 u islamskom svijetu 257-258
 u Kini 61, 274

- masovna 683
- mezopotamskih naroda 16
- monopolisti 226
- na prijelazu iz 18. u 19. st. 568-571, 581-582
- nizozemska u 17. st. 488
- nositelji 168, 206
- prepisivačkih radionica 211
- procvat u Japanu 450
- pučka 387-389
- ranosrednjovjekovna u Italiji 167-168, 196
- razvoj 77
- u Rimskome Carstvu 81-82, 84-87
- u samostanima 180-182, 189, 191-192, 194, 198, 201, 247-248
- središta 224
- u srednjem vijeku 181, 215-217
- u srednjovjekovnoj Italiji 212
- starogrčka 71-72, 142
- vrhunac razvoja u Nizozemskoj 435-436
- znanstvena 204
- vidi i *izdavaštvo; knjiga; naklada knjiga; rukopisi; rukopisna knjiga; tiskarstvo*
- knjižna umjetnost
- od 16. do kraja 18. st. 527-528, 530, 532-533
- najljepša svjetska dostignuća 532-533
- razdoblja Edo u Japanu 532-533
- vidi i *drvorezna umjetnost; ilustracija, knjižna; kaligrafija; knjižna oprema; ukras, knjižni; ukrašavanje knjiga*
- knjižne kletve 239
- knjižne serije
- jeftine, u 18. i 19. st. 586-588
- o jeftinim knjižnim serijama u 20. st. vidi *knjiga, džepna; knjiga, jeftina; knjiga za puk; paperback izdanja*
- o pojedinim knjižnim serijama vidi *Bibliothèque de la jeunesse chrétienne; Bibliothèque des enfants pieux; British poets; Brother Jonathan; Chokuhan; Collection of British (and American) Authors; Constable's Miscellany; Deutsche Volks-und Jugendschriften; King Penguin; Little Blue Books; Pelican; Plava biblioteka; Universal-Bibliothek*
- knjižne serije *Republike; Collana degli storici greci e latini* vidi pod *Elzevier; Gioliti de' Ferrari*; također, knjižne serije izdavača Penguin Books vidi pod *Penguin Books* i dalje
- knjižni fond, vidi *knjižnični fond*
- Knjižnica Britanskog muzeja (British Museum Library; London) 628-630, 647
- fond 552-553
- osnutak i razvoj 551-552, 629-631
- ponos imperijalne Engleske 631
- Knjižnica Mazarin (Bibliothèque Mazarin, Pariz)
- povijesni razvoj i organizacija 547, 549
- Knjižnica Załuski (Biblioteka Załuskich; Varšava)
- fond 554-555
- nacionalna knjižnica Poljske 554-555
- privatna knjižnica grofova Załuskich 554
- ruski ratni plijen 553-555
- knjižnice 82, 176
- u 19. st. 628-650
- arapske 236, 259-266
- asirske 25-27
- audiovizualna građa 714-715
- babilonske 28

- bibliofilske 217, 522, 527, 543
 bizantske 236
 bosanskohercegovačke, od 16. do kraja 18. st. 557
 češke, u 18. st. 556
 dominikanske 199
 engleske, od 16. do kraja 18. st. 549, 551-553
 faraonske, v. *Ramzes II.*
 francuske, od 16. do kraja 18. st. 546-547, 549
 helenističke 137-145
 u hramovima, vidi *hram*
 hrvatske, od 16. do kraja 18. st. 556-557
 izbacivanje knjiga iz fonda 712
 izvor informacija 135
 javna institucija 239
 javna institucija, realizacija ideje 628
 u klasičnoj Grčkoj 136-137
 koncepcija trodjelne podjele 647
 u Konstantinopolu 155-156
 mezopotamskih naroda 16, 28
 muslimanske 557
 njemačke i austrijske, od 16. do kraja 18. st. 536-542
 i obvezni primjerak, vidi *obvezni primjerak*
 pljačke 80, 145, 264, 320, 329, 459, 538, 553-554, 566-567, 632
 poganska 151-152
 poljske, od 16. do kraja 18. st. 554-555
 i problem organizacije 646-647
 protestantske 641
 rad i ustroj 25-27
 kao ratni plijen 136-137, 538
 razvoj od 16. do kraja 18. st. 534, 536-547, 549, 551-557, 559
 u Rimskome Carstvu 83-84, 152-155, 156, 158-159
 ruske, od 16. do kraja 18. st. 553-554
 sindikalne 713
 skupocjene 212
 slobodni pristup policama 648-649
 slovenske, u 18. st. 557
 staroindijske 63
 u starome Rimu 145-152
 stradavanje u ratovima 130, 235
 stručne 646
 sumerske 14
 španjolske, od 16. do kraja 18. st. 553
 talijanske, od 16. do kraja 18. st. 542-546
 upute za rad 199
 vakufske 557
 zatvaranje prema korisnicima 236-237
 o pojedinim vrstama knjižnica vidi dalje; također vidi i *katalog, knjižnički; stručni raspored knjiga*
 knjižnice-arhivi 16, 20, 22
 organizacija 14, 17-18, 24
 lokacija 15
 pojam 31
 vidi i *Ebla; Milet*
 knjižnice, crkvene 203, 213
 knjižnice, dječje
 ideja i počeci stvaranja 644-645
 knjižnice, državne 22, 305, 333, 556
 arhivi, vidi *Ebla; Hattušaš*
 vidi *Bavarska državna knjižnica; Državna knjižnica u Berlinu*
 knjižnice, dvorske 333, 383
 u 16. i 17. st. 536-541
 Beč 536-538, 540, 566-567, 629
 Franje I. (Fontainbleau) 332

- Haruna al-Rašida (Bagdad) 260
 Karla Velikoga (Aachen) 203-205, 237
 u klasičnoj Grčkoj 136-137
 kneza Augusta (Dresden) 537-538
 Luja XII. (Blois) 332
 makedonskih vladara (Pella) 145
 u Münchenu 537-538
 privatno vlasništvo 237
 renesansne 235
 srednjovjekovne 237
 za ostale dvorske knjižnice vidi *Ašurbani-palova knjižnica; Atena; Bavarska državna knjižnica; Escorial; Francuska nacionalna knjižnica; Hannover; Königsberg; Pella; Pergamska knjižnica; Wittenberg*
 vidi i *knjižnice, srednjovjekovne*
 knjižnice, franjevačke samostanske 200-201
 katalozi 200
 u Hrvatskoj 556
 o pojedinim franjevačkim knjižnicama vidi *Assisi; Firenca; Padova; Siena*
 knjižnice, gradske
 osnivanje 541
 vidi i *Grossenheim; knjižnice, narodne*
 knjižnice, javne 77, 81, 129
 deklaracije o njima, vidi *UNESCO*
 u helenističko doba 137-145
 ideja o osnivanju 239
 odstranjivanje knjiga 123-124
 pravila za korištenje 152
 u Rimskome Carstvu 152-155
 u Rimu 543-544
 u starome Rimu 81, 83-84, 109, vidi i *Atrium Libertatis; Bibliotheca Ulpia*
 o funkciji i organizaciji javnih pučkih knjižnica vidi *knjižnice, narodne*
 o osnivačima i zagovarateljima javnih knjižnica vidi *August, Gaj Julije Cezar Oktavijan; Azinije Polion, Gaj; Cezar, Gaj Julije; Petrarca, Francesco*
 o povijesnim javnim knjižnicama u pojedinim gradovima vidi *Atena; Bagdad; Celzova knjižnica; Comum; Dyrachion; Firenca; Granada; Kartaga; Knjižnica Mazarin; Korint; Milano; Nemausus; Philadelphia; Thamugadi*
 knjižnice, javnost (otvorenost) 27
 od 16. do kraja 18. st. 559
 Aleksandrijske knjižnice 49, 139
 Kasiodorovo shvaćanje 239
 Leibnizovo shvaćanje 539-540
 srednjovjekovne knjižnice 237, 239
 knjižnice, kaptolske (katedralne) 231, 233-234
 vidi *Canterbury; Lucca; Lyon, Reims; Split; Verona; York*
 knjižnice, kraljevske, vidi *knjižnice, dvorske*
 knjižnice, kršćanske 86, 166
 u rimsko doba 156, 158-159
 o pojedinim kršćanskim knjižnicama vidi *Aleksandrija; Cezareja Palestinska; Jeruzalem; Kršćanska knjižnica Origena i Pamfila*
 knjižnice, nacionalne
 u 20. st. 702-703
 mamut-institucije 706-707
 osnutak 534
 povlašteni status 629
 preteče 629
 i razvoj elektroničkih računala 703
 zadaci 702-703
 o pojedinim nacionalnim knjižnicama vidi *Austrijska nacionalna knjižnica; Britanska knjižnica; Francuska nacionalna*

- knjižnica; Knjižnica Britanskog muzeja; Knjižnica Zatuski; knjižnice, znanstvene; Kongresna knjižnica; Moskva; Nacionalna knjižnica Češke Republike; Petrograd; Središnja nacionalna knjižnica; Zagreb*
- knjižnice, narodne (pučke)
- u 19. st. 634-643
 - u 20. st. 707-713
 - u Americi (SAD) 639-641
 - i Crkva 641
 - s dječjim odjelima 645
 - društvena važnost 635, 637-638
 - u Engleskoj 634-635, 637-638
 - financiranje 638-639
 - i Francuska revolucija 635
 - u Hrvatskoj 642-643, 713
 - »informativna središta« 708
 - u Njemačkoj 641
 - integralni dio državne, prosvjetne i kulturne politike 707
 - javne (*free public library*) 639
 - komputerizacija 713
 - kooperativni sustavi 704
 - u nerazvijenim zemljama 712-713
 - u okviru narodnih čitaonica 642-643
 - počeci 634-635
 - »političke institucije« 712
 - postaju znanstvene knjižnice 641
 - posudbene 634-635, 638
 - putujuće 637, 711, vidi i *bibliobus*
 - radničke, pri zavodima za mehaniku 637
 - u skandinavskim zemljama 711
 - u Sloveniji i Srbiji 643
 - »subscription library« 639
 - »sveučilišta za narod« 708
 - u Trećem Reichu 711-712
 - za trgovce (*tradesmen's libraries*)
- uloga, funkcija, značenje i razvoj 707-713
- zakoni o 639-640
- o pojedinim pučkim knjižnicama vidi *Berlin, Njujorska pučka (javna) knjižnica*
- o razvoju ideje pučke knjižnice vidi *bibliotekar; bibliotekarstvo; Carnegie, Andrew; Dunfermline; Manchester; Massachusetts; Njujorska pučka (javna) knjižnica; Peterborough; Zakon o pučkim knjižnicama*
- knjižnice, papirske
- u Avignonu 235
 - u bazilici sv. Lovre (Rim) 158, 235
 - u Lateranu 187, 235
- knjižnice, plemićke (vlastelinske, kneževske) 217, 542
- uništavanje 459
- knjižnice, posudbene
- prve, u Engleskoj 634-635
- knjižnice, posudbene vidi *knjižnice, narodne*
- knjižnice, privatne 26, 61, 74, 77, 81-82, 129, 201-202, 213
- Arapa 259
- Atenjana 137
- egipatske 264
- u Hrvatskoj, u 17. i 18. st. 556-557
- naputak za stvaranje 133
- u Rimu i Rimskome Carstvu 145-148
- o privatnim knjižnicama pojedinaca ili skupina ljudi vidi *Abu Haijān at Tawhīdī; Ali ibn Gabir; Amenofis III.; Aretas; Aristotel; Augustin, sveti; bibliofili; Biblioteca Medicea-Laurenziana; Bury, Richard de; Ciceron, Marko Tulije; Cordes, Jean des; Dioklecijan, Gaj Aurelije Valerije; Egibi; Epafrodit iz Heroneje; Euklid; Garanjin-Fanfogna; Jefferson, Thomas; Jeronim, sveti; Kalah; Knjižnica Zatuski; kršćani; Magliabechi, Antonio; Marcijal, Marko Valerije;*

- Nehemija; Pernstein, Federico de; Plinije Stariji; Plutarh; Pomponije Atik, Tit; Porta, Matteo della; Seren Samonik; Stojković, Ivan; Sula, Lucije Kornelije; Valvasor, Johann Weikhard; Zrinski, Nikola*
- knjižnice, pučke, vidi *knjižnice, narodne*
- knjižnice, renesansne
- broj knjiga 336-337
 - u Francuskoj 332-333
 - u Hrvatskoj 333-335
 - u Italiji 319-322, 324, 326-328
 - u Njemačkoj 331-332
 - u Zapadnoj Europi 328-329, 331-333
 - o pojedinim renesansnim knjižnicama vidi *Biblioteca Medicea-Laurenziana; Blois; Bibliotheca Corviniana; Fontainebleau; Strozzi (obitelj); Montefeltro, Federico de; Malatesta (obitelj); Pavia; Peutinger, Konrad; Pirckheimer, Willibald; Vatikanska knjižnica; Venecija*
- knjižnice, samostanske 35, 61, 176, 180, 187-188, 191-192, 196-197, 203-204, 227, 231, 235
- u Hrvatskoj 557
 - isusovačke 386, 556-557
 - i knjige antičkih pisaca 309-310
 - pavlinске 557
 - pljačkanje i uništavanje 459, 538
 - propadanje 201-202
 - sekularizacija 459
 - veličina i sadržaj knjižnih fondova 236
 - o pojedinim samostanskim knjižnicama vidi *Assisi; Bobio; Carigrad; Corvey; Cremona; Durham; Eseni; Firenca; Fulda; Hersfeld; Lorsch; Monte Cassino; Sankt Gallen; Vivarium*
 - vidi i *samostani; samostanska (knjižna) kultura*
- knjižnice, spaljivanje 500
- vidi i *spaljivanje knjiga*
- knjižnice, specijalne znanstvene 646
- u 20. st. 705
 - mamut-institucije 706-707
 - vidi i *knjižnice, nacionalne*
- knjižnice, srednjovjekovne
- izgled 235-236
 - javnost (otvorenost) 237, 239
 - i knjige antičkih pisaca 309-310
 - posudba i otuđivanje knjiga 239-241
 - veličina i sadržaj knjižnih fondova 236-237
 - vladarske, jezgre renesansnih dvorskih knjižnica 234-235
 - vrste 233-235
 - vidi i *knjižnice, dvorske; knjižnice, samostanske; knjižnice, renesansne*
- knjižnice, sveučilišne
- u 19. st. 646
 - u 20. st. 704
 - mamut-institucije 706-707
 - postrenesansne 545
 - srednjovjekovne 234, 236-237
 - o pojedinim sveučilišnim knjižnicama vidi *Basel; Bologna; Cambridge; Göttingen; Harvard; Leipzig; Moskva; Oxford; Pariz; Prag; Torino; Uppsala; Yale*
 - vidi i *knjižnice, nacionalne; knjižnice, znanstvene; sveučilišta*
- knjižnice, školske
- u 19. st. 644
 - funkcija 644
 - u Zadru 644
- knjižnice, uništavanje
- u antičkom svijetu 125, 127-128, 130
 - u doba reformacije 459
 - masovno 127-128

- oblik vjerske i političke borbe 125
 u ratovima 459
 vidi i *knjižnice, spaljivanje*
- knjižnice, znanstvene
 u 17. st. 547, 549
 u 18. st. 541-542, 553-554
 u 19. st. 629-634
 financiranje 634
 nacionalne institucije (knjižnice) 629-634
 nastanak 534
 vidi i *knjižnice, nacionalne; knjižnice, sveučilišne; Kos*
- knjižnice, župske
 u Engleskoj 634-635
 u Njemačkoj 641
- knjižničar, vidi *bibliotekar*
- knjižničari-arhivisti 14-15, 17, 19
- knjižnični fond 61, 144
 audiovizualna (nekovencionalna, neknjižna) građa 658-662, 714-715
 čuvanje pomoću mikroformi 660
 dostupnost 27
 nabava i načini nabave 25, 140, 211
 sređivanje i raspored (katalogizacija) 14-15, 24, 26-27, 648, vidi i *Brownova klasifikacija; Decimalna klasifikacija*
 struktura 81
 stvaranje 202
 zaštita 241
- Koberger, Anton (njemački tiskar) 377, 396, 407, 410, 422
 tiska njemački prijevod Biblije 393
- Koberger, Johannes (njemački tiskar)
 najplodniji europski tiskar-izdavač 359
- kodeks
 afirmacija 103, 105-106
 kao oblik knjige 37
- pergamentni 106, 128
 pojava i izrada 104
 predmet prestiža i luksuza 381
 prednosti pred svitkom 105
 upotreba 104-105
 uvez 106
 zamjenjuje svitak 84-87, 103-105
- Kodonga (korejski kralj) 287
- Koldewey, Robert (njemački arheolog i arhitekt) 16
- kolekcionari rukopisa antičkih pisaca 201-202, 250, 310-317
- Köln (Njemačka) 230-231, 314, 359, 371, 373, 379-380, 405, 425, 438, 448, 500, 507, 541, 705
 Sveučilište 378
- Kölnska kronika* (inkunabula) 357
 kolofon 374, 516
 na glinenim pločicama 24, 27
 kao pojam 404
 prva pojava na tiskopisima 404
- Kolozsvár (Mađarska) 268
- kolporter 679
 i državna vlast 626
 u Francuskoj, 19. st. 626
- Kolumban, sveti (irski misionar) 194, 196
- komentari (bilješka uz tekst, popratni tekst)
 u drvoreznim knjigama 348
 »manšete« (franc. *manchettes*) 404
 u prvim tiskanim knjigama 404
 u srednjovjekovnim rukopisima 404
- kompjuter, vidi *računalo, elektronsko*
- kompjuterizacija hrvatskih knjižnica 713
- Konfucije (kineski filozof) 59-61, 280, 290
- Kongregacija Svetog Oficija (autor i izdavač popisa zabranjenih knjiga) 495

- Kongresna knjižnica (Library of Congress; Washington) 714
 fond 706
 nacionalna knjižnica 632
 najveća svjetska knjižnica 632
 osnutak i razvoj 631-632
 stradavanja 631-632
- König, Friedrich (njemački tiskar) 569-571, 622
- Königsberg (Njemačka)
 dvorska knjižnica 537
 Srebrna knjižnica (Silberbibliothek) 537
- Konkanapura (Indija) 296
- Konstancije II. (rimski car) 87, 155
- Konstantin I. Veliki (rimski car) 106, 126-128, 158
- Konstantin VII. Porfirogenet (bizantski car) 245
- Konstantinopol (Constantinopolis) 155, 156, 158, 265, vidi *Carigrad*
- Konstanz, crkveni koncil 313-314
- konverzacijski leksikoni, u 19. st. 615
- Konzul, Stjepan Istranin (hrvatski književnik i prevoditelj) 456
- Koops, Matthias (engleski proizvođač papira) 584-585
- Kopenhagen (Danska) 482
- Kopernik, Nikola (poljski astronom) 506
De Revolutionibus Orbium Caelestium 534
- Kopitar, Jernej (slovenski filolog) 567
- Kopti 94
- Koreja 57, 267, 294, 345, 448-449
 ksilografske knjige 285
 najstariji poznati tiskopisi 285-286
 počeci i razvoj tiskarstva 284-287, 289-292
 vidi i *tiskarstvo*
- Korejci 284-286, 289, 291-292, 294
 korektnost teksta (redigirani, pregledani, dotjerani tekst) 58, 81, 142, 181, 208, 213, 309, 312, 362
 korektor 113, 139
 korice, knjižne, vidi *uvezi*; vidi i *ukras, knjižni; ukrašavanje knjiga*
 korice, rukopisnih knjiga
 kao zaštita kodeksu 104
 ukrašavanje i materijali za izradu 104, 106, 181, 204, 296
 vidi i *ukras, knjižni; ukrašavanje knjiga; uvezi*
- korice, tiskanih knjiga
 ukrašavanje nakon otkrića tiska 409-410
 ukrašavanje slijepim tiskom 410
 vidi i *ukras, knjižni; ukrašavanje knjiga; uvezi*
- Korint, javna knjižnica 154
- Korvin, Matijaš (hrvatsko-ugarski kralj) 213, 412
 bibliofil 328
 privatna dvorska knjižnica (Corvina), vidi *Bibliotheca Corviniana*
- »korvine« (luksuzno ukrašene i uvezane knjige) 329, 412
- Koryo (korejska dinastija) 290
- Kos (Grčka), znanstvena knjižnica 145
- Kosinj (Hrvatska)
 glagoljska tiskara 373
- Kostović, Jakov (hrvatski klasični filolog) 124
- Kotor (Srbija i Crna Gora) 362
- koža
 knjigoveški materijal 104, 210, 219, 409-412, 522-524, 603, 622, 684
 kao materijal za izradu pergamenta 102-104, 219
 obrada 104

- pisači materijal 28, 37, 41-42, 59, 69, 72, 102-104, 255
- prepariranje 103
- za zaštitu knjiga, vidi *zaštita knjige*
- ukrašavanje, vidi *ukras, knjižni; ukrašavanje knjiga*
- Kožičić-Begna, Šimun, vidi *Begna-Kožičić, Šimun*
- krada knjiga, vidi *otuđivanje knjiga*
- Krakov (Poljska) 373, 442
- Jagelonska knjižnica 554
- Kraljevska knjižnica (Bibliothèque du Roi), vidi *Francuska nacionalna knjižnica*
- Kraljevsko društvo (Royal society), vidi *London*
- Kramer, Samuel Noah (američki sumerolog) 14
- Krantz, Martin (njemački tiskar) 369
- »Kranjska čbelica« (almanah) 594
- krasopisci, vidi *kaligrafi*
- Kratet iz Mala (grčki filozof i gramatičar) 133, 144
- Krause, Jakob (njemački knjigoveža) 538, 595
- knjigoveški rad 524, 527
- Krčelić, Baltazar Adam (hrvatski povjesničar) *Annae sive Historia* 502
- Kremucije Kordo, Aulo (rimski povjesničar) 124
- Kreta, Krećani 32, 67-68, 70, 318
- kretsko-mikenska kultura
- pismenost i odnos prema knjizi 67-70
- Krinas (galski liječnik) 468
- Kristina (švedska kraljica) 544, 549
- kritička izdanja 140
- grčkih klasika 141
- vjerskih i crkvenih knjiga 158
- kineskih klasika (Devetorice Klasika) 276, 278
- Krizman, Tomislav (hrvatski grafičar i slikar) 603
- Križarski ratovi 143, 356, 386
- Krk (Hrvatska) 374
- »Kronika tekućih događaja« (periodička publikacija) 699
- kršćani
- odnos prema knjizi 103, 159
- predilekcija prema pergamentu 105-106
- privatne knjižnice 158
- protiv heretika i heretičkih knjiga 125-127, 156, 198
- zabrane knjiga 225
- Kršćanska knjižnica Origena i Pamfila (Cezareja) 86, 156
- fond 158
- izrada kritičkih izdanja 158
- kršćanski pisci 229
- Kružić, Juraj (Georgius de Cruce, trebinjski biskup) 335
- Ksenofont (grčki književnik) 76
- Kserkso I. (perzijski kralj) 136
- ksilografske knjige, vidi *drvorezne knjige*
- Kuća mudrosti (akademija), vidi *Bagdad; Kairo*
- Kukuljević Sakcinski, Ivan (hrvatski političar, književnik i povjesničar) 415
- kultura 16, 32, 61, 71, 81, 152, 205, 262, 284, 296, 383-384, 412, 479, 490, 534, 559, 588, 675, 679, 707, 713
- antička (grčko-rimska) 87, 156, 163, 169, 180, 188, 245, 250, 253-254, 273, 384
- arapska 253
- dalekoistočna 59, 273, 292, 450
- duhovna 9, 284, 383, 462

- egipatska 42, 138
 eklektička 295
 elitna 593
 etrurska 78
 europska 189, 265
 gradska 206, 230
 grčka 77, 80, 121, 130, 138, 142, 153, 317-318
 grčko-rimska poganska 85, 128, 188
 helenska 140
 islamska 266-267
 japanska 292
 jonska 71
 južnoslavenska 594
 kineska 53, 59, 61, 274, 284, 292, 294
 krasopisna 210
 kretska 67
 kršćanska 87, 143
 masovna 670
 materijalna 9, 16
 mikenska 67, 70
 minojska 67
 montekasinska 192
 nacionalna 658, 675, 702, 707
 novovjeka 254, 419
 njemačka 540, 617
 perzijska 254
 poganska 87, 143, 151, 158
 pučka (narodna) 347-348, 388
 renesansna (humanistička) 314, 348
 rimska (latinska) 82, 84, 192, 274
 samostanska 180, 185, 192, 194, 201, 206
 Srednje i Južne Amerike 301-302, 304
 srednjoistočna (mezopotamska) 25, 30, 138
 srednjovjekovna 163, 192, 273, 512
 statička (konzervativna) 49
 sumerska 9, 14-15
 svjetska 9
 ugarska 284, 294-295
 Kulundžić, Zvonimir (hrvatski povjesničar i publicist) 373, 415
 Kumran (Qumrân; Izrael) 34, 104
 knjižnica, vidi *Eseni*
 Kung-sun Hung (kineski carski ministar) 61
 Kuran 143, 254-255, 257-259, 262, 265, 268, 296, 298, 697
 Kuzanski, Nikola (Nicolaus Cusanus, talijanski filozof) 376
 Kvintilijan, Marko Fabije (rimski pisac) 202, 313
Institutio oratoria 114
 Kwammuv (japanski car) 293
 Kyongj (Koreja) 285
 Kyoto (Japan) 293, 449

 La Fontaine, Henri (belgijski odvjetnik) 614
 La Fontaine, Jean de (francuski književnik)
Bajke i pripovijesti u slici 496
 Labbé, Philippe (francuski isusovac) 413
 Labijen, Tit (rimski govornik) 122-123
 Labin (Hrvatska) 540
 Lagaš (sumerski grad) 14, 28
 Laktancije (rimski književnik) 362
 Lambert (francuski knjižar) 482
 Lambert iz Saint Omera (francuski benediktinac-kanonik)
Liber floridus 228
 lan (sirovina za izradu papira) 583-584
 Landa, Diego de (španjolski biskup)
Relación de las cosas de Yucatán 304

- Langobardi 191
- Lapi, Domenico de (talijanski tiskar)
tiskarski rad 528
- Larousse (francuska nakladnička kuća)
Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle
(enciklopedija) 615
- Larousse, Pierre (francuski enciklopedist i izdavač) 615
- Laskaris, Ivan (grčki učenjak) 317, 319
- Laskaris, Konstantin (grčki gramatičar) 365
- Lastovo (Hrvatska) 362
- Lateran, vidi *Rim*
- Lateranski koncil 379, 491
- Latini, Brunetto (talijanski književnik)
Li Livres dou Tresor 228
- latinica, vidi *pismo*
- Latinska (Južna) Amerika 301, 702, 709, 712
- Lauber, Diebold (njemački knjižar-izdavač)
izdavačko-knjižarski rad 211
prepisivačka radionica 211
- Lausanne (Švicarska) 440
- Layard, Austen Henry (engleski diplomat i arheolog) 25
- Leclerc Buffon, Georges Louis (francuski prirodoslovac)
Histoire naturelle 530
- Lefort (francuski izdavač) 587
- Leibniz, Gottfried Wilhelm (njemački filozof, lingvist i fizičar) 542, 544, 546, 549, 553
Meditation über die Best Art, das Buchwesen zu reformieren (Razmišljanja o najboljem načinu da se reformira bibliotekarstvo) 540
bibliotekarski rad 539-540
- Leiden (Nizozemska) 482, 488, 515
Sveučilište 435
tiskarsko središte 437
- Leipzig (Njemačka) 359, 393, 415, 477-478, 483, 510, 586, 627, 649, 667, 686, 697
Sajam knjiga 487-488
Samostan 459
Sveučilišna knjižnica 459
- »Leipziger Zeitung« (periodička publikacija) 609
- lektor 139, 623
- Leon V. (bizantski car) 260
- Leon X. (papa) 454, 491, 499
Bulla super impressione librorum 379
- Leonardo da Vinci 566
Codice Atlantico 545
- Lessing, Gotthold Ephraim (njemački književnik) 649
bibliotekarski rad 540
- Leti, Gregorio (talijanski povjesničar, pseud. Giulio Capocoda)
L'amore di Carlo Gonzaga, duca di Mantua, e della contessa Margarita della Rovere 506
- Lettre Miraculeuse* (letak) 626
- Lewis, Sinclair (američki književnik)
Elmer Gantry 687
- Li Su (kineski carski savjetnik) 60
- Libanon 32
- Liber aureus* 202
- libraria secreta 241
- libraria, vidi *knjižare*
- librarii, vidi *knjižari; pisari*
- Library Bill of Rights*, vidi Američko bibliotekarsko društvo
- »Library of Choice Literature« (knjižna serija) 588
- Library of Congress, vidi *Kongresna knjižnica*
- libretti popolari*, vidi *knjiga za puk*

- libri catenati (libri incatenati, okovane knjige)*
236, 240
- libri fulgurales* 78
- libri haruspicini* 78
- libri lintei*, vidi *plattene knjige*
- libri rituales* 78
- Lika (regija, Hrvatska) 373
- liko (od kore drveta, pisaci materijal) 89
- Likofron iz Halkide (grčki pjesnik) 141
- likovna oprema, vidi *knjižna oprema*
- Lille (Francuska) 587
- Limoges (Francuska) 482
- Lincoln, Abraham (američki državnik) 632
- Linné, Carl von (švedski prirodoslovac) 534
- linotype, izum 582
- lintei voluminibus*, vidi *knjiga*
- Lipen, Martin (njemački pisac)
Bibliotheca realis juridica (bibliografija)
512
- Lisabon (Portugal) 495
- Liste 1 des schädlichen und unerwünschten Schrifttums* (popis zabranjenih knjiga)
691
- lišće (pisači materijal) 89
- literatura 621, 638, 711
antička (grčko-rimska) 106, 126, 133,
167, 173, 176, 188, 191-192, 204, 309
bezvrijedna 669
didaktična 387
emigrantska 698
epistolarna 84
kršćanska 130
lascivna (erotska) 123-124
loša 666
medicinska 145
na latinskom jeziku 81, 384-385
nacionalsocijalistička 692
njemačka, u Americi 698
opasna, nepoželjna 225, 502
ozbiljna 669
pamfletska 454
poganska 126, 130, 176
poljoprivredna 33
pučka (trivijalna, lagana, potrošačka, »za
mase«, paraliteratura) 589, 591-592, 635,
669-671, 679
referativna 134, 399
sumersko-babilonska 23
štetna 669
vjerska i nabožna 267, 387, 641
vrhunska 586
zabavna 387
znanstvena 412, 541-542, 667
znanstveno-popularna 664, 666, 719
znanstveno-tehnička 696
vidi i *književnost*
- litografija 596
Daumierova 598
izum i postupak izrade 581
plošni (ravni) tisak 581
tehnika izrade knjižnih ilustracija 581,
683
- littera antiqua*, vidi *pismo, antičko*
- littera moderna*, vidi *gotica*
- »Little Blue Books« (knjižna serija) 664
- Liu P'ien (kineski carski činovnik) 276
- Livija (žena cara Augusta Oktavijana) 150
- Livije, Tit (rimski povjesničar) 78, 89, 124,
176, 187, 204, 311
- Livres d'heures (Knjige sati, časosolovi)* 370,
409
- Locke, John (engleski filozof) 496
- Lomonosov, Mihail Vasiljevič (ruski učenjak i
pjesnik) 443, 554

- London (Velika Britanija) 71, 203, 284, 437-439, 477, 508, 532, 583, 586, 614, 637, 706
 Britanski muzej 47, 553
 British Library, vidi *Britanska knjižnica*
 British Museum Library, vidi *Knjižnica Britanskog muzeja*
 National Library for the Blind (Nacionalna knjižnica za slijepe) 714
 Kraljevsko društvo (Royal society) 478, 532, 629
 tiskare 438-439
- London, Jack (američki književnik) 697
- Lorenzo Veličanstveni (Lorenzo il Magnifico) 319
- Lorsch (samostan, Njemačka)
 knjižnica 204, 236
- Lotos Sūtra (japanski drvorezni tekst) 294
- Lotter, Melchior (njemački tiskar) 425, 454
- Louvain (Belgija) 371, 437, 505
- Lovati, Lovato de (talijanski pisac i humanist) 310
- Lo-yang (Kina)
 Nacionalna akademija 58
- Lübeck (Njemačka) 359, 441, 459, 541
- Lucca (Italija) 493
- Ludwig, Emil (njemački književnik) 697
- Lufft, Hans (njemački tiskar) 425
- Lugdunum, vidi *Lyon*
- Luj IX. (francuski kralj) 228
- Luj XI. (francuski kralj) 240
- Luj XIII. (francuski kralj) 432
- Luj XIV. (francuski kralj) 477, 546-547
- Luj XV. (francuski kralj) 547
- Lukan, Marko Anej (rimski pjesnik i povjesničar) 311
- Lukijan (grčki satiričar) 84-85, 146, 248
- Lukul, Lucije Licinije (rimski vojskovođa) 145
- Lülffing, Hans 214
- Luteranci 500
- Luther, Martin (njemački reformator) 379-380, 442, 459, 463, 482, 492, 496, 499-502, 504, 524, 537
An den christlichen Adel deutscher Nation (Kršćanskom plemstvu njemačkog naroda) 391, 425, 454
 borba protiv Rima 451, 453-454, 456
Contra Henricum regem Angliae (Protiv Henrika, kralja Engleske) 493
 naklada djela 391
 odnos prema otkriću tiska 376
 prijevod Biblije (Novog zavjeta) 388, 391, 399, 425, 454
 shvaća moć tiskane riječi 451
Teze 451, 500
Tischreden 376
- Lutherova reformacija, vidi *reformacija*
- Luxeuil (samostan, Francuska) 176, 194, 205
- Lyon (Lugdunum, Francuska) 117, 365, 367, 385, 393, 432, 482, 487-489
 tiskarstvo 369-370
- Ljubljana (Slovenija) 443, 456, 505
 »Academia operosorum Labacensium« 557
 Sjemenišna knjižnica 557
- Ljudevit Pobožni (francuski kralj) 179
- Mabillon, Jean (francuski benediktinac, povjesničar) 546
- Macao (Kina) 448
- Madrid (Španjolska) 368, 440
- Mađarska 268, 444, 676

- »Magasin illustré, Le« (periodička publikacija) 596
 magazini 679
 u 18. i 19. st. 609-610
 za djecu, u 19. st. 611
 prvi uopće 609
 prvi ilustrirani (Francuska) 596
 Magdeburg (Njemačka) 379
 Magliabechi, Antonio (talijanski bibliofil) 632
 privatna knjižnica 544
 životno djelo 544-545
 Magliano (Italija) 95
 magnetofonska vrpca
 u proizvodnji govornih knjiga 659
 Magon (kartaški pisac) 33
Mahabharata (indijski ep) 62
 Mai, Angelo (talijanski isusovac, knjižničar) 545
 Mailer, Norman (američki književnik)
 Goli i mrtvi (The naked and the dead) 688
 Mainz (Njemačka) 341, 351, 354-355, 358, 360, 378, 385, 393-394, 399, 403, 407, 425, 510, 538
 cenzorska komisija 379
 građanski rat 356, 358
 kaptolska knjižnica 233
 kolijevka tiskarstva 393
 tiskarstvo, vidi *Gutenberg, Johanes; Schöffer, Peter*
 u vrijeme Gutenbergova rođenja 350
 Majna (rijeka) 350
 Makabejci 34
 Makarije (crnogorski tiskar) 375
 Makedonija, Makedonci 76, 80
 makedonska renesansa 245
 Maksimilijan I. (austrijski car) 540
 vladar-bibliofil 536-537
 Maksimilijan I. Bavarski (knez) 538
 Mala Azija 32, 70-72, 130, 137, 140, 145, 152, 254, 318
 Malaga (Španjolska) 265
 Malatesta (talijanska obitelj, Cesena)
 privatna renesansna knjižnica 324
 Maler, Bernard (njemački drvorezbar) 409
 Malesherbes, Chrétien Guillaume de Lamignon de (francuski političar i pisac) 503
 Malezija 675
 Mallinckrodt, Bernhard von (dekan katedrale u Münsteru) 413
 Mame (francuski izdavač) 588
 mameluci (egipatska vladarska dinastija) 264
 Manchester (Velika Britanija) 347, 634, 637-638, 645
 Knjižnica John Rylands 347
 Pučka knjižnica 638, 645
 Mandeville, John de (engleski liječnik i puto-pisac)
 Putovanje Johna de Mandevillea 214
 Maneton (egipatski povjesničar) 141
 Maní (prijestolnica Maya) 304
Manifest o javnim knjižnicama 693
 manihejci 126
 Mann, Thomas (njemački književnik) 692, 694, 697
 Mannel, Hans (Janž Mandelc, slovenski tiskar) 443-444
 manšeta, vidi *komentari*
 Mantegna, Andrea (talijanski slikar) 409
 Mantova (Italija) 324
 Manuzio, Aldo (talijanski tiskar i izdavač) 382, 390, 396, 409-410, 412, 430, 446, 515, 537
 Aldi Monitum in Lugdunenses Typographos (Aldovo upozorenje lionskim tiskarima) 365

- knjigoveški rad 522-523,
 prototip renesansnog tiskara-izdavača 365
 tiskara (»Stamperia del Popolo Romano«)
 426
 tiskarski rad 365, 367
- Manuzio, Aldo Mlađi (talijanski izdavač)
 396, 426, 440
- Manuzio, Paolo (talijanski tiskar i izdavač)
 367, 426
- Marburg (Njemačka) 541
- Marcijal, Marko Valerije (rimski epigramati-
 čar) 114, 117
Gostinski darovi (Xenia) 118
 privatna knjižnica 147
- Marija Tudor (engleska kraljica) 501
- Marín, Joaquin Ibarra y (španjolski tiskar-iz-
 davač) 441
- maroken (knjigoveški materijal) 412, 522
- Maroko 255
- Marseille (Massalija, Francuska) 140, 223,
 482
- Marsilija 230
- Martin, Henri-Jean (francuski bibliotekar i
 pisac)
L'apparition du livre 460
- Martin, sveti 182
- Martovske poljane, vidi *Rim*
- Marulić, Marko (hrvatski književnik) 444,
 446
 privatna renesansna knjižnica 334-335
- Marx, Karl (njemački filozof) 694
- Massachussets (savezna država, SAD)
 javne pučke knjižnice (*free public library*)
 639-640
- Massalija, vidi *Marseille*
- Matisse, Henri (francuski slikar) 682-683
- Maugerard, Jean Baptiste (francuski državni
 povjerenik za umjetnost i znanost) 566
- Maye (indijanski narod) 304-305
 pismenost i knjižna kultura 301-302,
 304-305
 sačuvani rukopisi 302
 tehnika izrade papira 302
- Mayneriis, Maynus de (njemački pisac)
Dialogus creaturarum 441
- Mazarin, Jules (francuski kardinal i državnik)
 512, 547, 549
 knjižnica, vidi *Knjižnica Mazarin*
- Mazzocchi, Giacomo (talijanski tiskar) 426
- McCarthy, Joseph (američki političar) 693
- McLuhan, Herbert Marshall (američki znan-
 stvenik) 653
- Meaux (Francuska) 453
- mecene 110
 bagdadski kalifi 259-260
 dinastije Fatimida 264
 francuski renesansni 332-333
 njemački renesansni 331-332
 podižu pučke knjižnice 640
 talijanski renesansni vladari i kneževi 318-
 322, 324, 326-328
 zapadnoeuropski humanisti 329, 331-
 333
 o pojedinim velikim mecenama vidi *Bor-
 romeo, Federico; Carnegie, Andrew; Crnoje-
 vići (Đurađ); Ferdinand (vojvoda u Parmi);
 Franjo I.; Friedrik II. Veliki; Medici; Siksto
 VI.*
 veliki broj mecena nalazimo među biblio-
 filima, stoga vidi i *bibliofili*
- Medici (Medičejci, talijanska obitelj) 213,
 241, 313, 318-319
 Cosimo III. de 213, 314-316, 319, 544
 Ferdinando de' (rimski kardinal) 428
 Lorenzo de 317

- mecene i bibliofili 318-320
privatna knjižnica, vidi *Biblioteca Medicea Laurenziana*
- MEDLARS (Medical Literature and Retrieval System; kompjutorizirani bibliografski program) 705
- Meksiko 301, 305, 440-441, 672
- Melanchton, Philipp (njemački reformator) 442, 504, 537
- Melkus, Dragan (hrvatski slikar) 603
- membrana (*paenula*, kožni omotač za zaštitu svitka) 98
- Memmingen (Njemačka) 396
- Mencije (Meng-ce, kineski filozof) 61
- Menčetić, Vladislav (hrvatski pjesnik) *Trubglia Slovinska* 447
- Meng T'ien (kineski vojskovođa) 59
- Meng-ce, vidi *Mencije*
- Mentelin, Johannes (njemački tiskar) 228, 399
tiskarski rad 358-359
tiska prvu Bibliju na njemačkom jeziku 359, 388
- »Mercure galant, Le« (»Mercure de France«; periodička publikacija) 478
- Mergenthaler, Ottmar (njemački tiskar) 582
- Merian (njemačka izdavačka obitelj) *Theatrum Europaeum* (višesveščana kronika) 426, 528
- Merian, Matthäus (njemački bakrorezac) 426
- Merovinzi (franačka dinastija) 221
- Messina (Italija) 546
- metal
pisaći materijal 88
knjigoveški materijal 104
- Metalious, Grace (američka književnica) *Gradić Peyton (Peyton Place)* 688
- Metz (Francuska) 566
- Meyer (izdavačka kuća) 615
- Meyer, Gothi Joseph (njemački izdavač) 615
- Mezopotamija 9-10, 15-16, 25, 28, 32, 68, 72, 102, 120, 214
- Michaud, Joseph François (francuski novinar i povjesničar) 614
- Michaud, Louis Gabriel (francuski biograf) 614
- Michelangelo Buonarroti (talijanski umjetnik) 319, 461
- Michelozzi, Michelozzo 315, 319
»Mickey Mouse« (strip) 674, 694
- Mihajlo II. (bizantski car) 179
- Mikena, Mikenjani 67-68
mikrofilm 659-660, 715
mikrofiš 659-660, 715
mikroforme
i čuvanje knjižne građe 660
i međubibliotečna posudba 660
kao oblik knjige 659-660
i papirnata knjiga 660
vidi i *aperturna kartica; dijafilm; dijapozitiv; mikrofilm; mikrofiš; ultrafiš*
- Milano (Italija) 196, 384, 482-483, 493
javna knjižnica, vidi *Biblioteca Ambrosiana*
- Milčetić, Ivan (hrvatski jezikoslovac) 415
- Mileševa (samostan, Srbija) 444
- Milet (Mala Azija) 72, 137
knjižnica-arhiv 71, 130, 136
uništenje knjižnice-arhiva 130
- Milton, John (engleski književnik) 437
Areopagitica. A speech for the Liberty of Unlicenc'd Printing 507
ideje o slobodi tiska, misli i govora 507-508

- Pro populo Anglicano Defensio* 500
- Ming Huang (kineski car) 274
- minijature 177, 181, 199, 203, 213, 219, 247, 322, 329, 370, 545
 ručna izrada 527
- minijaturisti, samostanski 181
- Minnesang (srednjovjekovno dvorsko pjesništvo) 218
- Mirabeau, Honore Gabriel Riqueti (francuski književnik)
Sur la liberté de la presse; imité de l'anglais 508
- Mirabilia Romae* (drvorezni vodič) 348
- Misal po zakonu rimskoga dvora*
 1. izdanje 373
 2. izdanje 374
- misali, vidi *vjerske knjige*
- misionari 227
 anglosaksonski, osnivaju samostane 192, 194, 196, 198
 isusovci, šire tiskarstvo na Dalekom istoku 448-449
 šire europsku knjigu i znanost na Dalekom istoku 448, 450
- Missale speciale* (inkunabula) 352
- Mitchell, Margaret (američka književnica)
Zameo ih vjetar (Gone with the wind) 688
- Mitridat VI. Eupator (pontski kralj) 80, 145
- Mixteki (Mizteki, indijanski narod) 301-302, 305
- mjesto tiskanja, izmišljeno 505-507
- Modena (Italija) 546, 566, 629
- Moderne, Jacques (francuski tiskar muzikalija) 369
- Moerentorf, Jan vidi *Moretus*
- Mohenjo Daro (Indija) 62
- »Monde illustré, Le« (periodička publikacija) 596
- »Mondo illustrato« (periodička publikacija) 610
- Mongoli 259-260, 287, 294
- Montaigne, Michel Eyquem de (francuski književnik i filozof)
Eseji 496
- Monte Cassino (samostan i opatija, Italija) 169, 185, 313
 intelektualno središte 189, 191
 knjižnica 191-192, 201-202
 kulturno središte Europe 191
 organizacija i rad 188-189, 191
 prepisivačka radionica 191
- Montefeltro, Federico de (urbinski vojvoda i bibliofil) 213
 privatna renesansna knjižnica 322, 324
- Montesquieu, Charles Louis de Secondat (francuski filozof i pisac) 496
- Montfaucon, Bernard de (francuski redovnik, paleograf) 546
- Montgolfier, Jean (francuski proizvođač papira) 223
- Morel-Piget (knjižara, Pariz)
Catalogus librorum qui reperiuntur in officina Simeonis Piget bibliopolae Parisiensis 483
- Moréri, Louis (francuski pisac)
Grand dictionnaire historique (enciklopedija) 514
- Moretus (Moerentorf, nizozemska tiskarsko-izdavačka obitelj) 435-436
 Balthasar I. (nizozemski tiskar-izdavač) 436
 Jan (nizozemski tiskar-izdavač) 435-436
- Moro, Christofor (mletački dužd) 536

- Moronobu, Hishikava (japanski slikar) 532
- Morris, William (engleski slikar, književnik i tiskar) 598, 603
 bibliofilska izdanja 598
 i strojna proizvodnja knjige 596
 reafirmira ksilografiju i ručno tiskarstvo 598
 tiskara i izdavačko poduzeće (Kelmscott Press) 571, 598
The Works of Geoffrey Chaucer 598
- Moskva (Rusija) 554
 Ruska nacionalna knjižnica 633, 707
 sveučilišna knjižnica 554
- Mosul (Irak) 261
- Mošin, Vladimir 222
- Motovun (Hrvatska) 68
- Mozart, Wolfgang Amadeus (njemački skladatelj) 633
- Mrtvo more 34, 104
- Muhamed (prorok) 253
- München (Njemačka) 49, 399, 495, 667
 knjižnice, vidi *Bavarska državna knjižnica*
- Murbach (samostan, Francuska) 194
- muslimani
 uništavaju indijsko knjižno blago 295-296
 vidi i *Arapi*
- Muteferriqi, Ibrahim (arapski tiskar) 268
- Muzej, vidi *Aleksandrija*
- Myconius, Friedrich (njemački povjesničar)
Historia reformationis 451
- Nacionalna knjižnica Češke Republike (Národní knihovna České republiky; Prag)
 u 18. st. 556
 kao Državna knjižnica Čehoslovačke 556
- Nacionalna medicinska knjižnica (National library of Medicine; Bethesda, SAD)
Index medicus (tekuća medicinska bibliografija) 705
- nacisti
 popisi i uništavanja zabranjenih knjiga 691-692
- Nagaoko (Japan) 293
- naklada knjiga
 od 1450-1950. 655-656
 u 15. st. 383, 389
 u 19. st. 621-623
 u 20. st. 656-657
 u antičkom svijetu 114
 na dar 115
 iz jeftinih serija 587-588
 za prodaju 115
 i proizvodni troškovi, odnos 621-622
- Nalanda (Indija) 295
- Napoleon Bonaparte (francuski državnik)
 429, 566, 619, 632
 ograničava slobodu tiska 605-606, 617
 politika prema tiskarima 617
- Napulj (Italija) 188, 223
- Nara (Japan) 292-294
- Naram-Sin (akadski kralj) 17
- Narodna knjiga* (kalendar) 593
- narodni jezik (kao jezik knjige) 218
- naslov (*titulus*) na svitku 98
- naslovna stranica
 od 15. do kraja 18. st. 516, 522
 barokna 516
 ilustrirana 516
 izgled 516, 522
 klasicistička 522
 pojava 405, 516

- naslovni list (frontespacij)
 preraskošno ilustriran 527-528, 530
- Nassau (Njemačka) 356, 358, 360
- NATIS (National Information System; nacionalni sustav znanstvenih i tehničkih informacija) 704
- Naudé, Gabriel (francuski knjižničar i pisac)
Advis pour dresser une bibliothèque (*Uputa za uređenje knjižnice*) 539, 547
Bibliographia politica 512
 bibliotekarski rad 547, 549
- Nedelišće (Hrvatska) 443
- Neferirker (faraon) 42
- Nehemija (perzijski državnik)
 privatna knjižnica 34
- Nemausus (Nîmes, Francuska)
 javna knjižnica 154
- Nepal 295, 298
- nepismeni, nepismenost
 »idioti« 171
 u kršćanskoj Europi 169-170
- Neron Klaudije Cezar (rimski car) 124
- Neue einlaufende Nachricht von Kriegs- und Welthänden* (*Najnovije vijesti o ratnim i ostalim svjetskim zbivanjima; prve dnevne novine*) 477
- Neumeister, Johann (austrijski tiskar) 389
- New Hampshire (SAD) 639
- New York (SAD) 571, 650
 knjižnice, vidi Njujorška pučka (javna) knjižnica
 »New York Times« (periodička publikacija) 607
 »New York Tribune« (periodička publikacija) 582
- Newton, Isaac (engleski fizičar) 534
- Niccoli, Niccolò (talijanski humanist) 313-316, 318, 336, 338
- Nicefor (carigradski patrijarh) 226
- Niceja (Nikeja; danas Iznik, Turska) 225
- Niceron, Jean-Pierre (francuski leksikograf)
Mémoires pour servir à l'histoire des hommes illustres (biografski leksikon) 510
- Niger, Toma (hrvatski biskup i diplomat) 335
- »Night Post« (periodička publikacija) 477
- Nihil obstat* (*Ništa ne stoji na putu*) 491
- Nihon Shoki* (*Japanska kronika*) 449
- Nijemci 367, 371, 413
- Nikola Kuzanski 331, 376
- Nikola Modruški
 privatna renesansna knjižnica 333
- Nikola V. (papa, pravim imenom Tommaso Parentucelli) 213, 235, 316, 336, 385
 osnivač Vatikanske knjižnice 326-327
- Nil (rijeka) 98, 116
- Nîmes (Francuska) 482, vidi i *Nemausus*
- Niniva (asirski glavni grad) 25-28, 72
 knjižnica, vidi *Ašurbanipalova knjižnica*
- Nippur (sumerski grad, Irak) 14, 20
- Nisibis (Nusaybin, Turska) 254
- Nizozemci 357, 410, 487-488
- Nizozemska 347, 371, 434-435, 438, 475, 483, 488-489, 493, 515-516, 528, 553, 585, 641
 vidi i i *tiskarstvo, nizozemsko*
- Nodier, Charles (francuski književnik i knjižničar) 565
- Norcia (Nursia, Italija) 188
- Nördlingen (Njemačka) 588
- Norveška 478, 585
- Norwich (Velika Britanija) 634
- Nostradamus (Michel de Nostre-Dame; francuski astrolog) 593

- »Nouvelle bibliothèque catholique« 587
 Nova Engleska (SAD) 447, 639
 Novak, Viktor 234
 Novi Vinodolski (Hrvatska)
 Narodna čitaonica 643
 Novi zavjet 171, 226
 Lutherov prijevod, vidi *Biblija*
 prvi na finskom jeziku 442
 tiskan u Urachu 456
 novine
 u 17. st. 475, 477
 krajem 18. st. i u 19. st. 604, 606-609
 u 20. st. 678-679
 bulevarske (žuti tisak) 678
 cenzura 606-607
 cijena 608
 dnevne, vidi *novine, dnevne*
 u Engleskoj 607
 u Francuskoj 606-607
 glavni prenositelj informacija 608-609
 prve 475
 u Njemačkoj 608
 u SAD-u 607
 i slagarski strojevi 581-582
 i sloboda tiska 604
 i tehnološki napredak tiskarstva 568-569
 srednjovjekovne, rukopisne 474
 vidi i *novine, dnevne; novinstvo; periodičke publikacije*
 novine, dnevne
 naklada 607
 prodaja i raspačavanje 679
 prve 477, 609
 tijekom 20. st. 678-679
 novinstvo
 »popularno« 679
 zlatno doba 608
 Nuh ibn Mensur (sultan) 261
 Numidija 125, 155
 Nürnberg (Njemačka) 359, 377, 384, 393,
 396, 410, 413-414, 422, 425, 482
 tvornica papira 224
 Nursia (Norcia, Italija) 188
 Njemačka 181, 197-198, 211, 219, 224, 228,
 233-234, 236, 313-314, 318-319, 347,
 350, 355, 358-359, 362, 369-371, 384,
 387-388, 391-392, 403, 407, 409, 414,
 422, 425-426, 441-444, 446-447, 451,
 456, 459, 462-464, 474-475, 477-478,
 483, 487, 489, 500, 505, 514, 516, 524,
 536-541, 545, 551, 553, 571, 585, 588-
 589, 603, 607, 609-610, 612, 615, 619,
 627, 632-635, 641, 667, 685, 691-692,
 694, 696, 698, 705-706, 712
 o razvoju njemačkih knjižnica i knjižni-
 čarstva vidi *Aachen; Augsburg; Bavarska*
 državna knjižnica; Berlin; Državna knjiž-
 nica u Berlinu; Frankfurt; Fulda; Göttin-
 gen; Grossenheim; Hannover; Hersfeld;
 Herzog August Bibliothek; knjižnice; knjiž-
 nice, narodne; knjižnice, župske; König-
 sberg; Leibniz, Gottfried Wilhelm; Leipzig;
 Lorsch; Palatinska knjižnica (Heidelberg);
 Pirckheimer, Willibald; Preusker, Karl; Trit-
 theim, Johann; Wittenberg
 o razvoju njemačke knjige, knjižne kultu-
 re i proizvodnje vidi *Biblija, tiskana; bibli-*
 ografije; bibliotekarstvo; cenzura i zabrana
 izdavanja knjiga; Frankfurt; knjiga, tiska-
 na; kultura; Lauber, Leipzig; Diebold; lite-
 ratura
 o razvoju njemačkoga izdavaštva i tiskar-
 stva vidi *Gutenberg, Johannes; knjiga, ti-*
 skana; Luther, Martin; Mainz; Mentelin,
 Johannes; novine; Pannartz, Arnold; Pfister,

- Albrecht; Ratdolt, Erhardt; Reclam, Anton Philipp; Regensburg; Rowohlt, Ernst; Rynmann, Johann; Schedel, Hartmann; Schöffer, Peter; Sweynheim, Conrad; Tauchnitz, Christian Bernhard; tiskare; tiskarstvo, njemačko; Urach; Wittenberg*
vidi i *Nijemci*
- Njemačka državna knjižnica, vidi *Državna knjižnica u Berlinu*
- Njujorska pučka (javna) knjižnica (The New York Public Library) 641
fond 706
- Oberzell (Njemačka) 570
- oblik (izgled) knjige 53, 82, 86, 88, 109
u antičkom svijetu 104-107
od brezove kore 296-297
od palmına lista 296
vidi i *driptih; format knjiga; kodeks; svitak*
- Obod (Crna Gora) 375
- obvezni primjerak
u 16. st. 333
u 17. st. 551
u 18. st. 553, 555
u 20. st. 702
zakoni u 19. st. 629-630, 632, 644
- Occhi, Bartolo (talijanski tiskar) 444
- Occhi, Carlo Antonio (talijanski tiskar) 447
»Octaviana« (knjižnica), vidi *Rim*
- Odense (Danska) 441
- odnos pisac-izdavač 114
- Odojevski, Vladimir Fjodorovič (ruski pisac) 633
- Ogledalo lijepe Yoshiwarine žene* (japanska ilustrirana knjiga) 532
- Oktavija (sestra cara Augusta) 142, 150
- Oktavijan (rimski car), vidi *August*
- Oktoih (Osmoglasnik prvoglasnik)*
tiskanje 375
- olovo (olovne pločice, pisaci materijal) 94
magijska svojstva 95
s magijskim formulama (*tabellae defixionum*) 97
- Omar (arapski kalif) 143
- Omejidi (Omajadi, arapska dinastija) 264
knjižnica, vidi *Córdoba*
- Omiš (Hrvatska) 236
- omotni list (na prvim tiskopisima) 404-405
- Orbin, Mavro (hrvatski književnik)
Regno degli Slavi, Il 447
- Orfelin, Zaharija (srpski književnik) 478
- Origen (teolog) 107, 156, 177
- Orijent 43, 523, 542,
- Orsini (talijanska obitelj) 544
- Ortelius, Abraham (nizozemski kartograf) 435
- Osaka (Japan) 450
ostrakon 93
- Otlet, Paul (belgijski odvjetnik) 614
- Otloh iz Sv. Emerana (njemački filozof i kaligraf) 182
Liber de temptationibus 176
- Otomi (pleme) 302
- otuđivanje knjiga (srednji vijek) 239-241
- Ovidije Nazon, Publije (rimski pjesnik) 82, 117, 123-124, 176, 191-192, 310
Fasti 192
Lijekovi od ljubavi (Remedia amoris) 176
Ljubavno umijeće (Ars amatoria) 176
- ovitak, namjena i umjetnička oprema 603, 684
- Oxford (Velika Britanija) 73, 198, 206, 234, 438
sveučilišna knjižnica, vidi *Bodleiana*

- Pabel (njemački nakladnik) 670
- Pablos, Juan (španjolski tiskar)
Doctrina christiana en la lengua mexicana e castellana 440
- Padova (Italija) 310, 365, 456, 505
 franjevačka knjižnica 200
- Palatinska knjižnica (Biblioteca Palatina, Rim) 150, 544-545, 567, 632
- Palatinska knjižnica (Bibliotheca Palatina, Heidelberg) 567
 kao ratni plijen 538, 544
- Palermo (Italija)
 vladarska knjižnica Friedricha II. 234
- Palestina 34, 156, 158, 253, 407
- palimpsesti 102, 176, 233
- palmin list (talapatra, pisaći materijal) 63, 89, 296-298
- Paltašić, Andrija (hrvatski tiskar) 362
- Pamfil, sveti (crkveni otac, Origenov učenik) 107, 158
- pamfleti 378, 385-386, 432, 493, 500, 506, 626, 648, 699
 Lutherovi protiv Rima 453-454
 u službi propagandnoga rata 453-454
 »zlatno doba« 454
- pamuk (sirovina za izradu papira) 583-584
- Panizzi, Antonio (talijanski knjižničar) 646-648
 knjižničarski rad 628-630
- Pannartz, Arnold (njemački tiskar) 376, 389, 394
 tiskarski rad 359-360
- Pannonius, Janus, vidi *Česmički Ivan*
- Panormitan, Nikola, vidi *Panormitanus de Tudeschis, Nicolaus*
- Panormitanus de Tudeschis, Nicolaus
Lectura super primo et secundo Decretalium 390
- Pantainos, Tit Flavije (rimski arhont) 152
- Panzer, Georg Wolfgang (njemački bibliograf)
Annales typographici 414
- Paolino, Stefano (talijanski tiskar i slovorezbar) 429
- paperback izdanja 657, 663-668
- papinske bule
 i cenzura 493, 495, 507
- papir
 izum i počeci proizvodnje u Kini 56-57
 od lana i pamuka 583-584
 kao pisaći materijal 42, 53, 59, 181, 210, 343
 prestanak ručne proizvodnje 563
 pretkolumbovska tehnika izrade (Maye) 302
 prijelaz s ručne na strojnu proizvodnju 583-585
 proizvodnja i potrošnja u 20. st. 657
 proizvodnja u 18. i 19. st. 583-585
 proizvodnja u arapskome svijetu 255, 257-258
 od sirove svile 56
 sirovine za izradu 583
 od slame 584
 strojna proizvodnja 622
 tvornice za ručnu proizvodnju 224, 255, 343
 tvornice za strojnu proizvodnju 584-585
 upotreba i proizvodnja u Europi 223-224, 341, 343
 zabrana upotrebe 223
 zamjenjuje pergament 343
 vidi i *papirus; pergament*

- papirus 33, 109
 cijena 118
 konzerviranje 101
 kao pisači materijal 34, 37, 42-43, 46, 48, 55, 72, 79, 84, 87-88, 94, 97-98, 102, 104-105, 255
 potiskivanje iz upotrebe 103, 106-107, 255
 predmet trgovine, vidi i *trgovina papirusom*
 proizvodni postupak 97-98
 upotreba i proizvodnja u Rimskome Carstvu 100-101, 116
 upotreba u srednjovjekovnoj Europi 221, 223
 vidi i *papir; pergament*
 paraliteratura, vidi *literatura*
 Parentucelli, Tommaso, vidi *Nikola V.*
 Pariz (Francuska) 179, 198, 206, 224, 234, 237-238, 240-242, 311, 356, 370, 384, 391-392, 429-430, 432, 435, 437-439, 460, 462, 472, 483, 488-489, 501, 505-506, 508, 512, 530, 549, 567, 571, 584, 607, 609, 635-636
 Bibliothèque Braille 714
 Bibliothèque de l' Arsenal 549, 564-565
 Bibliothèque du Roi (Kraljevska knjižnica), vidi *Francuska nacionalna knjižnica*
 Bibliothèque Mazarin, vidi *Knjižnica Mazarin*
 Bibliothèque nationale, vidi *Francuska nacionalna knjižnica*
 Carska tiskara (Imprimerie Imperiale) 617
 crkveni koncil 240
 Kraljevska tiskara (Imprimerie Royale) 432
 Louvre 14, 43, 432
 Medicinski fakultet (École de Médecine) 240-241
 Musée Napoléon 567
 knjižnica St. Geneviève 564
 sveučilišna knjižnica na Sorbonni 234
 Sveučilište 369, 500
 Teološki fakultet 500
 tiskarsko središte 369, 430, 432
 Parker, John (engleski književnik) 568
 Parma (Italija) 360, 482, 516
 Kraljevska tiskara (»Stamperia Reale«) 429
 Pascal, Blaise (francuski filozof, matematičar i fizičar) 496
Lettres à un Provincial 500
 Pasqualibus, Peregrinus de (talijanski tiskar) 374
 Pasternak, Boris (ruski književnik)
Doktor Živago 688, 699-700
 Patrik, sveti (irski misionar) 192
 Paulo, Lucije Emilije 80, 145
 Pausanija »Perijejet« (grčki putopisac) 94, 145, 248
 Pavao Đakon
Povijest Langobarda (Historia Longobardorum) 191
 Pavao IV. (papa) 495-496
 Pavao, sveti (apostol) 127
 Pavia (Italija) 391
 Knjižnica milanskih vojvoda Visconti i Sforza 336
pecia (sveščić) 208
 Pegau (samostan, Njemačka) 459
 Peking (Kina) 450
 »Pelican« (knjižna serija) 663
 Pella

- dvorska knjižnica makedonskih vladara 80, 145
- Penguin Books (nakladnik)
 džepne knjige i knjižne serije 663-664
 »Penguin Books« (knjižna serija) 663
 »Penguin Classics« (knjižna serija) 663
 »Penguin Guides« (knjižna serija) 663
 »Penguin Reference Books« (knjižna serija) 663
 »Penguin Special« (knjižna serija) 663
 »Penny magazine« (periodička publikacija) 609, 621
- Peregrinus de Pasqualibus (mletački tiskar) 374
- Pergam 77, 102, 109
 kraljevska knjižnica, vidi *Pergamska knjižnica*
- pergament 35, 98, 109, 206,
 afirmacija 105-106
 cijena 118
 etimologija imena 102
 gubi primat nad papirom 343
 knjigoveški materijal 104
 pisaci materijal 37, 42, 84, 86-88, 175-176, 180-181, 210, 219, 221, 223-224, 255
 postupak proizvodnje 102-103
 upotreba 102
 zamjenjuje papirus 101, 104-107
 vidi i *papir; papirus*
- Pergamska knjižnica 103-104, 116, 133
 arhitektonski uzor 144
 katalog 144
 organizacija 143-144
- Pergošić, Ivanuš (hrvatski književnik)
Decretum koterogaie Verbewczy Istvan diac-bki popiszal [...] 443
- Periklo (grčki državnik) 72, 75
- periodičke publikacije
 u 17. st. 475, 477-478
 u 20. st. 678-681
 krajem 18. st. i u 19. st. 604, 606-611
 čimbenici razvoja 604
 dječje 674
 ilustrirane revije, u 19. st. 610-611
 ilustrirani tjednici 679
 i monopol na tekuće informacije 680
 naklada 621
 preteče 474-475
 prve europske 475
 prve južnoslavenske 478
 ženski žurnali 679
 za pojedine oblike periodičkih publikacija vidi *almanasi; časopisi, znanstveni i stručni; kalendari; magazini; novine; novine, dnevne*
- Pernstein, Federico de (talijanski franjevac)
 privatna knjižnica 201
- pero (pisaljka) 59, 181
 brončano, metalno, ptičje i srebrno 108
- Peru 301
- Perzija (Perzijsko Carstvo), Perzijanci 28, 72, 130, 136, 253, 260
 prepisivanje i prevodenje knjiga antičkih pisaca 253
 utočište učenjaka i pjesnika 253-254
- Petančić, Feliks (hrvatski polihistor) 329
- Petar II. Karađorđević (jugoslavenski kralj) 694
- Petar Veliki (ruski car) 442-443, 553
- Peterborough (New Hampshire, SAD)
 javna pučka knjižnica (Pioneer Public Library) 639

- Petrarca, Francesco (talijanski književnik) 310-313, 317, 338, 426, 468, 566
De viris illustribus (O znamenitim ljudima) 230
 ideja javne knjižnice 239
- Petrić (Patricius), Franjo (hrvatski filozof) 553
- Petrograd (Sankt Peterburg, Rusija) 554
 Akademijina knjižnica 553
 Carska knjižnica 553
 Knjižnica M. E. Saltikova-Ščedrina 633
 Ruska nacionalna knjižnica 633, 707
 Sveučilište 443
- Petronije Arbitar, Gaj (rimski pisac i državnik) 124, 314
- Petrucchi, Ottaviano (talijanski glazbeni tiskar) 368
- Peutinger, Konrad (njemački humanist)
 privatna renesansna knjižnica 331
- »Pfenning Magazins« (periodička publikacija) 609
- Pfister, Albert (njemački tiskar) 354, 405
 prvi tiska ilustrirane i knjige na njemačkom jeziku 359, 405
- Pharmazeutisches Zentralblatt (Chemisches Zentralblatt, bibliografija)* 613
- Philadelphia (SAD) 585, 631
 javna knjižnica (Library Company of Philadelphia) 639
 Sveučilišni muzej 14
- »Philosophical transactions« (periodička publikacija) 478
- Philobiblon* (djelo o bibliofiliji i bibliofilima)
 vidi *Bury, Richard de*
 vidi i *Damofil iz Bitinije*
- Picasso, Pablo (španjolski slikar) 682
- Piccolomini, Aeneas Sylvius, vidi *Pio II.*
- Pico della Mirandola, Giovanni (talijanski filozof) 319, 337, 365, 382
- Pidna (makedonski antički grad) 80, 145
- Piero, Filippo (talijanski tiskar) 362
- Piero, Gabriele (talijanski tiskar) 362
- Pigault-Lebrun, Guillaume Charles Antoine (francuski književnik) 635
- Piget, Simeon (francuski knjižar) 483
- Pigoreau, Nicolas-Alexandre (francuski bibliograf i pisac) 591
- piktogrami 10, 12
- Pil (Pylos, Grčka) 67
- Pindar (grčki pjesnik)
 kritičko izdanje djela 141
- Pio II. (papa) 386
- Pio IV. (papa) 495
- Pio V. (papa) 495
- Pirckheimer, Willibald (njemački humanist i bibliofil)
 privatna renesansna knjižnica 331
- Pirineji (planinski lanac) 223
- Pirmin (irski misionar) 194
- Pirna (njemački samostan) 459
- pisači materijal 59, 109, 180, 208
 u antičkome svijetu 88-89, 91, 93-95, 97-98, 100-107
 Arapa 255, 257
 Egipćana 40-42
 Indijaca 63
 knjige antičkih pisaca kao 175-176
 Maya 302
 postupak masovne proizvodnje 56
 u srednjovjekovnoj Europi 221, 223-224
 u srednjovjekovnoj Indiji 296-298
 zmijska koža 94
 o pojedinim vrstama pisačega materijala
 vidi *glinene pločice*; bakar, bakrene pločice;

- bambus; brezova kora; bronca; drvo; kamen, kamene pločice; koža; liko; metal; olovo; palmin list; papir; papirus; povoštene pločice; slonova kost; srebro; staklo; svila; školjka; tkanina; zlato*
- pisaći pribor, pisaljka 12, 30, 59, 88-89, 181
 u antičkom svijetu 108
 Egipćana 43
 kalamoteka 108
 kalem, cjevčica od trstike (κάλαμος, *calamarium*) 108
 nož za oštrenje pera 181
 posudica za tintu, vidi *tintarnica*
 spužva za brisanje 181
 stilus (šiljak, pisaljka) 93, 108
 strugač za brisanje 181
 vidi i *kist; pero; tinta*
- pisari (prepisivači) 34, 82, 139, 211, 219, 223, 264
 asirski 25-26
 broj pisara u 15. st. 382
 društveni položaj i ugled 38, 40, 182
 egipatski 38, 43
 gradski (privatni) 210
 grčki 57, 74-75, 113
 krasopisci 113
 ilustratori, aztečki (*tlacuiloani*) 304-305
 iskusni (*antiquarii*) 181
 kineski 57
 kretsko-mikenski 69-70
 makedonski 76
 mukotrpnost posla 182, 185
 na dvoru Karla Velikoga 203
 na slikovnim prikazima 181-182
 nakon otkrića tiska 381-382
 nepouzdana 57-58, 81, 210
 neprofesionalni 381
 nevješti 113
 priučeni (*scriptores, librarii*) 181
 profesionalni (izvježbani, *scriptores conducti*) 74-75, 112, 201
 rimski 57, 142, 167
 samostanski 181-182, 210
 slobodni poduzetnici 168
 srednjovjekovni 175-176, 181-182
 sumerski 15
 sveučilišni 206, 208
 umjetnici 59, vidi i *kaligrafi; minijaturisti, samostanski*
- pisarska radionica (prepisivačka radionica, skriptorij) 87, 214, 343
 Aachen 204
 afrička 166
 Aleksandrija 116
 babilonska 16
 Bobbio 196
 crkvena 87, 168, 173, 213
 Diebolda Laubera 211
 esenska 35
 franjevačkog samostana u Zadru 201
 gradska 210-211
 industrijsko poduzeće 211
 izdavača 113
 kršćanska 126, 156, 158
 laička 86, 165-166, 168, 210-211, 213, 215
 Monte Cassino 191-192
 pri (kaptolima) katedralama 181, 233-234
 pri akademijama 180
 pri biskupijama 173, 181
 pri izdavačima 181
 pri knjižnicama 180
 pri sveučilištima 208, 210

- pri školama 180
 pri vladarskim dvorovima 168
 privatna 210-211
 profesionalna 86, 115
 proizvodi knjige za slobodno tržište 211
 proizvodnja rukopisa (knjiga) 181, 214
 Rim 168
 samostanska, vidi *samostanska prepisivačka radionica*
 sumerska 14
 sveučilišna 208
 svjetovna 220
 ugarićanska 22
 Vespasiana da Bisticcija 213
 Vivarium 181-182
 zatvaranje 213
- Pi Shēng (kineski tiskar) 289
 otkriva tisak pomoću pomičnih slova 281-282
- pismenost
 atenska 72
 benediktinci kao nositelji 189
 islamska 258
 u kršćanskoj Europi 169
 oživljavanje (promicanje) 192, 203
 propadanje 169-171, 201
 širenje 217
 o pismenosti pojedinih naroda, kultura i sredina *Arapi; Babilonci; Egipćani; Etrurija, Etruščani; Grci; Jonjani; Kinezi; kretsko-mikenska kultura; Maye; pretkolumbovske civilizacije Amerike; samostani; Sumerani* vidi i *pismo*
- pismo 9, 23, 40, 71, 301, 356, 367, 382, 428
 antičko (»littera antiqua«) 337
 arapsko 254-255, 266, 268
 beneventansko 112, vidi i *beneventana*
 Brailleovo 714
 ćirilsko, vidi *ćirilica*
 demotsko 38
 društvena funkcija 205
 feničko 32
 fonetsko 32, 290, 301
 glagoljsko, vidi glagoljica
 gotičko (»littera moderna«), vidi *gotica*
 grčko, vidi *alfabet*
 hijeratsko 38, 42
 hijeroglifsko 32, 38, 40, 42, 301
 humanističko (humanistika) 337-338, 403
 ideogramsko, Maya 302
 indijsko 62, vidi i *kharoštī; brahmi*
 inzularno (*scriptura scottica*) 193, 198
 italsko (»aldina«), vidi *tipografsko pismo*
 japansko 294
 kaligrafsko 259, 274
 karolinško (karolinška minuskula) 204-205, 337-338
 kinesko ideografsko 53, 57, 59, 284, 291-292, 449
 klinasto 12, 16-17, 21, 24, 29, 32
 korejsko 290
 kurzivno 205
 latinica 305, 415, 429, 444, 456
 linearno A 67
 linearno B 67, 70
 mnemotehničko, Inka (*quipusi*) 301
 nadnaravno (božansko) podrijetlo 38, 376
 narodno (nacionalno) 29, 439
 orijentalno 439
 piktografsko, vidi *piktogrami*
 pojmovno 10
 protoindijsko 62

- protosinajsko 32
 reforma (humanizam i renesansa) 337-338
 rimsko 78, 337
 slikovno 10, 12, 53, 67, 301
 sumersko 12
 ujugursko 284, 295
 upotreba u utilitarne svrhe 13, 68, 254
 upotreba u administrativne svrhe 70, 255
 vizigotsko 167
 vidi i *pismenost; tipografsko pismo*
 Pits, John (engleski bibliograf)
 De illustribus Angliae scriptoribus 504
 Pizistrat (atenski tiranin) 74, 136
Pjesma nad pjesmama (Canticum canticorum)
 347
 plakati (u službi propagandnoga rata) 453
 Plantin, Christophe (nizozemski izdavač)
 396, 528
 tiskarsko-izdavački rad 435-436
 Planud, Maksim (bizantski filolog) 250
 platnene knjige (libri lintei) 79
 Platon (grčki filozof) 74, 137, 248, 365, 389, 499
 Država 121, 668
 ideja državne cenzure 121-122
 Plaut, Tit Makcije (rimski komediograf) 176, 545
 »Plava biblioteka« (»Bibliothèque Bleue«, knjižna serija) 465
 Plinije Mlađi 84, 110-111, 115, 117, 154
 Plinije Stariji 101-102, 171
 Prirodoslovlje (Naturalis historia) 33, 89, 95, 98, 134-135, 227, 360, 382, 389, 461-462, 514
 privatna knjižnica 147
 Plutarh (grčki književnik) 144-145, 219, 230, 362
 privatna knjižnica 147
 Usporedni životopisi 219, 230
 Plzen (Češka) 373
 Podunavlje (regija, Hrvatska) 10
 Poe, Edgar Allan (američki književnik) 670
 Umorstva u ulici Morgue 670
 Polibije (grčki povjesničar) 247
 Polikrat iz Sama (tiranin) 136
 poliptih (πολύπτυχα), vidi *povoštene pločice*
 »Politički dnevnik« (sovjetska periodička publikacija) 699
 Poliziano, Angelo (talijanski pjesnik) 319
 Poljska 442, 553, 691, 699
 Nacionalna knjižnica Poljske (Biblioteka Narodowa) 555
 vidi i *tiskarstvo*
 Pomahije (prijatelj sv. Jeronima) 129
 Pompej, Gnej (rimski vojskovođa i političar) 122-142
 Pompeji (Italija) 522
 Pomponije Atik, Tit (rimski izdavač) 82, 146
 bibliofil 146
 djelatnost 113-114, 116
 privatna knjižnica 113, 146
 popisi zabranjenih knjiga
 od 16. do kraja 18. st. 492-493, 495-497
 u 19. st. 619-620
 u 20. st. 691-694
 crkveni 495, 691, vidi *Index librorum prohibitorum*
 Henrika VIII. 492-493
 u Južnoafričkoj Republici 692
 laički 497
 lokalni 497
 nacistički 691-692

- pisci i djela 496
 prvi, starovjekovni 225
 srednjovjekovni 225-226
 u SSSR-u 692
 vladarski 497
 zadatak 493
 vidi i *knjige, zabranjene*
 popularni romani
 kriminalistički 589, 592, 664, 669-670, 687-688
 špijunski 592, 664, 669, 687-688
 Porfirije (grčki filozof iz Tira)
 Protiv kršćana 127
 Porta, Matteo della (franjevac)
 privatna knjižnica 201
 Portugalci 448
 posudba knjiga (u srednjovjekovnim knjižnicama) 239-240
 potražnja knjiga 81, 87,
 u antičkom svijetu 112
 potrošnja (potrošač) knjiga 82
 povoštene pločice (*codex, tabellae ceratae*)
 diptih (*duplices, δίπτυχα*) 78, 91, 93
 u obliku knjige (kodeks) 91
 pisači materijal 89, 91, 93, 108
 pisanje na njima 93
 poliptih (*πολύπτυχα*) 91
 triptih (*triplices, τρίπτυχα*) 91
 Prag (Češka) 206, 357, 475
 Državna knjižnica Čehoslovačke 556
 sveučilišna knjižnica, vidi *Javna i sveučilišna knjižnica*
 Sveučilište 373
 predložak, vidi *exemplar*
 prepisivanje knjiga (tekstova) 61, 109
 u Africi 166-167
 antičkih pisaca 84, 87, 155, 165, 191, 196, 204, 248, 253
 Biblije 204
 u bizantskim samostanima 247-248
 brzina 208
 u Córdoba 265
 crkvenih 176
 u dvorskoj knjižnici u Aachenu 203
 gramatika 170, 191
 u irskim samostanima 194, 196
 nakon otkrića tiska 381-382
 poganskih (svjetovnih) pisaca 173
 pri sveučilištima 206, 208
 s papirusa na pergament 106-107, 128
 u Rimskom Carstvu 86, 115
 u samostanima 168, 180-182, 185
 svjetovnih 176
 u Španjolskoj 265
 prešućivanje knjiga
 od 16. do 18. st. 504
 u bibliografijama 503-504
 pretisci 666-667
 vidi i *knjige, pretiskivanje*
 pretkolumbovske civilizacije Amerike
 počeci pismenosti i knjižne kulture 301-302, 304-305
 Preusker, Karl (njemački knjižničar) 641
 prijepisi
 antičkih pisaca 155, 203
 Biblije (Svetoga pisma) 155-156, 237
 Kasiodorovih *Institutiones* 191
 loši 114
 točni 206
 Prijevod Sedamdesetorice, vidi *Septuaginta*
 prijevodi
 antičkih pisaca i djela 248, 253, 259, 265

- suvremene znanstvene i umjetničke literature 676-677
- prodaja knjiga 109, 113-114, 117
 u antičkom svijetu 115-116
 vidi i *raspačavanje knjiga*
- profana (svjetovna, poganska) knjiga 125, 128, 173, 176
- progoni knjiga 82
 od 16. do kraja 18. st. 490-493, 495-508
 u 19. st. 616-617, 619-620
 u 20. st. 690-694, 696-700
 u antičkom svijetu 120-131
 »čišćenjem« knjižnica 692
 izbacivanjem iz knjižnica 712
 u Kini 60-61
 preventivnom cenzurom, vidi *cenzura, preventivna*
 spaljivanjem knjiga, vidi *spaljivanje knjiga*
 vidi i *August, Gaj Julije Cezar Oktavijan; cenzura, preventivna; knjige s izmišljenim podacima; prešućivanje knjiga; spaljivanje knjiga; tiskanje knjiga izvan domovine; zabrane unošenja knjiga u zemlju*
- proizvodnja knjige, vidi *knjižna proizvodnja*
- propaganda knjiga 112-113, 117
 popisima knjiga (katalozima) 211, 394, 396
- propaganda putem letaka i proglasa 385-386
- Propercije, Sekst (rimski pjesnik) 231, 367
- prosjачki redovi
 odnos prema knjizi i obrazovanju 198-201
 vidi i *dominikanci; franjevci*
- Prost, Claude (francuski knjižar) 489
- Protagora (grčki filozof)
O bogovima 120
 uništavanje knjiga 120-121
- Pruska državna knjižnica, vidi *Državna knjižnica u Berlinu*
- pseudonim (metoda zaštite od progona) 505
- Ptolemejevići (egipatska dinastija) 94, 116, 144, 148, 203
 osnivači Aleksandrijske knjižnice 49, 137-138, 140-141
 Ptolemej I. Soter 138
 Ptolemej II. Filadelf 138, 145
 Ptolemej III. Euerget 137
- Public Libraries Act, vidi *Zakon o pučkim knjižnicama*
- »Publishers' Weekly« (periodička publikacija) 687-688
- Pulguk-sa (hram, Koreja) 285
- Pulitzer, Joseph (američki novinar) 678
- »Punch« (periodička publikacija) 610
- »putujuće knjižnice«, vidi *knjižnice, narodne*
- quipusi*, vidi *pismo*
- Rabelais, François (francuski književnik) 496
Gargantua i Pantagruel 389
- računalo, elektronsko
 i informatička revolucija 660
 i knjiga, vidi *knjiga, elektronička*
 primjena pri izradi bibliografija 614
 primjena u tiskarstvu 655
 primjena u knjižnoj proizvodnji 661-662
 primjena u knjižarstvu 685
 primjena u knjižnicama 701, 704, 717
 i sudbina knjige 718
 vidi i *elektroničko izdavaštvo*
- računalo, vidi *računalo, elektronsko*
- radiokarbonska analiza 10
- Radiševskij, Anisim Mihailov (ruski tiskar) 442

- Radziwill (poljska obitelj) 555
- Raimondi, Giovanni Battista (talijanski orijentalist) 428
- Rajna (rijeka) 350
- Rakotida, vidi *Aleksandrija*
- Ramayana (indijski ep) 62
- Ramesej (Ramesseum, egipatski hram) 48
- Rampazzetto, Antonio (talijanski tiskar) 444
- Ramzes II., faraonska knjižnica 48
- Rantzau, Heinrich (njemački grof) 442
- Rassam, Hormuzd (turski arheolog) 25
- Ratdolt, Erhard (njemački tiskar) 407, 516
Calendarium 405
- Ravenna (Italija) 185, 236
mauzolej Galle Placidije 236
- Real Biblioteca, vidi *Escorial*
- Réaumur, René-Antoine Ferchault de (francuski prirodoslovac) 583
- recitacije
javne 110-112
promidžbene 117
- recitatori, profesionalni (*lectores, recitatores*) 110-111
- Reclam, Anton Philipp (njemački izdavač) 587, 663, 667
knjižne serije, vidi *Universal-Bibliothek*
- recto 105
- redigiranje, vidi *korektnost teksta*
- referativne publikacije
od 16. do kraja 18. st. 509-510, 512, 514
u 19. st. 612-615
arapske 266-267
u helenističko doba 132-135
nakon otkrića tiska 396, 399
važan izvor srednjovjekovnih informacija 227-232
vidi *bibliografije; biobibliografije; biografski leksikoni; enciklopedije*
- reformacija
i cenzura knjiga 379-380
potiče razvoj tiskarstva 425, 453, 456
povećava knjižnu proizvodnju 454, 456
potiče knjižnu proizvodnju na narodnim jezicima 456, 462-463
i procvat izdavaštva 453-454, 456
i uništavanje knjižnica 459
vidi i *Luther, Martin*
- Regensburg (Njemačka)
samostan Sv. Emerana 176, 182, 196, 242
protestantska tiskara 456, 505
- Reginbert iz Reichenau (njemački benediktinac-pisar) 182
- Registrum librorum Angliae (Popis knjiga u Engleskoj)* 242
- Regul, Akvilije (rimski provokator) 125
- Reichenau (samostan, Njemačka) 182, 194
- Reims (Francuska)
katedralna knjižnica 233
- reklama i reklamiranje knjiga, vidi *propaganda knjiga*
- »Relation« (periodička publikacija) 475
- Remarque, Erich Maria (njemački književnik) 692
- Rembrandt van Rijn (nizozemski slikar) 434, 528
- Renaudot, Théophraste (francuski liječnik) 477
- renesansa, vidi *humanizam i renesansa, karolinška renesansa*
- Renn, Ludwig (njemački književnik) 697
- Repertorium der technischen Journal-Literatur* (bibliografija) 613
- repetitorij 229

- reprinti, vidi *pretisci*
 reprintiranje, vidi *knjige, pretiskivanje*
 reprodukcija slika, tehnike 581
 Reuchlin, Johannes (njemački humanist i filozof) 331
 Reuters (informativna agencija) 609
 Reuwick, Erhard (njemački umjetnik) 407
 Richard iz Fournivala (francuski pjesnik)
 Biblionomia 231
 Richelieu, Armand Jean du Plessis (francuski državnik) 432, 512, 547
 Richolff, Georg mladi (švedski tiskar)
 Novi zavjet 441
 Rienzi, Cola di (talijanski pučki tribun i humanist) 312
 Rijeka (Hrvatska) 374, 443, 456, 505
 Rim 33, 42, 78, 80-81, 83, 87, 100, 103, 106, 109, 132, 134, 137, 142, 144-153, 155, 158, 167, 185, 187-188, 194, 196, 235, 245, 312, 314, 318, 359, 369, 378, 380, 384, 388-389, 407, 426, 428, 447, 451-452, 454, 456, 495, 497, 501, 506, 538, 632
 Akademija »dei Lincei« 503-504
 Augustov hram (Tempum Divi Augusti et Divae Augustae) 150
 bazilika sv. Lovre 158, 235
 Biblioteca Angelica 543
 Biblioteca Casanatense 543
 Bibliotheca Domus Tiberinae (javna knjižnica) 150
 Cezarov forum 117
 Dioklecijanove terme 151
 Forum Romanum 117, 125, 132, 150
 gradnja javnih knjižnica 148-152
 hram božice Iuno Moneta 89
 hram Mira (Templum Pacis) 150
 izdavači 113-114
 javna čitanja 110
 javne knjižnice 110
 javne knjižnice u hramovima 150
 javne knjižnice u termama 150-151
 javne recitacije 110-112, 117, 150
 Karakaline terme 151
 knjižare i knjižari 116-117
 Knjižnica Alessandrina 544
 knjižnice 166
 knjižnice u hramovima 150
 kršćanske knjižnice 158
 Kvirinal 113
 Lateran (papinska palača) 187, 235
 Martovske poljane 142, 150
 Mirabilia Romae (vodič) 348
 »Octaviana« (javna knjižnica) 142, 150
 opskrba papirusom 101
 Palatinska knjižnica (Rim) 544, 567, 632
 pojava izdavača 112
 pojava kodeksa 104
 prepisivačke radionice 113
 progoni knjiga i autora 122-125
 Santa Maria sopra Minerva (samostan) 543-544
 Sveučilište 544
 Trajanov forum Rim 150
 Trajanove terme 150-151
 Vespazijanov forum 117
 za velike rimske knjižnice vidi *Atrium Libertatis*; *Bibliotheca Ulpia*; *Palatinska knjižnica*; *Vatikanska knjižnica*
 Rimljani 78, 110, 115-116, 122, 142, 145, 148, 150, 171, 177, 180, 192, 309, 357
 ideja o mogućnosti tiska pomičnim slovima 357
 knjižna kultura 80-84, 87

- pisači materijal 88-89, 91, 93, 97-98, 100-101
odnos prema knjizi 103, 150-151
vidi i *bibliofili; papinska knjižnica; snobovi*
- Rimnik (Rumunjska) 444
- Rimski indeks*, vidi *Index librorum prohibitorum*
- Rimsko Carstvo 81-83, 91, 97, 100, 134, 142-143, 146, 148, 151-153, 155, 163, 165-166, 169, 215
izdavači 111-114
izdavaštvo 112-118
javne knjižnice 152-155
knjižarstvo 115-118, 129
knjižna kultura 84-87
knjižna proizvodnja 81-82, 84-87
knjižnice 83-84, 145-148, 152-155, 156, 158-159
nepoćudne knjige 122-131
pisari 57, 142, 167
pojava i upotreba pergamenta i kodeksa 104-105
prepisivanje knjiga 86, 115
proizvodnja papirusa 101
proizvodnja pergamenta 103
spaljivanje knjiga 122, 124
raspaćavanje knjiga 81-82, 112
upotreba i proizvodnja papirusa 100-101, 116
uništavanje knjiga 122-131
općenito o dometima knjižne kulture u Rimskome Carstvu vidi *antički (grčko-rimski, poganski) pisci; antika, antički (grčko-rimski) svijet; kultura; literatura*
vidi i *Istočno Rimsko Carstvo; Rim; Rimljani; Zapadno Rimsko Carstvo*
- Ritzsch, Timotheus (njemački knjižar i tiskar) *Neue einlaufende Nachricht von Kriegs- und Welthändeln* 477
- rječnici 28
višejezični 27
- Robert, Nicholas-Louis
izum i primjena strojne proizvodnje papira 584-585
- Robespierre, Maximilien de (francuski revolucionar) 617
- Robin (francuski knjižar) 482
- Rod (Rhodos, Rodhos, grčki otok) 77, 116, 133, 140, 145
knjižnica 133, 145
- Rood, Theodor (njemački tiskar) 373
- Rorschach (Francuska) 475
- Rosa, Salvatore (talijanski slikar) 528
- Rotta, Angelo (augustinac, talijanski učenjak) 543
- Rotterdam (Nizozemska) 514
- Rouen (Francuska) 482
- Rousseau, Jean Jacques (francuski književnik i filozof) 492, 496
Emile 500
- Routledge, George (engleski izdavač)
»Railway library« (knjižna serija) 586
- Rowohlt, Ernst (njemački nakladnik) 667
- Rubens, Peter Paul (nizozemski slikar) 436
- Rudolf II. (knez-biskup Würzburga) 378, 491
- Rufin (biskup) 169
- Ruggeri, Constantin (rimski opat i upravitelj vatikanske Propagandine tiskare) 429
- rukopisi
Aristotelovi 80
nabava 140
najstariji potpisani u Europi 234
pregledavanje i dotjerivanje (kolacioniranje, redigiranje), vidi *korektnost teksta*
pretkolumbovskih civilizacija 302, 305

- proizvodnja 194
 samostanske knjižnice Rubio 196
 Svetoga pisma 35
 uništavanje 214
 vidi i *rukopisna knjiga; prepisivanje knjiga*
 rukopisna knjiga
 nakon otkrića tiska 381-382
 srednjovjekovna proizvodnja 214
 zbirke 322-324
 Rumjancev (ruska dinastija) 633
 Nikolaj Petrovič, grof (diplomat i bibliofil) 633
 knjižnica 633
 Rumo (opat) 202
 Rusija, Rusi 442, 478, 487, 553-556, 571, 585, 619, 633, 656, 714
 knjižnice, vidi *knjižnice; Moskva; Petrograd;*
 vidi i *SSSR*
 Rymmann, Johann (njemački izdavač)
 prvi europski pravi izdavač 422, 425

 Sābūr Ibn Ardašīr (bagdadski vezir) 260
 SAD 447, 571, 585, 607, 611, 613, 639-641, 643-645, 649, 656-657, 664, 666, 673, 678, 686-687, 689, 692-693, 697-698, 704-706, 708-709, 711, 712
 Deklaracija o nezavisnosti 508
 o razvoju američkoga izdavaštva i tiskarstva vidi *izdavaštvo, američko; knjiga, džepna; knjižnice, narodne; Massachussets; novine; tiskare; tiskarstvo, američko*
 o američkim knjižnicama vidi *Harvard; Kongresna knjižnica; Nacionalna medicinska knjižnica; Peterborough; Philadelphia; Washington; Yale*
 Sahagún, Bernardin de (španjolski povjesničar i etnograf)
- Historia general de las cosas de Nueva España* 305
 Saint Denis (opatiya, Pariz) 179
 Sainte Geneviève (opatiya, Francuska) 549
 Saint-Germain des Près (samostan, Francuska) 564
 Saint-Omer (Francuska) 228
 Saigon, vidi *Ho Ši Min*
 sajmovi knjiga
 u 16. st. 483
 katalozi 483, 487
 počeci 393-394
 vidi i *Frankfurt; Leipzig*
 Sakkara (Egipat) 47
 Salamanca (Španjolska) 234, 368, 371, 440
 Salgari, Emilio (talijanski književnik) 591-592
 Sallo, Denis de (francuski političar i urednik) 477
 Saltikov-Ščedrin, Mihail Jevgrafovič (ruski književnik) 633
 Salustije Krispo, Gaj 203
 Salutati, Coluccio (talijanski humanist) 313, 338
 Salzburg (Austrija) 567, 697
 Samanidi (perzijska dinastija) 261
 Samara (Irak) 34
 Samarkand (Uzbekistan) 255, 261
 samizdat izdanja 699-700
 samostani
 benediktinski 188-189, 191-192, 201, 236
 dominikanski 199
 franjevački 200-201
 gube monopol u knjižnoj proizvodnji 206, 460

- irski i anglosaksonski 192, 194, 196-198, 201
- knjižnice, vidi *knjižnice, franjevačke samostanske; knjižnice samostanske*
- knjigoveže 181, 247
- kulturna središta 176, 192, 216
- nositelji knjižne proizvodnje 168
- proizvođači i čuvari knjige 180-182, 189, 191-192, 194, 198, 201, 247-248
- proizvođači pergamenta 180
- pisari i pisarske radionice, vidi *samostanska prepisivačka radionica*
- i raspacavanje knjiga 201
- središta pismenosti 169
- o pojedinim samostanima vidi *Anegray; Assisi; Bangor; Bobbio; Carigrad; Chemnitz; Cluny; Corbie; Corvey; Cremona; Durham; Echternach; Firenca; Fleury; Fontaine; Fulda; Haemsa; Hersfeld; Hilandar; Kells; Leipzig; Lorsch; Luxeuil; Mileševa; Monte Cassino; Murbach; Pegau; Pirna; Regensburg; Reichenau; Rim; Saint-Germain des Près; Sankt Gallen; Santa Maria sopra Minerva; Selo; Spanheim; Subiaco; Šibenik; Tegernsee; Vivarium; York; Zadar*
- o ulozi samostana u razvoju kulture, knjižarstva i knjižničarstva vidi *benediktinci; bibliotekar; minijaturisti, samostanski; kultura; misionari; prepisivanje knjiga; samostanska (knjižna) kultura; samostanska prepisivačka radionica; škola*
- samostanska (knjižna) kultura 180, 185, 192, 194, 206
- osnovna značajka srednjovjekovne Europe 180
- propadanje 201-202
- samostanska prepisivačka radionica 87, 156, 165, 168, 173, 176, 206
- gubi monopol u knjižnoj proizvodnji 206, 460
- organizacija i rad 180-182, 185, 196
- propadanje 201
- vidi i *prepisivanje knjiga*
- Sankt Gallen (samostan, Švicarska) 181, 194, 204, 313
- knjižnica 201-202, 236
- Sankt Peterburg, vidi *Petrograd*
- Santa Maria sopra Minerva (talijanski samostan) 543-544
- Santa, Leopoldo Della (talijanski arhitekt) 649
- Sapfa (grčka pjesnikinja) 94
- Saraceni 191
- Saraj (knjižnica turskih sultana) 247
- Sarajevo (Bosna i Hercegovina) 557
- Sargon II. (asirski kralj) 28
- Sasanidi (perzijska dinastija) 253
- Saska (Njemačka) 641
- Savonarola, Girolamo (talijanski reformator) 390
- i spaljivanje knjiga 499
- Schaeffer, Claude (francuski arheolog) 21
- Schall, Adam (njemački misionar) 448
- Schedel, Hartmann (njemački polihistor) 331, 537
- Liber chronicarum* (tzv. *Nürnberska kronika*) 359, 407
- Schöffer, Johann (njemački tiskar) 357
- Schöffer, Kristina (supruga Petera Schöffera) 355
- Schöffer, Peter (njemački tiskar) 357, 359-360, 392-394, 403-404, 407
- Bulla Cruciatæ contra Turcos* 405
- Canon missæ* 355
- Psalterium Moguntinum* 355

- Rationale* 355
 tiskarski rad 355-356, 404-405, 407
- Schopenhauer, Arthur (njemački filozof) 587
- Schrettinger, Martin (njemački knjižničar)
Lehrbuch der Bibliothek-Wissenschaft 649
- Schrick, Michael (njemački pisac)
Von den ausgebrannten Wassern 387
- Schürer, Mathias (njemački izdavač) 390
- Schuschnigg, Kurt (austrijski kancelar)
Tripot Austrija 697
- Scipion, Publije Kornelije (Africanus Minor, rimski vojskovođa) 33
- Scott, Walter (škotski pjesnik i romanopisac) 591, 621
- scriptores conducti*, vidi *pisari*
- scriptores*, vidi *pisari*
- scriptura scottica*, vidi *pismo*
- secesija
 i oprema hrvatskih knjiga 603
 vidi i »*Stil 1900*«
- Sečuan (Kina) 275-276, 279
- Seđong (Sejong) kralj 288, 290-291
- Segal, Erich (američki književnik)
Ljubavna priča (Love story) 688
- Seghers, Anna (njemačka književnica) 697
- Seleukidi (makedonska dinastija) 144
- Selo (Omiš)
 samostan Svetog Petra 236-237
- Selten, John (engleski kolekcionar i bibliofil) 551
- Seljački rat (1524-1525) 454, 459, 500
- Semiti 32
- Senaherib (asirski kralj) 25
- Senefelder, Alois (njemački pjesnik i glumac) 581
- Seneka, Lucije Anej (rimski filozof i pisac) 84, 122, 146, 176, 187, 191, 231
- Senj (Hrvatska)
 glagoljska tiskara 362, 374
- Septuaginta (Prijevod Sedamdesetorice) 37
 vidi i *Sveto pismo*
- Serapej, vidi *Aleksandrija*
- »Serapeum« (periodička publikacija, Leipzig) 649
- Serapis (Serapeion, egipatski bog) 140
- Seren iz Massilije (biskup) 171
- Seren Samonik (rimski učenjak)
 privatna knjižnica 147
- Serzec, Ernest de (francuski konzul i arheolog) 28
- Seul (Južna Koreja) 286-287
- Sever, Sulpicije
Vita Martini 233-234
- Sevilla (Španjolska) 265, 371, 440-441
- Sforza (milanski vojvode) 336
- Shaikh (arapski bibliograf)
Fibrisat Tusi 266-267
- Shakespeare, William (engleski književnik) 587
- Shaw, Irwin (američki književnik)
Mladi lavovi (The Young lions) 688
- Shen Kua (Shen Gua; kineski astronom i matematičar) 281
- Shigemasa, Kitao (japanski umjetnik) 533
- Shōtoku (japanska carica) 293
- Shunsho (japanski umjetnik) 533
- Sicilija (otok, Italija) 223, 234
- Siddhānta* (sveti spis džainizma) 63
- Sidon (fenički grad) 32
- Siena (Italija), franjevačka knjižnica 200
- Siksto IV. (papa) 327, 378
- Siksto V. (papa) 327
- »Silhouette« (periodička publikacija) 598

- Simenon, Georges (francuski književnik) 669, 688
 Sinaj (poluotok) 22
 Sinclair, Upton (američki književnik) 694
 Sinope (pontski grad)
 kraljevska knjižnica 145
 Sippar (babilonski grad) 16
 Sirija 32, 42, 253, 258
 Sisak 97
 sitnoslikar, vidi *iluminatori*
 Skadar (Shkodra, Albanija) 444, 447
 Skalić, Pavao (hrvatski humanist i polihistor) 447
 Encyclopediae seu orbis disciplinarum tam sacrarum quam profanarum epistemon 514
 skriptorij, vidi *pisarska radionica*
 slagarski strojevi
 izum i razvoj 581-582
 i tiskanje novina 581
 vidi i *linotype*
 slama (sirovina za izradu papira) 584
 »Slaveno Serbski Magazin« (periodička publikacija) 478
 Slavonija (Hrvatska) 456
 slika
 sredstvo komuniciranja 170-172
 knjižni ukras 181
 Sloane, John (engleski prirodoslovac i kolekcionar) 552, 629
 sloboda tiska
 i cenzura 616-617, 619-620
 i Francuska revolucija 604, 616-617
 metode i mjere gušenja 690-700
 Miltonova ideja o 507-508
 i razvoj novina 604
 slog, tiskarski
 ručno slaganje 582
 strojno, vidi *slagarski strojevi*
 slonova kost (pisači materijal) 89
 slova, oblik, vidi *tipografsko pismo*
 Slovenija 443-444, 479, 557, 643
 narodne čitaonice 643
 knjižnice, vidi *knjižnice; knjižnice pučke; Ljubljana*
 Slovenjgradec (Slovenija) 365
 slovorezbarstvo, stagnacija razvoja 428
 Smirna (tur. Izmir, Turska), školska knjižnica 145
 Snell, Johann (njemački tiskar) 441
 snobovi (snobizam, snobovsko nadmetanje) 527
 Arapi 265
 bibliofili 381
 renesansni vladari 336
 Rimljani 81, 104, 146-147
 srednjovjekovni 235
 Society of Gentlemen (engleski nakladnik) 583
 Sofoklo (grčki dramatičar) 147, 365
 Sokrat (grčki filozof) 121
 Solin (Hrvatska) 97, 108, 556
 Sommevoire (Francuska) 360
 Sondo (korejski kralj) 291
 Sorbon, Robert de (francuski teolog i osnivač Sorbone) 234, 236
 Sorbona (pariško sveučilište) 242, 369-370, 391
 Sosiji, braća (rimski izdavači) 114
 spaljivanje knjiga
 u 20. st. 691, 696-698
 Atena 120-121
 Berlin 691, 696
 »bruciamenti delle vanità« 499
 javno 129-130, 498

- Kina 60
 masovno 498-501
 novi vijek 491
 Rim 124
 Rimsko Carstvo 122
 srednji vijek 225-226
 uloga crkvenih i svjetovnih vlasti 500-501
 vjerskih protivnika 127, 129
 vidi i *uništavanje knjiga*
- Spanheim (njemački samostan) 399, 510
- Sparta (grčki polis) 76
- Speculum humanae salvationis (Ogledalo ljudskog spasenja; drvorezna knjiga)* 347
- Spencer, Herbert (engleski biolog i sociolog) 664
- Spinoza, Baruch (nizozemski filozof) 434
- Spira, Johannes de (njemački tiskar) 389
 tiskarski rad 360
- Spira, Wendelin (njemački tiskar) 360, 362
Panormitanus, Super II. Decretalium 390
- Split (Hrvatska) 236
 Dioklecijanova palača 155
 Katedrala 177, 234
 katedralna knjižnica 234
 Sjemenišna knjižnica 556
 skriptorij katedralne knjižnice 234
- Splitski evanđelistar (Evangeliarium Spalatense)* 177, 234
- Spock, Benjamin (američki liječnik)
Odgoj i njega djeteta (Baby and child care) 688
- Spofford, Ainsworth Rand (američki knjižničar) 632
- Spovid općena* (hrvatska inkunabula) 374
- sprječavanje otuđivanja (krađe) knjiga
 pisanjem knjižnih kletvi (anatema) 239
 vezivanjem knjiga lancima (*libri catenati*) 240-241
- Srbija 386, 444, 643
 narodne čitaonice i knjižnice 643
- srebro
 knjigoveški materijal 106
 pisci materijal (srebrne pločice) 94, 297
- Središnja nacionalna knjižnica (Biblioteca Nazionale Centrale; Firenca, Italija) 632, 706
 fond 545, 706
 osnutak 544-545
 talijanska nacionalna knjižnica 545
- Srednja Amerika 301, 448
- Srednji istok 9-10, 13-14, 17, 20-22, 24-26, 28, 30-32, 53, 68-69, 71, 101-102, 137, 180, 260, 301
 o pismenosti i knjižnoj kulturi starih srednjoistočnih naroda vidi *Asirci; Asirija, Asirsko Carstvo; Babilon, Babilonsko Carstvo; Babilonci; Egipat; Egipćani; Hetiti; Sumerani; Ugarićani; Ujguri*
- Sredozemlje 32-33, 57, 71, 78, 80, 95, 97, 101-102, 116-117, 132, 134, 145, 150, 152, 163, 223, 259, 273, 335, 384
- SSSR 668, 673, 690, 692, 699-700, 705, 712
 državna cenzura 690-691
 izdavaštvo 668
 popisi zabranjenih knjiga 692
 vidi i *Rusija*
- Staatsbibliothek zu Berlin, vidi *Državna knjižnica u Berlinu*
- Staël, Madame de (francuska književnica)
De l'Alemagne 617
- staklo (pisci materijal) 89
- Stanhope, Charles (engleski grof i izumitelj) 569

- Statboen, Hermann (njemački tiskarski agent) 392
- stationarius* (sveučilišni knjižar)
organizira izdavanje i prodaju sveučilišnih knjiga 208
- Stein, Aurel Mark (engleski arheolog) 275, 282-284
- Stendhal, Henri Beyle (francuski književnik)
Crveno i crno 619
Parmski kartuzijanski samostan 619
- »Stil 1900« (secesija, Jugendstil; umjetnički pokret)
i oprema knjiga 598, 603
- stilus (šiljak, pisaljka) 93, 108, vidi *pisaci pribor*
- Stockholm (Švedska) 441-442, 538, 549
- Stojković, Ivan (Ioannes de Ragusa, hrvatski kardinal) 318
privatna renesansna knjižnica 334, 459
- Strabon (grčki zemljopisac) 113, 137
stranica (*pagina*) 98
- Strasbourg (Francuska) 228, 343, 350-351, 358-359, 392, 394, 399, 439, 460, 475
- Straub, Leonard (njemački tiskar) 475
- Straube, Kaspar (njemački tiskar) 373
- strip
jedan od najčitanijih oblika knjige 672
razvoj i osobitosti 671-672
o selidbama Azteka (*Codex Boturini*) 302
- Strozzi (firentinska obitelj) 322
Palla Di Nofri 322
privatna renesansna knjižnica 322
- stručni raspored knjiga
u katalozima i bibliografijama 133-134, 231
u knjižnicama 14, 20, 31, 72, 141, 199, 648
- Studij (rimski konzul) 247
- stupac
u kodeksu (stranica) 98
u svitku (*pagina*) 98
- Sturmius (učenik sv. Bonifacija) 197
- Stuttgart (Njemačka) 414, 624, 667
- Subiaco (Italija) 389
Benediktinski samostan Sv. Skolastike 359
- subkultura 347, 591
- subscription library, vidi *knjižnice, narodne Suda* (*Suidas*, biografski leksikon) 229
- Sue, Eugène (francuski književnik)
Tajne Pariza 591
Vječni Žid 591
- Suhrkamp (njemački nakladnik) 667
- Sula, Lucije Kornelije (rimski konzul i diktator) 80, 137
privatna knjižnica 146
- Sumerani 30-31, 68
izumitelji pojmovnoga pisma 10
pismenost, kultura i civilizacija 9-10, 12-15
- Sung (kineska dinastija) 278-281
- Suvorov, Aleksandar Vasiljevič (ruski general) 633
sveščić, vidi *pecia*
- Sveta kongregacija za *Indeks* (autor i izdavač popisa zabranjenih knjiga) 495, vidi i *Kongregacija Svetog Oficija*
- Sveta kongregacija za *Indeks* 496
zadatak i rad 495
- Sveti Kristofor* (drvorezna knjiga) 347
- Sveto pismo (Stari zavjet) 34-37, 94, 106, 127, 155-156, 158, 171, 176, 187-188, 226, 230, 347
prijevodi, vidi *Septuaginta; Vulgata*
zabrane prijevoda na narodne jezike 226
- Svetonije Trankvil, Gaj (rimski biograf)

- Znameniti muževi (De viris illustribus)*
134
- sveučilišta
organizacija izdavanja knjiga 206, 208-209
vidi i *Basel; Bologna; Cambridge; Erfurt; Göttingen; Harvard; Heildeberg; Köln; Leipzig; Moskva; Nalanda; Napulj; Oxford; Padova, Pariz, Prag, Salamanca; Torino; Uppsala; Yale*
- svila
pisači materijal 53
sirova, za izradu papira 56
»Svileni put« 267, 292, 345, 356
svitak (oblik knjige) 37, 42, 46, 78, 104
ilustrirani 171-172
od kože 104
od pergamenta 35, 104, 171
papirusni 42, 46-49, 84, 86-87, 101, 105, 128
olovni 95
zaštita 98
vidi i *volumen*
- Sweynheim, Conrad (njemački tiskar) 376, 389, 394
tiskarski rad 360
- Swift, Jonathan (engleski književnik) 496
- Šangaj (Kina) 697
- Šibenik (Hrvatska), franjevački samostan 201
- škola 14, 40, 69, 155, 170, 180, 212, 295, 638, 645, 675, 709
biskupijska 176
crkvena 86
čuvar antičke kulturne baštine 156, 173, 176
državna institucija 43, 169, 203
- filozofska 137, 245
humanistička 335
i magazini za djecu 611
laička 176, 206
mjesto informiranja o knjigama 232
osnovna 673, 713, vidi i *školstvo*
peripatetička 138
pisarska 22
posebna 205, 650
prevodilaca 266
privatna 286
radnička 637
samostanska 199
srednja 673
uništavanje 127, 169
uspjeh u školi 38
vjerska 156, 166, 168, 176, 259
zarvaranje 156, 245, 253-254
školska lektira 176, 250, 713
školski (nastavni) program 173, 673
školstvo
srednjovjekovna obnova 203
osnovno 586, 673
razvoj 170, 286, 568, 612
školjka (pisači materijal) 302
Škotska 194, 198, 634, 640
Španjolci 302, 448
uništavaju knjige pretkolumbovskih civilizacija 304-305
- Španjolska 163, 166-167, 196, 215, 223, 226, 230, 234, 253, 255, 264-265, 267, 304, 312, 368, 371, 389, 391, 440, 488-489, 497, 527, 545, 553
knjižnice, vidi *Escorial; Granada; knjižnice počeci tiskarstva i izdavaštva* 371
prepisivačka i prevodilačka djelatnost 265

- proizvodnja papira 255
 vizigotska knjižna kultura 167
 Šri Lanka (nekad Cejlon) 63
 Štefanić, Vjekoslav (hrvatski jezikoslovac) 415
 štetna knjiga 60
 vidi i *knjige, nepoćudne*
 šund literatura
 ekonomski isplativa izdavačima 669-670
 Šuruppak (sumerski grad) 28
 Švedska 441-442, 508, 678
 knjižnice, vidi *Uppsala*
 Švicarska 181, 192, 198, 236, 313, 378, 440, 464, 475, 617, 698
 knjižnice, vidi *Basel; Sankt Gallen*

tabellae ceratae, vidi *povoštene pločice*
tabellae defixionum, vidi *olovo*
taberna libraria, vidi *knjižare*
 Tabula Peutingeriana 331
 Tacit, Publije Kornelije (rimski povjesničar) 107, 187, 202, 204, 313
 Anali 124
 O životu i karakteru Julija Agrikole 125
 Taedong (korejski kralj) 290
 T'ai Tsung (kineski car) 274
 Tal (Tales, grčki filozof) 71
 Talmadge, Eugene (američki političar) 694
 Talmud (židovska sveta knjiga) 103, 226
 zabranjivanje i spaljivanje 226
 T'ang (kineska dinastija) 61, 273-276
 Tartaria (Rumunjska) 10
 Tasso, Torquato (talijanski književnik) 426
 Tatari 699
 Tauchnitz, Christian Bernhard (njemački ti-
 skar i izdavač) 586-587

 Taupitz, Karl (njemački bibliotekar) 712
 Teba (grčki polis) 46-48
 Tedonga (korejski kralj) 290
 Tegernsee (samostan, Njemačka) 337
 Teja (žena faraona Amenofisa III.) 47
 tekst 13-15, 17, 25-28, 30-31, 38, 40-41, 53,
 60, 62, 70, 88, 94, 97, 223
 administrativni 18, 24, 257
 antički 248
 apologetski 86
 astrološki 22
 astronomski 68, 191
 biblijski 35-36
 budistički 59
 diplomatski 24
 etrurski najstariji 79
 filozofski 76, 147
 gospodarski 18, 24, 67
 izvorni (autentični, originalni) 77
 karakter 88
 komentiranje 259
 korektno prepisan 113, 208, 213
 leksikografski 18
 literarni 18-19, 21-24, 43, 62, 67-69, 74,
 77, 81, 94-95, 110, 151, 166, 170
 liturgijski (obredni) 26, 86, 94, 213
 magijski 43, 46
 medicinski 47
 oslikavanje 105, 171-172
 pisanje 97-98, 102
 polemički 86
 povijesni 18, 24, 67, 69, 110, 155
 pravni 18, 21, 105
 prepisivanje 87, 106-107, 128, 173, 181-
 182, 187, 191, 208, 210
 prevođenje 259

- prirodnoznanstveni 12
 redigiranje 142
 rukopisni 206
 Starog i Novog zavjeta 226
 sumerski 16
 sveti 57-59, 63, 103
 Svetog pisma 34-36, 106
 trgovački 257
 vjerski (religijski) 21, 43, 46, 59, 62
 votivni 97
 zemljopisni 47
 znanstveni 21, 23, 62, 68-69, 151
 židovski 34-37
 Telef iz Pergama (grčki gramatičar) 133
 televizija (audiovizualna građa u knjižnicama) 716
 Tell el Amarn (Egipat) 47
 Tell Mardikh (Sirija) 17
 Teodor (opat) 247
 Teodorik (kralj Istočnih Gota) 185
 Teodozije I. (rimski car) 128
 Teodozije II. (rimski car) 127
 Teofil (aleksandrijski patrijarh) 128, 143
 Teofrast (grčki filozof) 80, 137-138, 140, 461
 teorija o sumerskom pismu 10
 Terencije Afer, Publije (rimski književnik) 191, 362, 545
 terme (kao prostor za knjižnice) 151
 Tertulijan, Kvint Septimije Florens (latinski kršćanski pisac) privatna knjižnica 158
 Thamugadi (Timgad, Alžir) javna knjižnica 155
Theatrum Europaeum, vidi *Merian*
Theatrum urnium italicarum (Venecija 1599) 528
 Therhoernen, Arnold (njemački tiskar) 405
 Thibiuca (Numidija) 125
 Thoth (egipatski bog) »izumitelj« pisma 38, 376
 zaštitnik pisara i tajnik bogova 38
 Tiberije (rimski car) 101, 150
 Tibet 295
 Tibul Albije (rimski pjesnik) 231, 367
 T'ien Min (kineski učenjak) 278
 Tigirs (rijeka) 9, 30, 259
 Tiglatpileser III. (asirski kralj) knjižnica, vidi *Uruk*
 »Tijdinghen nyt verscheyde Quartieren« (periodička publikacija) 477
 »Time« (periodička publikacija) 688
 »Times, The« (periodička publikacija) 582, 607-608 počeci i razvoj 607
 pod nazivom *Daily Universal Register* 607
 i razvoj tiskarske tehnike 569-570
 tinta (pisači pribor) 210
 crna (*atramentum*) 108,
 crvena (*cinnabaris*) 108, 181
 tintarnica (posuda za tintu, *atramentarium*) 35, 108
 tipografski znak, vidi *tiskarski znak*
 tipografsko pismo Baskervilleova prelazna antikva 439
 Bodonijeva klasicistička antikva 430
 Caslonova renesansna antikva 439
 italско (»aldina«) 365, 367
 prvi katalog uzoraka 429
 prvih tiskanih knjiga 403-404
 Tiptoft, John (engleski vojvoda) 333
 Tir (Sur, fenički grad, Libanon) 32, 127
 Tiringija (Njemačka) 459

- tisak
 zlouporaba 377
 korištenje u propagandne svrhe 385-386
- tisak pomoću pomičnih slova
 i drvorezni tisak 348
 otkriće, vidi *Pi Shêng; Gutenberg, Johannes*
 polemike o pronalazačima 357-358
- tisak s kamenih ploča
 u Kini 57-59, 274
 postupak 59
- tisak, dnevni, vidi *novine, dnevne*
- tisak, drvorezni (ksilografski tisak, tisak s drvenih ploča) 59, 224, 267
 u Europi 345, 347-348
 u Europi 449
 u Kini 274-276
 i tisak pomičnim slovima 348
- tisak, slijepi 410
- tisak, visoki 528
- tiskanje knjiga izvan domovine 504
 način izbjegavanja domaće cenzure 505
- tiskare
 Albanija 447
 cehovi i udruženja 438
 Dubrovnik 447
 Engleska 438-439
 Francuska 369-371, 430, 432
 glagoljska u Kosinju 373
 glagoljska u Senju 374
 Gutenbergove 351-352, 354-356, 385
 Hrvatska 213
 hrvatska u Urachu 456
 Italija 359-360, 362, 365, 367-369, 426, 428-430
 izdavački servisi 425
 Japan 448-449
 Nizozemska 435-438
 Njemačka 351-352, 354-356, 358-359, 425
 ograničavanje rada 617
 protestantske 425
 Sjedinjene Američke Države 447
 službena vatikanska 426
 ubrzanje rada 568
 Venecija 360, 362, 365, 367-369
 vidi i *tiskari-izdavači; tiskarstvo*
- tiskari i cenzura 617, 619
- tiskari-izdavači 355-356, 358-360, 362, 365, 367-370, 385, 389-393, 429-430, 432, 434-439, 461
 japanski 450
 praktično značenje pojma 422
 proces odvajanja od funkcije izdavača i tiskara 422
 proces pretvaranja u tehničare 425
- tiskarska preša, drvena
 Gutenbergov izum 351, 357
 izbacivanje iz upotrebe 563
 prva u Italiji 359-360
 prva u Engleskoj 371
- tiskarska preša, željezna
 ručna, izum i primjena 569
- tiskarski (tipografski) znak
 Alda Manuzija 367, 397
 Fusta i Schöffera 355
 na naslovnoj stranici 516
 prva upotreba 404
- tiskarski stroj
 cilindrični 584
 izum 569
 parni 569-571
 proizvodnja 570-571

- protivnici 571
 razvoj i usavršavanje 569-571
 rotacijski 571
 snižava cijenu knjige 622
- tiskarstvo 57
 »božji dar« 376
 i crkva 375-380
 glagoljsko 373-375
 glazbeno 368-369
 i industrijska revolucija 568
sancta ars (sveto umijeće) 376
 širenje na Dalekom istoku 448
 širenje po Europi 211, 213, 358-360, 362, 365, 367-371, 373, 375
 tehnološki napredak u 18. i 19. st. 568-571, 581-582
 turskih Ujgura (srednji vijek) 294-295
- tiskarstvo, albansko
 počeci 447
- tiskarstvo, američko (SAD)
 počeci 447-448
- tiskarstvo, belgijsko
 počeci 371
- tiskarstvo, crnogorsko
 počeci 374-375
- tiskarstvo, češko
 počeci 373
- tiskarstvo, englesko
 u 15. st. 371, 373
 od 16. do kraja 18. st. 438-439
- tiskarstvo, francusko
 u 15. st. 369-371
 od 16. do kraja 18. st. 430, 432, 434
 zlatno doba 430
- tiskarstvo, hrvatsko
 glagoljsko 373-374
- tiskarstvo, japansko
 od 8. do 16. st. 292-294
 od 16. do 19. st. 448-450
 u 17. st. 449
 povratak na drvorezni tisak 449
 povratak na tisak pomičnim slovima 450
- tiskarstvo, kinesko
 u 17. st. 448
 počeci i razvoj 274-276, 278-282, 284
 najstariji sačuvani tiskopisi 275-276
- tiskarstvo, korejsko
 od 5. do 17. st. 284-292
- tiskarstvo, nizozemsko
 od 16. do kraja 18. st. 434
 počeci 371
- tiskarstvo, njemačko
 u 15. st. 358-359
 od 16. do kraja 18. st. 425-426
 Fusta i Schöffera 355-356
 Gutenbergovo 351-352, 354-357
- tiskarstvo, poljsko
 počeci 373
- tiskarstvo, španjolsko
 počeci 371
- tiskarstvo, talijansko
 od 16. do kraja 18. st. 426, 428-430
 u 15. st. 359-360, 362, 365, 367-369
 opadanje kvalitete 428
 u Veneciji 360, 362, 365, 367-369, 426
- titulus*, vidi *naslov*
- tkanina (pisači materijal) 89
- tlacuiloani* (azteški pisari-ilustratori) 304-305
- Tokio (Japan)
 National Diet Library 707
 sajam knjiga 686
 vidi i *Edo*
- Toledo (Španjolska)
 prevodilačko središte 266

- Toma I. (carigradski patrijarh) 247
- Tome (Crno more) 117, 123
- tonalamatl* (aztečka knjiga za gatanje) 305
- Torino (Italija) 482
sveučilišna knjižnica 546
- Torresani, Andrea (talijanski tiskar) 362, 365, 374
- Tory, Geoffroy (francuski tiskar-izdavač) 430
- Toskana (regija, Italija) 311, 316
- Toulouse (Francuska) 226
- Toulouse-Lautrec, Henri (francuski slikar i grafičar) 603
- Trabzon, vidi *Trapezunt*
- Trajan, Marko Ulpije (rimski car) 83, 150-152
- Traljić, Seid (hrvatski povjesničar) 222
- Trapezunt (Trabzon, Turska) 318
- Traversari, Ambrogio (talijanski humanist i teolog) 314
- Travnik (Bosna i Hercegovina)
muslimanska knjižnica 557
- Treva (Italija) 360
- Trevisan, Antonio (talijanski tiskar) 447
- trgovački agenti (*factores*)
ispituju tržište knjiga 392
- trgovci
knjigom 74, 212, 215-216, vidi i *knjižari*
papirom 224, 343
papiрусom 33, 101
- trgovina knjigom 77
srednji vijek 215-217
na latinskom i na narodnim jezicima 464
- trgovina papiрусom 33, 42, 101, 221
- »Tribun du Peuple, Le« (periodička publikacija) 606
- Tridentski indeks* 495
- Tridentski koncil 495
- Tridesetogodišnji rat (1618-1648) 483, 487
i stagnacija knjižne proizvodnje 426
pljačkanje knjižnica 538
- Trier (Njemačka) 379
- Trifon (rimski izdavač) 114
- Tripitaka* (budistički spis) 62, 286
- Tripitaka Koreana* (budistički spis) 287
- triptih (*triplices, τρίπτυχα*), vidi *povoštene pločice*
- Tristan i Izolda (srednjovjekovna ljubavna legenda u stihovima) 387
- Tritheim, Johann (njemački opat i pisac)
osnivač novovjeke referativne literature 399
Liber de scriptoribus ecclesiasticis 510
Catalogus illustrium virorum Germaniae 510
- Trocki, Lav (Lev Davidovič Bronštejn; ruski političar) 694
- Trogir (Hrvatska) 97, 314, 556
- Troyes (Francuska) 360, 589
tvornica papira 224
- Trubar, Primož (slovenski svećenik i književnik) 456
prijevod *Novog zavjeta* 459
- Tsai Lun (kineski mandarin, izumitelj papira) 56
- Ts'ai Yung (kineski ljetopisac) 58
- Tübingen (Njemačka) 456, 463, 505
- Tudeschis, Nicolaus de, vidi *Panormitanus de Tudeschis, Nicolaus*
- Tukidid (grčki povjesničar) 65, 74, 247
- Tun-huang (Turkestan)
»Spilja tisuću Buda« 275
- Tunis 33
- Turci 245, 247, 250, 267, 284, 294, 317, 385-386, 468, 557, 675

- Turčić, Gašpar (hrvatski tiskar) 374
 Turfanska oaza 294-295
Türkenkalender (inkunabula) 352
 Turkestan 275, 284, 294
 Turrecremata, Johannes de (španjolski domi-
 nikanac-teolog)
Meditationes 407
 Turska 24, 545
 Tutul Xiu (dinastija Maya) 304
 Tyndale, William (engleski prevoditelj) 501
Novi zavjet 500
 Typographia Medicea Linguarum Externa-
 rum (tiskara, Rim) 428
 Tzetzes, Joannes (bizantski pisac) 140
- »Ueber Land und Meer« (periodička publika-
 cija) 610
 Ugarićani 32
 Ugarit (Ras Shamra, Sirija)
 knjižnice 21-23
 Ujguri 295
 Ukrajina, Ukrajinci 442, 699
 ukras, knjižni 106, 180, 199, 298, 329, 370,
 381, 403, 405, 407, 409-410, 438-439,
 529, 596, 598
 geometrijski 603
 gotičko-renesansni 598
 kožni 410
 reljefni 410
 rubni 516
 rukopisni 181, 194, 235, 247, 298, 302,
 322, 336, 409, 545
 srednjovjekovni 410
 tehnike izrade 524
 vidi i *ukrašavanje knjiga*
- ukrašavanje knjiga
 bakrorezom 528
 na drvenom uvezu 296
 na kartonskom i papirnom uvezu 527
 kožnog uveza 219, 409-412, 522-524,
 684
 na naslovnoj stranici 516
 orijentalni (islamski) stil 410
 na papirusu i pergamentu 108
 pretjerano 199
 vidi i *korice, rukopisnih knjiga; korice, ti-
 skanih knjiga; ukras, knjižni; uvezi*
- Ullstein (njemački nakladnik) 667
 Ulm (Njemačka) 359, 387
 Ulpijan, Domicije (rimski pravnik) 106
 ultrafiš 659-660, 715
 Umbrija (regija, Italija) 188
 umnažanje knjiga 81, 139
 mehaničko, vidi *tisak; tiskarska preša; ti-
 skarstvo*
 postupak (izum) 57-58
 pri srednjovjekovnim sveučilištima 206
 ručno, vidi *prepisivanje knjiga*
 tiskarskom prešom 210-211
- UNESCO (United Nations Educational, Sci-
 entific and Cultural Organization; speci-
 jalizirana ustanova Ujedinjenih naroda za
 prosvjetu, znanost i kulturu)
Manifest o javnim knjižnicama 693
*Statistički godišnjak (UNESCO Statistical
 yearbook)* 655, 675, 677-678
- Ungnad, Ivan (Hans, hrvatski velikaš) 456
 UNISIST (United Nations Information
 System in Science and Technology; svjet-
 ski sustav znanstvenih i tehničkih infor-
 macija) 704
 uništavanje (konfiskacija, paljenje) knjiga
 u antičkom svijetu 120-131
 nacističkih 692

- pretkolumbovskih civilizacija 304-305
 vidi i *progoni knjiga; spaljivanje knjiga*
 »Universal-Bibliothek« (knjižna serija) 587, 663, 667
 University of California Press (nakladnik) 667
U ovom strašnom času: antologija suvremene hrvatske ratne lirike (CD-rom) 661
 Uppsala (Švedska) 441
 Sveučilišna knjižnica 538
 Ur (sumerski grad) 14
 Urach (Njemačka) 505
 protestantska tiskara 456
 Uranienborg (dvorac, Danska)
 tiskara 442
 Urban VIII. (papa) 429
 Urbino (Italija) 213, 322, 544
 knjižnica, vidi *Montefeltro, Federico de*
 Ursinius (lektor veronske katedrale) 234
 Uruk (biblijski Erech, sumerski grad) 12, 14
 knjižnica kralja Tiglatpilesera III. 28
 Utrecht (Nizozemska) 71, 437
 uvezi
 u 20. st. 683-684
 Alda Manunzija 522-523
 bibliofilski 409-410, 522-524, 536, 595, 684
 od drvenih daščica 522
 islamski (perzijski) 410, 412
 izrada ukrasa 524
 Jakoba Krausea 524, 527
 jeftini 527, 622
 kao najvažniji dio knjige 522
 kartonski 522, 527, 595, 622
 u knjižnicama bibliofila, bogataša i vladara 522
 kožni 104, 210, 219, 409-412, 522-524, 603, 622, 684
 na kraju 18. i u 19. st. 595-596
 od maroken kože 412, 522
 meki (*paperback*) 663
 obitelji Giunta 523
 s orijentalnom ornamentikom 527
 papirni 527
 platneni 595, 622
 prijelaz s tvrdoga na meki 622
 prvih tiskanih knjiga 409-410
 serijski 683
 strojni 595-596, 683-684
 ukrašavanje kožnog uveza 410, 412, vidi i *ukrašavanje knjiga*
 ukrašeni dragim kamenjem 219
 od zlata i srebra 219
 vidi i *korice, rukopisnih knjiga; korice, tiskanih knjiga; ukras, knjižni*
 Uxmal (Meksiko) 304
 Vaculik, Ludvik (češki pisac) 700
 Valencia (Španjolska) 255, 371, 497
 Valerije Flak Setin Balbo, Gaj (rimski epičar) 310, 314
 Valignano, Alessandro (talijanski misionar) 448
 Sanctos no go sagvio no vchi nvgigaki 449
 Valladolid (Španjolska) 440, 497, 553
 Valvasor, Johann Weikhard (kranjski polihistor)
 Die Ehre dess Hertzogthums Crain 530
 privatna knjižnica 557
 tiskara 530
 Van Beughem, Cornelius (nizozemski bibliograf)
 Bibliographia medica et phisica 512
 Incunabula typographiae 414
 Vandali 127

- »Varasdinense Calendarium« (periodička publikacija) 472
- Varaždin (Hrvatska) 443
 narodna (ilirska) čitaonica 642
- Varon, Marko Terencije (rimski pisac) 78, 81, 102, 171, 202, 313
O knjižnicama (De bibliothecis) 109, 148-149
- Varšava (Poljska) 615, 633, 686
 Nacionalna knjižnica Poljske (Biblioteka Narodowa) 555
- Vasari, Giorgio (talijanski slikar i graditelj) 528
- Vatikan 335, 378
 knjižnice, vidi *Vatikanska knjižnica*
 »Stamperia Vaticana« 426
 »Tipographia Poligrotta della Sacra Congregazione de Propaganda Fide« 428-429
- Vatikanska knjižnica (Biblioteca Apostolica Vaticana) 176, 204, 213, 336, 459, 544, 567, 707
 fond 328
 oblikovanje i izgradnja fonda 538, 544
 osnutak 326-327
 renesansna knjižnica 326
- Vejenton, Fabricije, vidi *Fabricije Vejanin, Aulo Didije Gal*
- Veldener, Johann (belgijski tiskar) 371
- Velej Paterkul, Gaj (rimski povjesničar)
Historia Romana 332
- Velika Britanija 551, 630-631, 656, 664, vidi *Engleska*
- Velika Grčka 100
- Velletri (Italija) 365
- venditores librorum* (putujući knjižari) 216-217
- Venecija (Italija) 60, 216, 239, 268, 312, 315, 318-319, 345, 370, 373-375, 384-385, 389-390, 392-393, 405, 407, 409-410, 413, 415, 422, 426, 440, 443-444, 446-447, 478, 482-483, 487-488, 493, 503, 512, 522, 566
 Crkva sv. Marka 239, 312
 Biblioteca Marciana 219, 315-316, 318, 324, 326
 tiskarstvo 360, 362, 365, 367-369, 426
- Ventris, Michael (engleski lingvist i arhitekt) 70
- Verard, Antoine (francuski izdavač) 370, 409
- Verböczy, István (mađarski pravni pisac i političar)
Tripartitum opus juris consuetudinarii Regni Hungariae 443
- Vergilije Maron, Publije (rimski pjesnik) 82, 124, 176, 191, 204, 311, 365, 515
Eneida 110
- Vermeer, Jan (nizozemski slikar) 434
- Verne, Jules (francuski književnik) 670
- Verona (Italija) 314, 362
 kaptolska (katedralna) knjižnica 233
verso 105
- Verusi, Giovanni (talijanski tiskar)
Elenchus librorum sive typis impensis S. C. de Propaganda Fide impressorum 429
- Vespazijan (rimski car) 150
- Vespucci, Amerigo (talijanski moreplovac) 316
- Vespucci, Giorgio Antonio (talijanski filozof, Amerigov stric) 316
- Vezuv (vulkan, Italija) 101, 147
- Vidalon (Francuska) 223
- »Vieux Cordelier, Le« (periodička publikacija) 617

- Vikinzi 194
- Viktor Amedej II. (Vittorio Amedeo; talijanski vojvoda) 546
- Viktor III. (opat Deziderije; papa) 191
- Villa dei Pisoni (Herkulanej)
knjižnica 147
- Vimala Mirbhāsa Sūtra*, vidi *Dharani Sūtra*
- Vincent iz Beauvaisa (Vincentius Bellovacense, dominikanac)
Speculum maius 228
- vinjete (knjižni ukras) 181
- Visconti (milanski vojvode) 324, 332, 336
- Vitez od Sredne, Ivan (ostrogonski nadbiskup i diplomat) 328
- Vitezović, Pavao Ritter (hrvatski povjesničar i pisac) 444
Stemmatographia 530
- Vivarium (samostan, Italija) 191-192, 239, 317
čuvar antičke kulturne baštine 187-188
knjižnica 166, 187
osnutak 185, 187-188
uloga znanstvenoga središta 187-188
- Vizigoti 163, 167
- vjerske knjige (tekstovi) 43, 49, 59, 62, 78, 86, 158, 173, 188, 191, 204, 216
antifonari 201, 216
brevijari 219, 242, 482
misali 216
psaltiri 216
zastupljenost u knjižničnim fondovima 237
vidi i *Biblija, rukopisna; Biblija, tiskana*
- Vlačić (Flacius) Ilirik, Matija (hrvatski znanstvenik) 447, 496, 540
Clavis scripturae sacrae (enciklopedija) 514
pisac pamfleta 454
- Vlaminck, Maurice de (francuski slikar) 682
- vodeni znakovi
postupak izrade 343, 345
proučavanje, vidi *fligranologija*
- vodiči, drvorezni 348
- vojnička diploma (*diplomata militaria*) 97
- Vojvodina 643
- Volksbüchlein, vidi *knjiga za puk*
- Volnius (etrurski tražičar) 78
- Voltaire, François Maria Arouet (francuski filozof) 482, 492, 496, 554, 663
Diatrise du Docteur Akakia 500
Kehlsko izdanje sabranih djela 439
- volumen* (τόμος, κύλινδρος) 98
- voštane tablice (pisači materijal) 37
- Vramec, Antun (hrvatski književnik)
Kronika vezda znovich zpravljena 443
- Vrančić, Faust (hrvatski polihistor)) 444, 446
- Vrbnik (Hrvatska) 374
- Vuković, Božidar (crnogorski vojvoda i tiskar) 444
- Vuković, Vincenzo (crnogorski tiskar) 444
- Vulgata 158
- Waldvogel, Prokop (češki zlatar) 357-358
- Walter, John (engleski novinski izdavač) 569
- Wandsbeck (Njemačka) 442
- Wang Chên (kineski učenjak) 282
- Wang Chieh (kineski tiskar) 276
- Washington (SAD) 631, 714
Nacionalna poljoprivredna knjižnica 705
vidi *Kongresna knjižnica*
- Wells, Herbert George (engleski književnik)
Mr. Britling sees it through 687
- Werfel, Franz (češki književnik) 697
Bernadetteina pjesma 687
- Wessobrunn (Njemačka) 219

- Westminster (opatinja, Velika Britanija) 71
Who's who (biografski leksikon) 614
 Widmanstetter, Johann Albrecht (njemački humanist i klasični filolog) 537
Wielka encyklopedia powszechna ilustrowana (poljska enciklopedija) 615
 Wilde, Oscar (engleski književnik) 587
 Willer, Georg (njemački knjižar) 487
 Williams, Tennessee (američki književnik)
 Tramvaj zvan čežnja (Streetcar named desire) 692
 Willibrod (irski misionar) 194
 Wirich, Else (Guttenbergova majka) 350
 Wittenberg (Njemačka) 393, 425, 451, 537
 dvorska knjižnica Fridriha III. 537
 Sveučilište 442
 tiskarsko središte 425
 Wolfenbüttel (Njemačka) 475, 649
 knjižnice, vidi *Herzog August Bibliothek*
 Wolff (informativna agencija) 609
 Worms (Njemačka) 376, 454, 500
 Wu (kineski car) 61
 Wurzbach von Tannenberg, Constant (austrijski književnik i biograf) 614
 Würzburg (Njemačka) 378, 491, 538, 570-571
 Wusih (Kina) 291
 Wycliff, John (engleski vjerski reformator) 226, 504

 Xátiva (Játiva, Španjolska) 255
 Xuan Zang (kineski hodočasnik) 296

 Yākūt (arapski pisac) 260
 Yale (SAD)
 Sveučilišna knjižnica 704, 706
 Ye Meng-te (kineski ljetopisac) 279

 Yi (korejska dinastija) 290-291
 York (Velika Britanija) 439
 Katedrala 233
 Samostan 203
 »Young Misses' Magazine, The« (periodička publikacija) 611
 Yucatán 304-305
 Yung Liu-lang (kineski izdavač-tiskar-knjižar) 279

 zabrane unošenja knjiga u zemlju
 od 16. do kraja 18. st. 501-503
 Zadar (Hrvatska) 335, 374
 gimnazijska knjižnica 644
 samostan Sv. Krševana 201, 236
 Zagreb (Hrvatska) 444, 456, 479, 505, 510, 512, 686
 Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti 510
 Knjižnica zagrebačkog kaptola 557
 Nacionalna i sveučilišna knjižnica 557, 707
 Narodna (Ilirska) čitaonica 642
 Zagrebačka mumija 79
 Zainer, Günther (njemački tiskar) 359
 Zakon dvanaest tablica (*Lex duodecim tabularum*) 97
 Zakon o autorskom pravu (Copyright Act) 623
 Zakon o pučkim knjižnicama (Public Libraries Act) 638
 zakon ponude i potražnje 118
 zakoni protiv izdavanja opscenih knjiga
 Comstock Act 619
 Zakon lorda Campbella (Lord Campbell's Act) 619
 Załuski (poljski grofovi) 555

- privatna knjižnica, vidi *Knjižnica Zatuski* 554, 556
- Zapadna Europa 166-167, 185, 205, 221, 223, 226, 236, 250, 292, 317-318
- Zapadno Rimsko Carstvo 163, 203, 245
- Zaragoza (Španjolska) 371, 440
- zaštita knjige
kožom 98
pergamentom 104
- Zell, Ulrich (njemački tiskar) 359
- Zenodot iz Efeza (grčki gramatičar) 141
- Zenon (istočnorimski car) 254
- Zenon Kitijski (grčki filozof) 76, 93
- zlato
knjigoveški materijal 106
pisači materijal (zlatne pločice) 94, 297
- Zola, Emile (francuski književnik) 663
- Zonara, Ivan (bizantski pisac) 94, 130
- Zoranić, Petar (hrvatski književnik) 444
- Zrinski, Juraj (hrvatski velikaš) 443
- Zrinski, Nikola (hrvatski ban)
privatna knjižnica 557
- Zuckmayer, Carl (njemački književnik) 697
- Zumárraga (biskup) 305
- Zürich (Švicarska) 376, 440, 512
- Zweig, Arnold (njemački književnik) 697
- Zweig, Stefan (njemački književnik) 692, 697
- Zwickau (Njemačka) 541
- Zwingli, Ulrich (švicarski vjerski reformator) 454, 493
- Ženeva (Švicarska) 393, 440, 506
- Židovi 102, 150, 177, 699
odnos prema knjizi 103
počeci pismenosti i knjižne kulture 34-37

Sastavio Josip Brleković